

Tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas
Teaching and Learning International Survey
TALIS 2008

Ataskaita

Nacionalinis egzaminų centras
Vilnius, 2009

UDK 371.2(100)
Ta255



TALIS tyrimas yra vienas iš lyginamųjų švietimo tyrimų, kuriuos inicijuoja ir koordinuoja Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (*Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)*), interneto tinklalapis www.oecd.org).



TALIS tyrimą iš dalies finansuoja Europos Komisija (*European Commission*), interneto tinklalapis www.ec.europa.eu).



TALIS tyrimą Lietuvoje iš dalies finansuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (A. Volano g. 2/7, LT-01516 Vilnius).
TALIS tarybos Lietuvos atstovė Marytė Speičienė
(tel. (8 5) 219 1203, el. p. Maryte.Speiciene@smm.lt)



Lietuvoje TALIS tyrimą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos pavedimu vykdo Nacionalinio egzaminų centro Tyrimų ir analizės skyrius (M. Katkaus g. 44, LT-09217 Vilnius, tel. (8 5) 275 6180, interneto tinklalapis www.egzaminai.lt).

TALIS tyrimą Lietuvoje koordinuoja Mindaugas Stundža
(tel. (8 5) 275 6180, el. p. mindaugas@nec.lt).

ISBN 978-9955-590-92-7



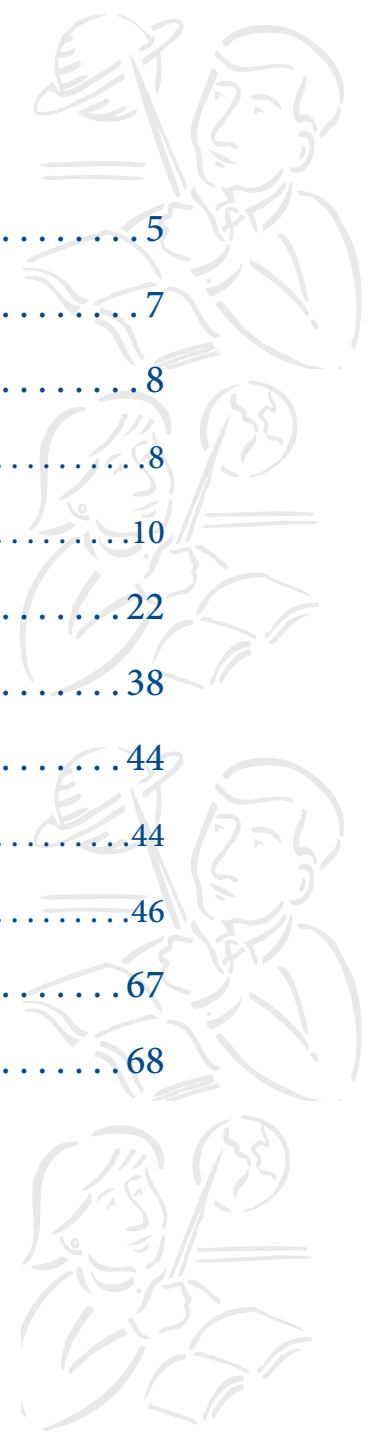
9

7 8 9 9 5 5 5 9 0 9 2 7

*TALIS ataskaitą rengė: Mindaugas Stundža (red.),
Irina Mackevičienė, Aistė Eljio, Viktorija Trublenkovaite
Kalbos redaktorė – Edna Leikauskienė
Leidykla UAB „Firidas“*

Turinys

Įvadas	5
1. Tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas TALIS	7
2. Bendroji informacija apie mokytojus ir mokyklas, kuriose jie dirba	8
2.1. Bendroji informacija apie mokytojus	8
2.2. Bendroji informacija apie mokyklas	10
3. Mokytojų profesinė raida	22
4. Mokymo praktika, įsitikinimai ir nuostatos	38
5. Mokyklos ir mokytojų vertinimas, atsiliepimai apie jų darbą	44
5.1. Mokyklos vertinimas	44
5.2. Mokytojų vertinimas ir atsiliepimai apie jų darbą	46
Pabaigos žodis	67
Šaltiniai	68



Ivadas

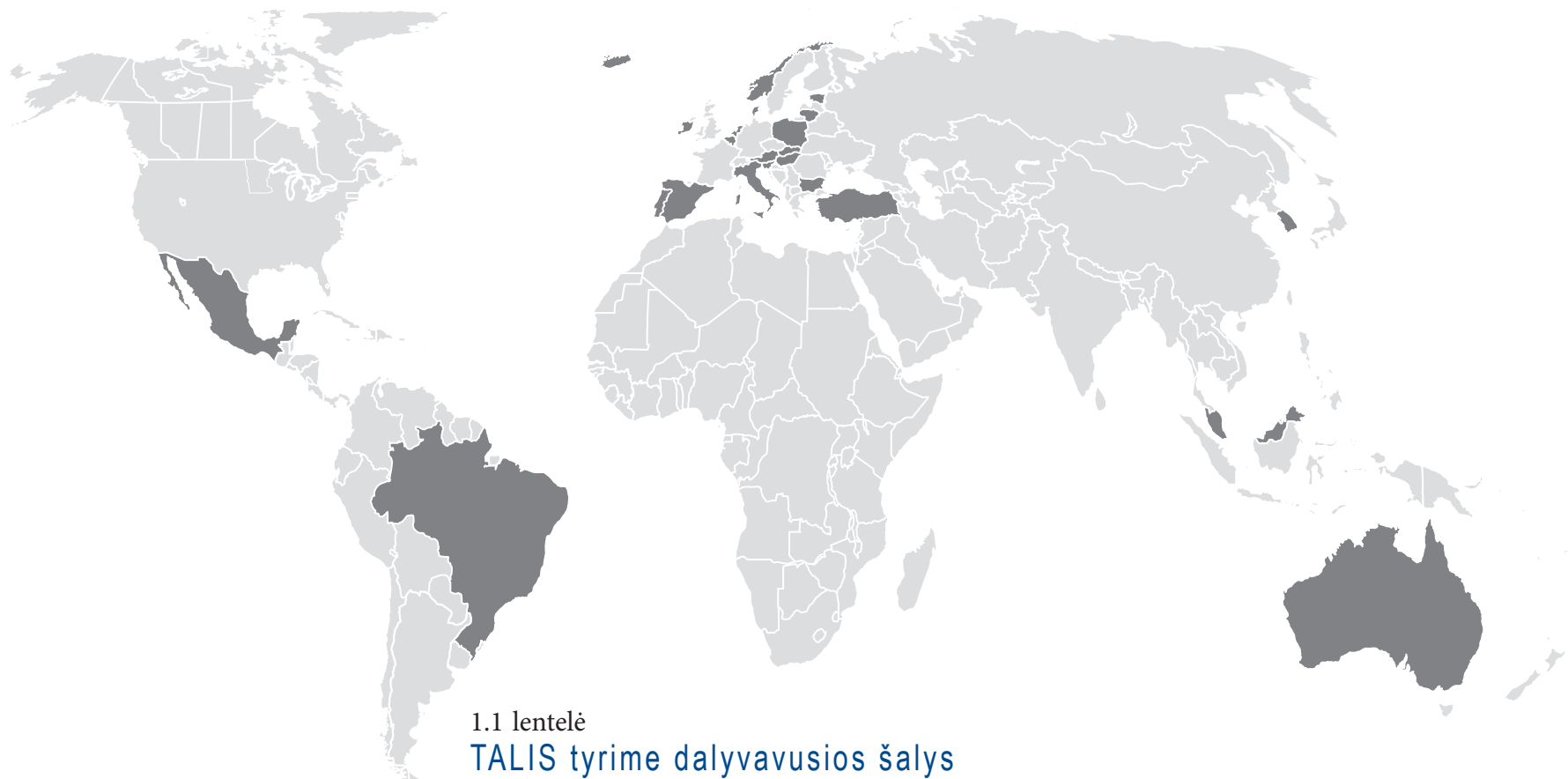
*Aš nemanau, kad kas nors gali žmones ko nors išmokyti.
Negalima pripilti žinių į tuščią ąsotį.
Tačiau žmonės gali daug ko išmokyti patys (...)
ir mokytojo uždavinys yra įkvėpti mokinius,
sukurti tokias tinkamas sąlygas,
kad jos kuo geriau veiktų pačių mokinių mokymąsi.*

J. Adolphsen

Mokslo ir mokymo(si) reikšmei didėjant būtina atsigręžti į mokytoją, supažindinantį jaunąją kartą su pasaulio pažinimo būdais. Mokytojo atsidavimas darbui ir pasirengimas jam lemia asmenybės, gebančios ir siekiančios mokytis visą gyvenimą, kūrimą. Šiandien mokytojams keliama vis didesni gyvenimo iššūkių diktuojami reikalavimai. Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatose keliama strateginiai tikslai plėtoti švietimą atsižvelgiant į demokratijos ir rinkos ūkio plėtrą, globalizaciją, informacijos gausą, sparčią kaitą. Lietuvos švietimo strateginių tikslų įprasminimas reikalauja atnaujinti ugdymo turinį, ieškoti pedagoginės veiklos kaitos galimybių, tobulinti mokyklos veiklą.

Pristatome pirmą sykį Lietuvoje ir pasaulyje vykdytą Tarptautinį mokymo bei mokymosi tyrimą TALIS (*Teaching and Learning International Survey*). Šį tyrimą inicijavo Europos Komisija, vykdė Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (*Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)*). Dalyvaudama TALIS tyrime, kuris vyko 2008 m., Lietuva įgyja galimybę apžvelgti, koks yra šalies mokytojų bei direktorių profesinis pasirengimas, išnagrinėti jų nuostatas bei mokymo praktiką, mokytojų darbo vertinimą, apie jų darbą gaunamus atsiliepimus bei daugelį kitų mokyklos strateginio valdymo bei su darbo aplinka susijusių dalykų. Gautąją informaciją galima panaudoti švietimo sistemai tobulinti bei – kas tyrimą daro dar vertingesnį – Lietuvos rezultatus galima palyginti su kitų 23 tyrime dalyvavusių pasaulio šalių rezultatais, pasisemti patirties iš kitų šalių švietimo praktikos.

Tikimės, jog šiame leidinyje pateikiama informacija bus įdomi ir naudinga tiek patiems mokytojams bei mokyklų vadovams, tiek švietimu Lietuvoje bei pasaulyje besidomintiems mokslininkams.



1.1 lentelė
TALIS tyrime dalyvavusios šalys

OECD šalys			Šalys partnerės
Australija	Airija	Lenkija	Brazilija
Austrija	Italija	Portugalija	Bulgarija
Belgija (Fl.)	P. Korėja	Ispanija	Estija
Danija	Meksika	Slovakija	Lietuva
Vengrija	Nyderlandai*	Turkija	Malta
Islandija	Norvegija		Malaizija
			Slovėnija

*Dėl per mažo mokytojų aktyvumo šalies duomenys nebuvo įtraukti į tarptautinę ataskaitą.

1. Tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas TALIS

Kas yra TALIS?

TALIS (*Teaching and Learning International Survey*) – tai tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas, kurio pagrindinis objektas yra mokytojai. Svarbiausias šio tyrimo tikslas – pateikti politiškai svarbius, patikimus tarptautinius rodiklius, susijusius su įvairiais mokymo(si) aspektais, bei jų analizę ir tuo padėti šalims vystyti švietimo politiką, sudarant geresnes sąlygas veiksmingesniam mokymui(si). Ši tarptautinė surinktų duomenų analizė leis šalims pamatyti, ar ir kitos valstybės susiduria su panašiais iššūkiais, bei pasisemti patirties iš kitų šalių švietimo politikos ir suprasti, kokią įtaką ji daro mokymo(si) aplinkai mokykloje. 2008 metais tyrime dalyvavo 24 šalys: 17 OECD organizacijai priklausančių šalių ir 7 šalys partnerės, nesančios šios organizacijos sudėtyje (žr. 1.1 lentelę).

Tikslinė TALIS populiacija

Šalių dalyvių sprendimu pagrindinis tyrimo tikslas buvo apklausti žemesniojo vidurinio ugdymo¹ (antrojo švietimo lygmens pagal Tarptautinę standartizuotą švietimo klasifikaciją ISCED) mokytojus ir mokyklų, kuriose jie dirba, direktorius.

Svarbiausi TALIS tyrimo objektai

- ☞ Mokymo praktika, įsitikinimai ir nuostatos.
- ☞ Mokytojų profesinė raida.
- ☞ Mokytojų darbo vertinimas ir jo rezultatų panaudojimas mokytojams skatinti.
- ☞ Veiksniai, turintys įtakos mokyklų lyderių formavimuisi.

TALIS Lietuvoje

Mūsų šalyje TALIS tyrimą vykdė Nacionalinio egzaminų centro Tyrimų ir analizės skyrius. Tai pirmas tarptautinis tyrimas, kurio pagrindinis objektas yra ne mokiniai, o mokytojai. Lietuva kartu su kitomis šalimis jame dalyvauja pirmą kartą.

TALIS tyrimas Lietuvoje vyko 2008 m. kovo–balandžio mėnesiais.

TALIS tyrimo populiacija Lietuvoje buvo pagrindinio ugdymo programos (5–10 klasių) mokytojai. Tyrime dalyvavo 3535 mokytojai iš 206 mokyklų ir jų direktoriai.

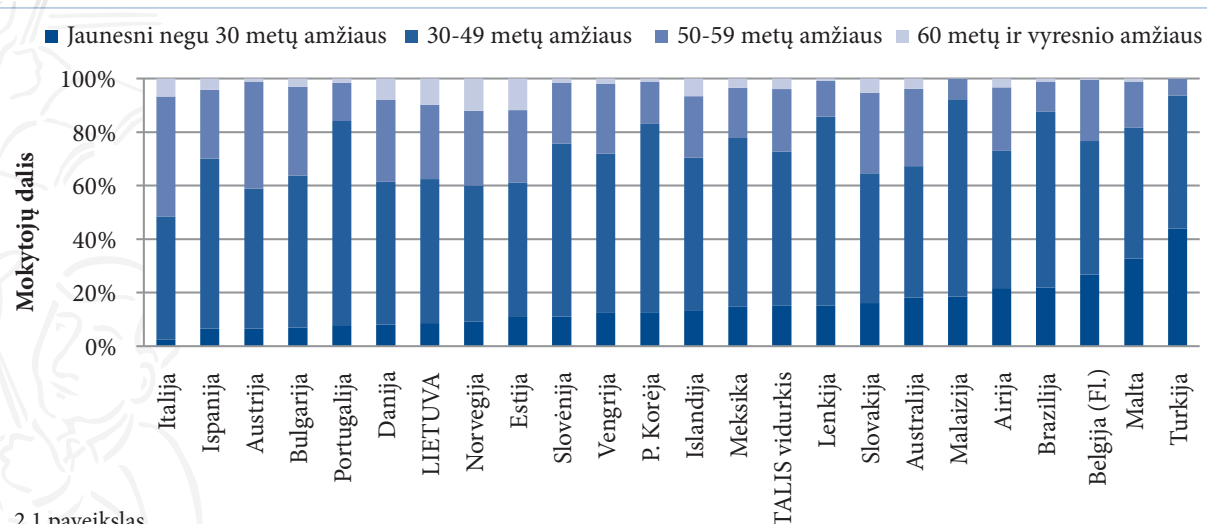
¹ Žemesniojo vidurinio ugdymo programa pagal ISCED klasifikaciją atitinka pagrindinio ugdymo programą pagal Lietuvos švietimo klasifikaciją.

2. Bendroji informacija apie mokytojus ir mokyklas, kuriose jie dirba

2.1. Bendroji informacija apie mokytojus

Demografiniai mokytojų duomenys suteikia bendros informacijos, kuri gali būti įdomi tarptautinio lyginimo prasme ir taip pat svarbi gilesnei duomenų analizei. Pavyzdžiui, mokytojo vertinimo dažnumas ir atsiliepimų apie jo darbą pobūdis gali priklausyti nuo mokytojo amžiaus, pedagoginio darbo patirties ar kitų veiksnių.

Jau ankstesniuose tyrimuose buvo nustatyta, kad dauguma mokytojų yra moterys, tad nenuostabu, kad ir tarp TALIS šalių mokytojų dominuoja būtent jos. Vidutiniškai net 69,3 proc. tyrime dalyvavusių mokytojų yra moterys ir visose šalyse dalyvėse jos sudaro daugumą. Mokytojos moterys dominuoja Lietuvoje (daugiausia iš visų šalių dalyvių – net 84,9 proc.), Estijoje, Bulgarijoje, Slovakijoje ir Slovėnijoje. Yra ir tokių šalių, kuriose moterų mokytojų kur kas mažiau. Pavyzdžiui, Turkijoje, Meksikoje ir Ispanijoje jos sudaro tik 52–57 proc. visų mokytojų.



2.1 paveikslas

Mokytojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes

Šalys išdėstytos didėjimo tvarka pagal mokytojų, kuriems mažiau negu 30 metų, skaičių.

tuvoje tokių tėra 8,7 proc.). Galime išvelgti ir vidutinio mokytojų amžiaus didėjimo tendenciją, kadangi vidutiniškai 27,4 proc. mokytojų jau yra sulaukę 50, o kai kuriose šalyse (Italijoje, Austrijoje ir Norvegijoje) tokių yra net 40 proc. Tačiau ne visose šalyse tokia padėtis. Maltoje ir Turkijoje jaunų mokytojų skaičius kur kas didesnis. Šiose šalyse jaunesnių negu 30 metų amžiaus mokytojų yra atitinkamai 32,7 ir 43,9 proc.

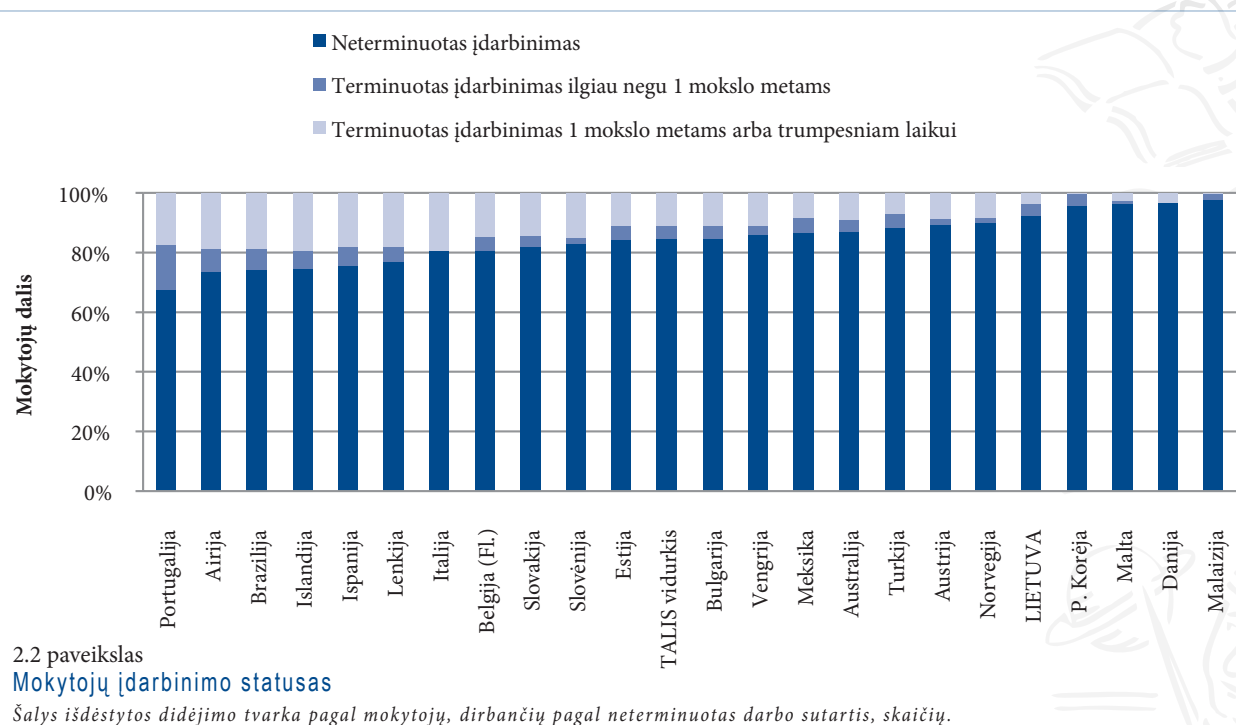
2.1 lentelėje* pateikiama mokytojų išsilavinimo statistika. Tik labai maža mokytojų dalis turi žemesnę negu aukštąjį išsilavinimą. TALIS dalyvavusių šalių vidurkis yra 3,4 proc. (Lietuvoje – 4,1 proc.), tačiau kai kuriose šalyse neturinčių aukštojo išsilavinimo

* Lentelės pateikiamos kiekvieno skyriaus pabaigoje.

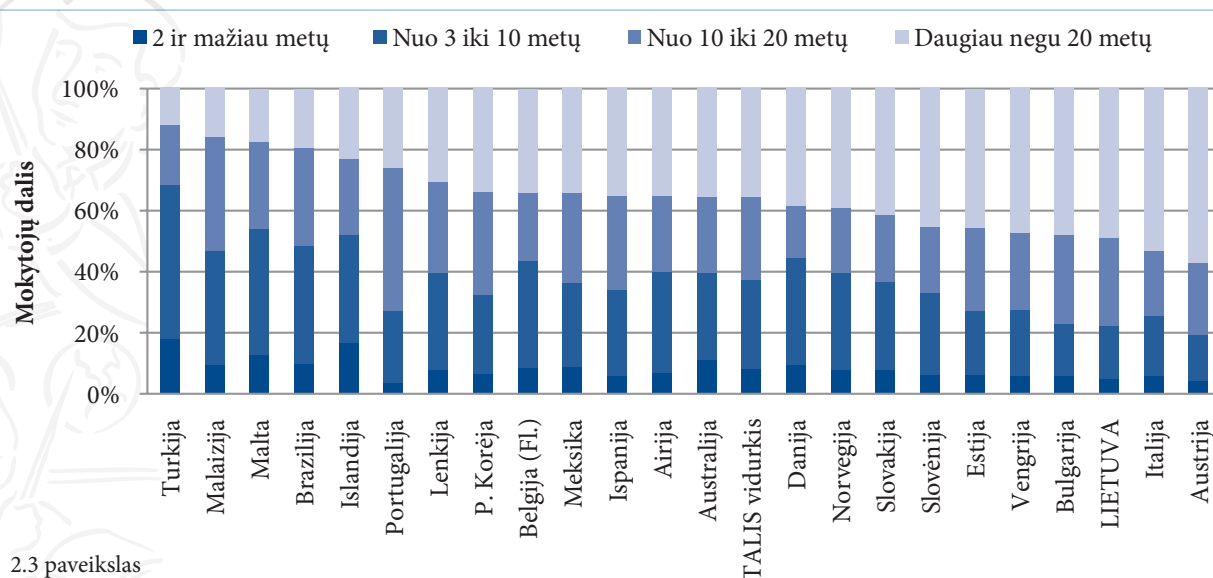
mokytojų dalis procentais yra kur kas didesnė, pavyzdžiui, Brazilijoje – 8,6 proc., Islandijoje – 12,1 proc., Meksikoje – 10,4 proc. Dideli šalių dalyvių mokytojų išsilavinimo skirtumai atspindi du dalykus: skirtingas švietimo sistemos struktūras ir skirtingus reikalavimus, keliamus mokytojo profesijai tose šalyse. Daugiau nei pusė Austrijos (59,3 proc.) ir Belgijos (Fl.) (84,2 proc.) mokytojų nėra įgiję bakalauro laipsnio, kas rodo, jog norint tapti mokytoju šiose šalyse, reikalinga visai kitokia kvalifikacija nei aukštasis universitetinis išsilavinimas.

Kitose šalyse kaip tik yra priešingai. Slovakijoje, Lenkijoje, Ispanijoje, Italijoje ir Bulgarijoje daugiau negu pusė mokytojų turi magistro laipsnį. Tai gali reikšti, kad tose šalyse šis laipsnis yra tapęs kvalifikacijos standartu mokytojo profesijai įgyti.

2.2 paveiksle matome, kad dauguma mokytojų dirba pagal neterminuotas darbo sutartis. Vidutinė tokių mokytojų dalis procentais TALIS šalyse dalyvėse yra 84,5 proc. (Lietuvoje net 92,4 proc.) ir tik Portugalijoje šis skaičius nesiekia 70 proc. Taigi mokytojo darbas yra gana saugus įdarbinimo prasme, tačiau, kita vertus, tai gali turėti ir neigiamų pasekmių, nes darbuotojas gali prarasti motyvą gerinti savo darbo kokybę. Didesnioji dalis likusių mokytojų, įdarbintų terminuotai, išskyrus Lietuvos, P. Korėjos, ir Malaizijos, dirba pagal sutartis, sudarytas ne ilgesniam kaip 1 metų laikotarpiui. Tai įprasta Italijoje, Islandijoje, Airijoje, Brazilijoje, Ispanijoje, Lenkijoje ir Portugalijoje, o galimas paaiškinimas galėtų būti susijęs su lanksčia mokytojų darbo rinka, kuri leidžia patenkinti mokyklų mokytojų poreikį trumpuoju laikotarpiu (pavyzdžiui, kol mokytojas yra motinystės, tėvystės atostogose ar laikinai nedarbingas).



Taip pat nustatyta, kad beveik du trečdaliai mokytojų turi didesnę negu 10 metų pedagoginio darbo patirtį (žr. 2.3 pav.). Vidutiniškai TALIS šalyse dalyvėse yra 29,2 proc. mokytojų, kurie turi 3–10 metų pedagoginio darbo patirtį, 26,9 proc. mokytojų pedagoginio darbo patirtis siekia 10–20 metų ir net 35,5 proc. mokytojų pedagoginio darbo patirtis didesnė negu 20 metų (Lietuvoje atitinkamai 17,6, 28,8 ir 48,8 proc.). Taigi turime labai daug patyrusių mokytojų, kas tuo pačiu ir džiugina, ir gali turėti neigiamos



2.3 paveikslas

Mokytojų pedagoginio darbo patirtis

Šalys išdėstytos didėjimo tvarka pagal mokytojų, turinčių didesnę negu 20 metų pedagoginio darbo patirtį, skaičių.

įtakos, nes jie mažiau priima inovacijas ir pokyčius. Ypač skaudžiai tai gali atsiliiepti tokioms šalims kaip Austrija ar Italija, turinčioms daugiau negu pusę mokytojų, kurių pedagoginis darbo stažas yra didesnis nei 20 metų. Tai liečia ir Lietuvą bei Bulgariją, kuriose, kaip ir prieš tai minėtose šalyse, mažiau negu 25 proc. mokytojų turi trumpesnę nei 10 metų pedagoginio darbo stažą.

2.2. Bendroji informacija apie mokyklas

Toliau bus pateikta informacija apie mokyklas. Šiame skyriuje pateikiamos įvairios mokyklos charakteristikos, paremtos mokyklų direktorių atsakymais į klausimus apie priėmimo į mokyklas politiką, mokyklos savarankiškumą, klimatą ir išteklius.

2.2 lentelėje pateikiama mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai atsakė, kad lentelėje nurodyti veiksniai labai arba tam tikru mastu trukdo mokymui. Duomenys svyruoja nuo 32,9 proc. mokytojų, dirbančių tokiose mokyklose, kuriose labai trūksta laboratorijų technikų, iki 49,7 proc. mokytojų, kurie dirba mokyklose, neturinčiose tam tikros specialios įrangos. Iš viso apie 37 proc. (Lietuvoje net 60,6 proc.) mokytojų dirba mokyklose, kurių direktoriai nurodė, kad susiduria su kvalifikuotų mokytojų stoka. Lentelėje matyti, kad šie skaičiai labai skiriasi atskirose šalyse. Svarbu pažymėti, jog taip gali būti ne dėl mokytojų trūkumo apskritai, bet dėl konkretaus mokomojo dalyko mokytojų trūkumo arba jų trūkumo tam tikrose vietovėse, pavyzdžiui, kaimuose. 2.2 lentelėje matyti, kad Lietuvoje jaučiamas šiek tiek didesnis mokymo medžiagos ir įrangos, o ne darbuotojų trūkumas.

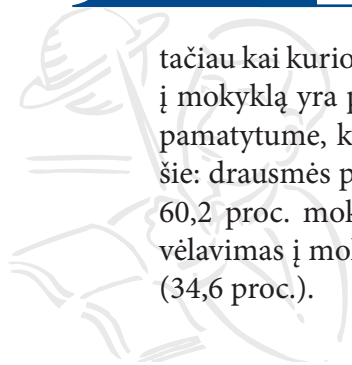
2.3 lentelėje pateikti duomenys apie mokyklos daromą įtaką priimant sprendimus kiekvienoje iš nurodytų sričių. Didžioji dauguma mokytojų dirba mokyklose, kurios pačios priima sprendimus dėl mokytojų priėmimo ir atleidimo. Kai kuriose šalyse (Belgijoje (Fl.), Bulgarijoje, Estijoje, Vengrijoje, Islandijoje, Lietuvoje, Norvegijoje, Lenkijoje, Slovakijoje ir Slovėnijoje) tokiose

mokyklose dirba daugiau negu 95 proc. mokytojų. Tų mokyklų direktoriams, atsakingiems už mokytojų priėmimą ir atleidimą, labai svarbūs gali tapti mokytojo darbo vertinimai ir atsiliepimai, kurie savo ruožtu gali paveikti mokytojo karjerą. Nors, kaip matome, mokykla turi daug laisvės, kai kalbama apie mokytojų pasirinkimą, tačiau ji neturi galios nustatyti mokytojų atlyginimus. Tai ypač pastebima Belgijoje (Fl.), Islandijoje, Slovėnijoje ir Lietuvoje. Paprastai toks reiškinys būdingas centralizuotoms švietimo sistemoms. Vidutiniškai apie 60 proc. TALIS šalių mokytojų dirba mokyklose, kurios vaidina svarbų vaidmenį skiriant lėšas mokytojų profesiniam tobulinimuisi, ir apie 75 proc. mokytojų dirba mokyklose, kurių vaidmuo itin svarbus formuojant mokyklos biudžetą. Yra tokių šalių, kuriose biudžetą formuoja tik pati mokykla, tačiau yra ir tokių šalių (Austrija, Brazilija, Lietuva, Malta, Meksika, Slovėnija), kuriose šis skaičius nesiekia nė 60 proc. Nors formuojant mokyklos biudžetą dažnai būna atsakingos kitos šalies institucijos (dėl esamos centralizuotos švietimo sistemos), bet skirstant biudžetą mokykloje beveik visose šalyse, išskyrus Braziliją, Malaiziją, Meksiką ir Ispaniją, sprendimus priima pati mokykla. Visiems aišku, kad centrinė valdžia visada darė ir darys įtaką mokyklos darbui. Dar daugiau, valdžia gali nuspręsti, kokių dalykų turi būti mokoma ir koks turi būti jų turinys. Buvo surinkta informacija apie mokyklos vykdomą politiką mokinių drausmės ir mokymo atžvilgiu. Visose TALIS šalyse (išskyrus Malaiziją, Portugaliją ir Turkiją) net 9 iš 10 mokytojų dirba mokyklose, kurios pačios nustato mokinių drausminimo būdus. Daugiau nei 90 proc. mokytojų net 15-oje šalių dirba mokyklose, kurios pačios nustato mokinių vertinimo būdus. Kalbant apie dalyko turinio pasirinkimą, reikia pasakyti, kad vidutiniškai mažiau negu 66 proc. mokytojų dirba mokyklose, kurių direktoriai nurodė, jog mokykla daro didelę įtaką šioje srityje. Visgi atskirose šalyse šie skaičiai yra skirtingi: nuo mažiau negu 35 proc. Bulgarijoje, Malaizijoje, Meksikoje ir Turkijoje iki daugiau negu 95 proc. tokiose šalyse kaip Danija, Vengrija ir Italija. Reikia pažymėti, kad nors mokykla ir neturi galios nustatyti dalyko turinį, tačiau dažniausiai būtent ji sprendžia, kokie vadovėliai turėtų būti naudojami, kad geriausiai atspindėtų konkrečių dalykų turinį.

Labai svarbus mokyklos gyvavimo elementas yra priėmimo į mokyklą politika, kuri rodo, kokie mokiniai gali mokytis konkrečioje mokykloje ir ko ta mokykla turėtų mokytį. Tai gali turėti įtakos ne tik mokymo praktikai ir būdams, bet ir darbo sąlygoms bei reikalavimams, keliamiems mokytojams, norintiems dirbti vienoje ar kitoje mokykloje. Priėmimo į mokyklą politika gali nusakyti, ar mokykla yra lengvai prieinama mokiniams ir kokias alternatyvias mokyklas būtų galima pasirinkti. Kaip matome **2.4 lentelėje**, beveik visose tyrime dalyvavusiose šalyse svarbiausias priėmimo į mokyklą kriterijus yra gyvenamoji vietovė. Iš to reikėtų daryti išvadą, kad mokykla turi tarnauti vietinei bendruomenei. Tokia politika dažniausiai yra vykdoma centrinės valdžios, kurios tikslas yra suderinti mokymo įstaigų pasiūlą ir paklausą. Tačiau kartais tai gali reikšti tam tikrų mokinių poreikių ignoravimą. Belgija (Fl.) yra vienintelė šalis, kurioje mokinių gyvenamoji vieta nėra svarbi priimant juos į mokyklą. Čia labai svarbus yra tėvų pritarimas mokyklos ugdymo ar religinei filosofijai. Reikėtų paminėti, kad Lietuvoje antrasis pagal svarbą kriterijus (vidutiniškai trečiasis tarp visų šalių) yra tai, ar kiti šeimos nariai lanko tą pačią mokyklą.

Vienas svarbiausių veiksnių, darančių didelę įtaką mokymo ir mokymosi veiksmingumui, yra mokyklos klimatas (jis gali padidinti darbo našumą ar pasitenkinimą atliekamu darbu). Mokyklos klimato veiksniai buvo suskirstyti į dvi rūšis: veiksniai, susiję su mokytojais, ir veiksniai, susiję su mokiniiais (žr. **2.5** ir **2.6 lenteles**). Nors vidutiniškai tik apie 24 proc. mokytojų dirba mokyklose, kurių direktoriai nurodė, kad mokymui labai arba tam tikru mastu trukdo pedagoginės kvalifikacijos trūkumas,

tačiau kai kuriose šalyse (Italijoje (53,4 proc.) ir Meksikoje (70,2 proc.)) tai yra didelė problema. Pastarojoje šalyje net ir vėlavimas į mokyklą yra panašaus masto, nors daugumoje šalių tai nėra problema. Jei nagrinėtume su mokiniais susijusių veiksnių įtaką, pamatytume, kad šie veiksniai daug labiau neigiamai veikia mokymą, negu tie, kurie susiję su mokytojais. Svarbiausi iš jų yra šie: drausmės problemos klasėje (vidutiniškai tokiose mokyklose, kurių direktoriai nurodė, kad tai trukdo mokymui, dirba apie 60,2 proc. mokytojų), pamokų praleidinėjimas (45,8 proc., Lietuvoje ši problema ryškiausia iš visų šalių – net 88,5 proc.), vėlavimas į mokyklą (39,4 proc.), nešvankybių kalbėjimas/keikimasis (36,5 proc.) bei kitų mokinių gąsdinimas ir užgauliojimas (34,6 proc.).



2.1 lentelė Mokytojų išsilavinimas

Mokytojų dalis procentais

Šalys	Žemesnis negu aukštasis išsilavinimas		Aukštasis neuniversitetinis išsilavinimas*		Bakalauro laipsnis		Magistro (ar jam prilygintas) laipsnis		Mokslų daktaro laipsnis	
	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	0,3	(0,10)	1,0	(0,25)	82,8	(0,96)	13,7	(0,83)	2,2	(0,33)
Austrija	3,1	(0,30)	59,3	(0,78)	1,3	(0,25)	33,6	(0,74)	2,6	(0,29)
Belgija (Fl.)	3,4	(0,38)	84,2	(0,96)	4,2	(0,42)	8,1	(0,73)	0,1	(0,07)
Brazilija	8,6	(1,00)	0,2	(0,08)	89,3	(1,02)	1,8	(0,25)	0,1	(0,05)
Bulgarija	3,7	(1,06)	15,7	(1,69)	16,4	(1,21)	64,0	(2,64)	0,2	(0,06)
Danija	1,9	(0,37)	0,2	(0,10)	90,3	(1,00)	7,5	(0,89)	0,0	(0,03)
Estija	7,0	(0,51)	6,5	(0,46)	40,3	(1,15)	46,0	(1,21)	0,3	(0,11)
Vengrija	0,2	(0,10)	0,1	(0,08)	71,5	(2,13)	27,8	(2,09)	0,4	(0,08)
Islandija	12,1	(0,79)	20,8	(1,15)	60,6	(1,22)	6,3	(0,70)	0,2	(0,12)
Airija	0,6	(0,20)	3,4	(0,33)	79,4	(0,70)	15,9	(0,78)	0,8	(0,19)
Italija	5,3	(0,30)	9,4	(0,42)	6,9	(0,37)	77,4	(0,58)	0,9	(0,19)
P. Korėja	0,3	(0,11)	0,3	(0,14)	64,7	(1,39)	33,9	(1,35)	0,7	(0,16)
LIETUVA	4,1	(0,38)	13,0	(0,77)	47,0	(1,46)	35,7	(1,39)	0,1	(0,07)
Malaizija	1,0	(0,12)	12,1	(0,60)	79,4	(0,79)	7,5	(0,55)	0,0	(0,00)
Malta	3,7	(0,50)	13,3	(1,11)	71,9	(1,50)	10,7	(1,11)	0,4	(0,22)
Meksika	10,4	(0,94)	3,0	(0,43)	75,6	(1,05)	10,7	(0,72)	0,3	(0,11)
Norvegija	0,9	(0,19)	0,0	(0,00)	76,5	(0,92)	22,5	(0,92)	0,0	(0,04)
Lenkija	0,3	(0,11)	1,2	(0,27)	4,1	(0,42)	94,0	(0,46)	0,5	(0,18)
Portugalija	0,4	(0,11)	4,3	(0,43)	84,4	(0,76)	10,7	(0,71)	0,2	(0,09)
Slovakija	2,5	(0,36)	0,0	(0,00)	0,5	(0,15)	96,2	(0,43)	0,8	(0,20)
Slovėnija	3,7	(0,34)	41,9	(1,04)	52,9	(1,05)	1,4	(0,20)	0,1	(0,04)
Ispanija	3,5	(0,35)	1,6	(0,22)	11,4	(0,85)	78,8	(0,89)	4,7	(0,41)
Turkija	0,0	(0,00)	6,0	(0,57)	88,2	(0,96)	5,6	(0,90)	0,2	(0,11)
TALIS vidurkis	3,4	(0,10)	12,9	(0,14)	52,1	(0,22)	30,9	(0,22)	0,7	(0,04)

* Kai kuriose šalyse gali būti ir bakalauro laipsnis.

PASTABA. Išsilavinimo kategorijos nurodytos remiantis Tarptautine standartizuota švietimo klasifikacija ISCED.

2.2 lentelė

Mokyklos ištekliai

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad išvardyti veiksniai labai arba tam tikru mastu trukdo mokymui

	Kvalifikuotų mokytojų stoka		Specialistų laboratorijose stoka		Pagalbinio mokymo personalo stoka		Kitų pagalbinių darbuotojų stoka	
Šalys	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	40,5	(4,73)	14,0	(3,25)	38,1	(4,17)	40,4	(4,24)
Austrija	48,8	(3,12)	21,3	(2,66)	68,7	(3,08)	77,5	(2,82)
Belgija (Fl.)	31,5	(3,76)	7,3	(2,14)	36,7	(3,89)	35,5	(4,11)
Brazilija	31,1	(3,08)	65,1	(3,03)	61,1	(2,98)	63,1	(3,19)
Bulgarija	25,2	(4,18)	17,8	(2,99)	15,2	(2,92)	13,3	(2,46)
Danija	28,2	(4,44)	3,3	(1,84)	25,4	(4,13)	17,5	(3,77)
Estija	65,6	(3,58)	17,1	(2,96)	51,6	(3,85)	41,0	(4,12)
Vengrija	22,1	(5,03)	29,6	(6,57)	48,5	(6,36)	36,2	(3,77)
Islandija	39,0	(0,18)	30,8	(0,18)	36,8	(0,19)	34,1	(0,17)
Airija	38,4	(4,63)	82,6	(3,64)	63,6	(5,00)	62,7	(4,69)
Italija	51,9	(3,45)	53,6	(3,09)	56,6	(3,34)	54,8	(3,41)
P. Korėja	18,6	(3,36)	39,6	(4,28)	45,2	(4,59)	43,9	(4,28)
LIETUVA	60,6	(3,77)	40,2	(3,91)	47,3	(3,91)	38,9	(4,34)
Malaizija	45,9	(4,05)	23,8	(2,80)	31,0	(3,46)	32,0	(3,63)
Malta	26,2	(0,22)	32,8	(0,23)	34,4	(0,18)	51,0	(0,20)
Meksika	63,8	(4,00)	64,9	(3,39)	64,9	(3,32)	69,2	(3,37)
Norvegija	29,7	(3,71)	29,6	(4,14)	51,1	(4,97)	43,7	(5,08)
Lenkija	11,8	(2,85)	21,0	(3,50)	21,3	(3,16)	19,0	(2,71)
Portugalija	15,9	(3,23)	47,6	(3,73)	78,5	(3,08)	80,0	(3,18)
Slovakija	30,5	(3,87)	24,9	(4,10)	33,1	(4,57)	23,8	(3,54)
Slovėnija	24,6	(3,34)	17,9	(3,09)	33,9	(3,85)	29,8	(3,41)
Ispanija	34,0	(3,40)	13,6	(2,76)	80,5	(3,00)	75,7	(2,61)
Turkija	78,1	(4,98)	58,7	(4,80)	69,5	(4,55)	72,0	(4,32)
TALIS vidurkis	37,5	(0,77)	32,9	(0,72)	47,5	(0,80)	45,9	(0,74)

2.2 lentelė (tęsinys) Mokyklos ištekliai

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad išvardyti veiksniai labai arba tam tikru mastu trukdo mokymui

Mokymo priemonių stoka ar netinkamumas		Mokymui skirtų kompiuterių stoka ar netinkamumas		Medžiagos bibliotekoje stoka ar netinkamumas		Kitos įrangos stoka ar netinkamumas		Šalys
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	
15,5	(3,13)	32,2	(4,56)	20,9	(3,67)	31,7	(4,36)	Australija
12,2	(2,30)	25,5	(2,90)	16,8	(2,55)	35,0	(3,44)	Austrija
13,7	(2,74)	33,2	(3,78)	23,9	(3,43)	29,7	(3,78)	Belgija (Fl.)
28,6	(2,73)	59,2	(3,18)	57,9	(2,61)	64,1	(2,75)	Brazilija
44,7	(3,99)	51,0	(5,60)	55,6	(5,62)	67,0	(5,18)	Bulgarija
23,1	(4,10)	22,6	(4,13)	25,5	(4,55)	27,5	(5,01)	Danija
36,4	(4,03)	27,1	(3,66)	44,2	(4,36)	45,3	(4,50)	Estija
39,4	(4,09)	47,0	(6,26)	37,8	(6,64)	62,9	(5,83)	Vengrija
15,8	(0,13)	27,6	(0,15)	24,6	(0,15)	20,4	(0,15)	Islandija
34,2	(4,44)	62,5	(4,42)	66,3	(4,78)	62,6	(4,63)	Airija
42,9	(3,39)	41,6	(3,03)	45,9	(3,13)	46,4	(3,37)	Italija
27,8	(3,90)	28,4	(3,97)	39,5	(4,30)	41,9	(4,11)	P. Korėja
61,6	(3,72)	66,0	(3,46)	49,3	(3,86)	71,3	(3,79)	LIETUVA
26,2	(3,53)	36,6	(3,83)	36,9	(2,98)	30,3	(3,19)	Malaizija
30,1	(0,23)	41,9	(0,20)	28,4	(0,21)	43,8	(0,19)	Malta
60,6	(3,37)	68,0	(3,33)	69,3	(3,58)	70,5	(3,35)	Meksika
43,1	(4,50)	41,1	(4,59)	37,3	(4,03)	53,1	(4,85)	Norvegija
51,7	(4,38)	35,8	(4,18)	46,5	(4,57)	54,4	(4,56)	Lenkija
36,6	(4,30)	67,3	(3,57)	39,1	(4,33)	70,3	(3,60)	Portugalija
38,7	(4,69)	57,1	(4,27)	53,5	(4,51)	64,1	(4,06)	Slovakija
18,5	(2,95)	25,0	(3,15)	20,4	(3,07)	33,7	(3,35)	Slovėnija
24,4	(3,62)	41,0	(3,41)	37,3	(3,62)	50,1	(3,55)	Ispanija
61,3	(4,98)	56,6	(5,88)	61,9	(5,30)	67,0	(5,67)	Turkija
34,2	(0,76)	43,2	(0,83)	40,8	(0,83)	49,7	(0,84)	TALIS vidurkis



2.3 lentelė

Mokyklos savarankiškumas

*Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad didelę atsakomybę už išvardytas užduotis prisiima mokykla**

	Samdo mokytojus		Atleidžia mokytojus		Nustato pradinį mokytojo atlyginimą		Nustato mokytojo atlyginimo didėjimą		Skiria lėšų mokytojų profesiniam tobulinimuisi		Formuoja mokyklos biudžetą		Sprendžia, kaip paskirstyti biudžetą mokykloje	
Šalys	%	(SP)	%	(SE)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	76,8	(3,10)	52,2	(3,57)	24,8	(3,50)	23,5	(3,35)	98,2	(1,11)	93,1	(2,56)	100,0	(0,00)
Austrija	32,1	(2,95)	20,5	(2,52)	1,4	(0,50)	1,4	(0,51)	17,7	(2,59)	34,9	(2,85)	94,2	(1,65)
Belgija (Fl.)	99,5	(0,39)	96,5	(1,15)	0,3	(0,27)	0,3	(0,27)	73,9	(3,78)	79,6	(3,41)	94,3	(1,80)
Brazilija	26,6	(2,32)	25,4	(2,08)	13,7	(0,99)	12,8	(1,04)	28,8	(2,38)	57,2	(3,40)	60,4	(3,09)
Bulgarija	100,0	(0,00)	99,2	(0,59)	42,8	(4,35)	51,3	(4,82)	43,2	(4,88)	86,8	(3,04)	93,4	(2,40)
Danija	100,0	(0,00)	86,6	(2,67)	32,6	(3,86)	42,0	(4,04)	90,4	(2,74)	76,1	(4,07)	98,0	(1,99)
Estija	100,0	(0,00)	99,2	(0,51)	89,9	(2,08)	61,5	(3,71)	87,0	(3,00)	88,6	(2,48)	96,5	(1,78)
Vengrija	99,8	(0,24)	96,4	(1,77)	45,0	(4,29)	51,6	(4,31)	68,9	(3,79)	89,6	(3,02)	93,4	(2,92)
Islandija	100,0	(0,00)	95,2	(0,17)	22,3	(0,16)	29,3	(0,27)	93,9	(0,18)	71,9	(0,14)	87,3	(0,12)
Airija	87,0	(2,77)	63,1	(3,63)	3,9	(2,20)	3,0	(2,11)	85,6	(3,19)	69,2	(3,74)	93,3	(1,94)
Italija	13,2	(2,02)	17,9	(2,75)	1,0	(0,59)	2,0	(1,06)	53,5	(2,79)	97,0	(1,06)	99,1	(0,64)
P. Korėja	31,2	(3,67)	20,8	(3,15)	5,7	(2,00)	3,5	(1,55)	63,2	(4,09)	77,3	(3,44)	94,9	(1,86)
LIETUVA	99,5	(0,34)	100,0	(0,00)	23,4	(3,39)	15,8	(2,99)	38,5	(3,96)	50,6	(4,28)	90,0	(2,44)
Malaizija	6,9	(1,56)	6,8	(1,66)	4,0	(1,29)	11,4	(2,38)	33,8	(3,28)	68,8	(3,16)	62,5	(3,56)
Malta	30,0	(0,15)	27,7	(0,15)	4,7	(0,09)	8,2	(0,13)	43,0	(0,21)	53,7	(0,21)	86,3	(0,11)
Meksika	24,3	(2,43)	23,3	(2,30)	15,9	(1,65)	16,0	(1,62)	21,1	(2,29)	51,4	(4,01)	45,0	(3,70)
Norvegija	100,0	(0,00)	100,0	(0,00)	84,0	(3,12)	91,3	(2,23)	98,0	(1,51)	100,0	(0,00)	100,0	(0,00)
Lenkija	100,0	(0,00)	99,6	(0,36)	43,2	(4,71)	48,2	(4,16)	97,3	(1,40)	99,4	(0,63)	100,0	(0,00)
Portugalija	81,3	(3,48)	22,8	(3,03)	4,6	(1,03)	7,2	(1,59)	22,7	(3,01)	92,7	(2,14)	93,1	(2,10)
Slovakija	98,8	(0,76)	99,7	(0,33)	57,1	(4,54)	47,9	(4,20)	85,6	(3,15)	80,6	(3,11)	97,3	(1,09)
Slovėnija	100,0	(0,00)	96,6	(1,41)	22,7	(3,27)	40,5	(3,86)	95,9	(1,31)	58,2	(3,48)	98,0	(0,99)
Ispanija	27,4	(2,49)	25,7	(2,30)	3,3	(1,37)	3,7	(1,43)	17,4	(2,66)	76,5	(3,53)	63,8	(3,81)
Turkija	23,5	(4,28)	22,0	(5,36)	12,4	(2,78)	16,6	(3,19)	28,0	(5,33)	79,7	(5,28)	87,9	(4,30)
TALIS vidurkis	67,7	(0,42)	60,7	(0,48)	24,3	(0,57)	25,6	(0,58)	60,3	(0,63)	75,3	(0,64)	88,2	(0,47)

*Mokykla apima mokyklos direktorių, mokytojus ir mokyklos tarybą.

2.3 lentelė (tęsinys)

Mokyklos savarankiškumas

*Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad didelę atsakomybę už išvardytas užduotis prisiima mokykla**

Nustato mokinių drausminimo būdus		Nustato mokinių vertinimo būdus		Tvirtina mokinių priėmimą į mokyklą		Sprendžia, kokių dalykų bus mokoma		Nustato dalyko turinį		Parenka vadovėlius, iš kurių bus mokomasi		Šalys
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	
99,5	(0,37)	95,6	(1,99)	96,6	(1,53)	100,0	(0,00)	81,0	(3,25)	99,1	(0,87)	Australija
99,1	(0,62)	91,6	(1,89)	88,0	(1,90)	94,2	(1,46)	80,3	(2,67)	100,0	(0,00)	Austrija
100,0	(0,00)	100,0	(0,00)	89,3	(2,53)	75,9	(4,38)	59,9	(4,12)	100,0	(0,00)	Belgija (Fl.)
93,1	(1,56)	84,0	(2,08)	71,6	(3,11)	48,9	(3,02)	74,7	(2,88)	97,3	(0,91)	Brazilija
98,4	(0,95)	73,2	(5,97)	91,3	(1,86)	56,3	(4,60)	28,1	(4,72)	98,9	(0,83)	Bulgarija
96,1	(2,02)	97,1	(1,68)	87,9	(3,18)	91,2	(2,99)	98,2	(1,31)	100,0	(0,00)	Danija
100,0	(0,00)	100,0	(0,00)	100,0	(0,00)	100,0	(0,00)	89,6	(2,54)	97,2	(1,54)	Estija
100,0	(0,00)	99,7	(0,27)	98,0	(1,20)	91,3	(2,22)	95,9	(1,91)	100,0	(0,00)	Vengrija
100,0	(0,00)	98,7	(0,06)	96,1	(0,09)	98,1	(0,17)	87,9	(0,11)	98,8	(0,00)	Islandija
100,0	(0,00)	100,0	(0,00)	99,4	(0,58)	98,8	(1,15)	68,7	(4,44)	100,0	(0,00)	Airija
100,0	(0,00)	99,5	(0,41)	96,9	(1,00)	100,0	(0,00)	99,0	(0,59)	100,0	(0,00)	Italija
99,6	(0,37)	91,1	(2,40)	85,8	(2,86)	88,7	(2,73)	85,4	(2,87)	96,7	(1,61)	P. Korėja
99,4	(0,64)	97,8	(1,18)	85,3	(2,68)	74,0	(3,88)	69,1	(3,88)	98,2	(1,11)	LIETUVA
56,7	(3,61)	57,1	(3,43)	21,6	(2,80)	35,4	(3,46)	33,3	(3,12)	19,0	(2,90)	Malaizija
97,3	(0,01)	85,3	(0,19)	39,7	(0,19)	43,1	(0,22)	48,0	(0,21)	61,2	(0,23)	Malta
95,8	(1,79)	74,7	(3,42)	74,4	(2,93)	35,3	(3,79)	33,0	(3,92)	68,5	(3,73)	Meksika
97,0	(1,48)	79,6	(3,26)	97,2	(1,67)	60,9	(4,39)	78,5	(3,94)	100,0	(0,00)	Norvegija
100,0	(0,00)	97,3	(1,91)	98,0	(1,26)	59,7	(4,52)	63,9	(4,68)	99,5	(0,53)	Lenkija
86,5	(2,85)	98,1	(0,82)	98,0	(1,15)	94,0	(1,77)	43,2	(4,19)	99,6	(0,44)	Portugalija
100,0	(0,00)	95,2	(1,97)	99,0	(0,78)	81,7	(2,86)	67,2	(3,67)	91,9	(2,28)	Slovakija
98,9	(0,77)	96,3	(1,51)	92,2	(2,20)	54,0	(3,87)	54,1	(3,70)	100,0	(0,00)	Slovėnija
95,7	(1,62)	65,6	(3,87)	58,5	(3,77)	37,3	(3,47)	44,9	(3,86)	100,0	(0,00)	Ispanija
71,5	(5,79)	65,9	(5,37)	91,0	(3,97)	41,2	(6,76)	27,2	(4,14)	43,9	(5,85)	Turkija
95,0	(0,37)	88,9	(0,53)	85,0	(0,46)	72,2	(0,67)	65,7	(0,70)	90,0	(0,37)	TALIS vidurkis

*Mokykla apima mokyklos direktorių, mokytojus ir mokyklos tarybą.

2.4 lentelė

Mokinių priėmimas į mokyklą

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad išvardytiems dalykams teikiama pirmenybė arba tai yra būtina mokinių priėmimo į mokyklą sąlyga

Šalys	Gyvenamoji vietovė		Mokinio pasiekimai		Buvusių mokyklų rekomendacija		Tėvų pritarimas mokyklos ugdymo ar religinei filosofijai		Mokiniui reikia ar jis pageidauja specialios programos		Kiti šeimos nariai lanko šią mokyklą	
	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	47,8	(3,80)	10,6	(2,57)	21,0	(3,59)	29,5	(3,33)	23,3	(3,26)	42,4	(3,47)
Austrija	56,3	(2,92)	34,7	(2,30)	5,4	(1,74)	15,9	(2,53)	40,4	(3,44)	26,9	(2,91)
Belgija (Fl.)	0,8	(0,75)	17,3	(2,80)	12,9	(2,29)	60,6	(4,04)	57,4	(4,05)	12,6	(4,27)
Brazilija	25,2	(3,00)	22,3	(3,03)	6,6	(1,68)	7,2	(1,49)	8,0	(1,85)	8,7	(1,90)
Bulgarija	52,7	(3,89)	32,2	(2,77)	5,6	(1,75)	41,0	(5,33)	43,4	(4,72)	50,2	(4,96)
Danija	34,4	(3,98)	3,9	(1,51)	6,0	(2,56)	34,5	(3,76)	13,0	(2,63)	13,7	(3,17)
Estija	30,3	(3,48)	7,4	(2,26)	0,4	(0,45)	5,6	(2,11)	15,0	(3,22)	0,4	(0,40)
Vengrija	62,3	(5,04)	19,1	(3,38)	40,5	(6,80)	35,0	(4,97)	58,4	(6,63)	33,9	(4,02)
Islandija	58,2	(0,17)	0,9	(0,00)	2,2	(0,06)	3,3	(0,09)	11,5	(0,12)	1,2	(0,06)
Airija	38,1	(3,75)	0,0	(0,00)	5,8	(2,29)	21,4	(3,17)	9,9	(2,39)	41,5	(4,50)
Italija	37,5	(3,18)	3,6	(1,24)	7,3	(1,54)	6,5	(1,63)	9,8	(1,84)	11,8	(2,02)
P. Korėja	44,5	(4,31)	7,3	(2,36)	6,2	(2,08)	1,2	(0,82)	4,8	(1,79)	0,0	(0,00)
LIETUVA	39,5	(3,82)	12,0	(2,84)	2,1	(0,85)	13,8	(2,98)	5,4	(1,85)	19,9	(3,33)
Malaizija	67,2	(3,81)	27,4	(3,41)	51,8	(3,30)	16,2	(2,61)	22,4	(3,32)	12,2	(2,38)
Malta	52,6	(0,23)	38,5	(0,20)	9,8	(0,10)	8,5	(0,06)	16,1	(0,08)	9,8	(0,09)
Meksika	24,7	(3,25)	30,1	(3,70)	8,3	(2,00)	14,0	(3,15)	12,1	(2,33)	16,7	(3,46)
Norvegija	64,5	(4,27)	0,0	(0,00)	3,4	(1,67)	2,4	(1,79)	7,7	(2,50)	2,8	(1,34)
Lenkija	64,3	(3,78)	22,8	(3,66)	8,1	(2,31)	11,9	(3,45)	20,9	(3,92)	6,4	(2,01)
Portugalija	72,8	(3,70)	3,9	(1,64)	3,2	(1,56)	9,0	(2,36)	29,1	(3,56)	40,5	(3,71)
Slovakija	17,2	(3,19)	17,6	(2,69)	3,2	(1,34)	12,0	(3,42)	16,3	(3,48)	7,6	(1,93)
Slovėnija	62,0	(3,59)	1,4	(0,98)	4,3	(1,56)	0,4	(0,44)	16,6	(2,71)	8,6	(2,24)
Ispanija	69,9	(3,52)	3,2	(1,29)	5,6	(1,78)	8,7	(1,97)	8,1	(2,19)	41,4	(3,83)
Turkija	70,4	(6,04)	5,4	(1,26)	1,5	(0,60)	16,9	(4,09)	20,1	(5,03)	11,9	(3,64)
TALIS vidurkis	47,5	(0,76)	14,0	(0,48)	9,6	(0,49)	16,3	(0,61)	20,4	(0,68)	18,3	(0,62)

2.5 lentelė

Mokyklos klimatas: veiksniai, susiję su mokytojais

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad išvardyti veiksniai labai arba tam tikru mastu trukdo mokymui

Šalys	Vėlavimas į mokyklą		Pravaikštos		Pedagoginės kvalifikacijos trūkumai	
	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	7,8	(2,08)	22,8	(3,63)	35,8	(4,48)
Austrija	8,2	(1,49)	22,7	(2,54)	15,9	(2,39)
Belgija (Fl.)	4,2	(1,53)	3,7	(1,33)	8,8	(2,10)
Brazilija	25,5	(2,90)	32,3	(2,99)	35,8	(3,02)
Bulgarija	2,7	(1,19)	1,8	(1,05)	3,3	(1,07)
Danija	13,8	(3,76)	11,1	(3,52)	11,0	(3,30)
Estija	3,2	(1,50)	3,4	(1,64)	5,0	(1,76)
Vengrija	9,1	(6,00)	26,1	(4,74)	21,5	(4,90)
Islandija	4,1	(0,09)	24,0	(0,12)	12,7	(0,14)
Airija	12,9	(3,41)	43,3	(4,87)	30,8	(4,86)
Italija	17,4	(2,31)	29,8	(2,69)	53,4	(3,14)
P. Korėja	17,8	(3,02)	23,2	(3,12)	33,8	(3,95)
LIETUVA	19,8	(3,19)	15,0	(2,66)	37,7	(3,95)
Malaizija	13,2	(2,69)	19,5	(2,91)	30,2	(3,38)
Malta	14,1	(0,16)	30,4	(0,21)	17,6	(0,19)
Meksika	69,2	(3,93)	67,5	(4,08)	70,2	(3,97)
Norvegija	8,7	(2,63)	39,5	(4,59)	10,9	(3,09)
Lenkija	7,4	(2,75)	43,7	(4,14)	2,4	(1,10)
Portugalija	9,4	(2,71)	14,9	(3,10)	18,5	(3,34)
Slovakija	2,3	(1,44)	6,2	(1,64)	3,5	(1,56)
Slovėnija	10,3	(2,35)	37,7	(3,55)	14,5	(2,92)
Ispanija	34,1	(3,83)	39,2	(3,76)	38,0	(3,84)
Turkija	31,0	(4,45)	35,1	(4,96)	42,9	(5,83)
TALIS vidurkis	15,1	(0,61)	25,8	(0,68)	24,1	(0,69)



2.6 lentelė

Mokyklos klimatas: veiksniai, susiję su mokiniais

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad išvardyti veiksniai labai arba tam tikru mastu trukdo mokymui

	Vėlavimas į mokyklą		Pamokų praleidinėjimas		Drausmės problemos klasėje		Nusirašinėjimas		Nešvankybių kalbėjimas/ keikimasis		Vandalizmas	
Šalys	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	43,4	(4,15)	48,2	(4,54)	43,9	(4,48)	6,5	(2,40)	17,0	(3,51)	10,5	(2,67)
Austrija	19,1	(2,55)	25,2	(2,95)	61,4	(3,24)	11,1	(2,11)	44,6	(3,03)	30,8	(2,96)
Belgija (Fl.)	28,1	(3,80)	19,7	(2,57)	50,8	(5,01)	5,6	(1,75)	4,8	(1,68)	13,0	(2,81)
Brazilija	35,1	(3,36)	50,6	(3,05)	60,2	(3,01)	31,2	(3,22)	40,8	(3,08)	29,3	(2,77)
Bulgarija	33,9	(3,42)	36,1	(4,33)	32,2	(3,89)	16,5	(2,93)	25,2	(3,37)	28,5	(3,74)
Danija	37,0	(5,23)	26,8	(4,45)	57,3	(3,93)	6,8	(2,06)	42,1	(4,44)	13,8	(3,83)
Estija	53,0	(3,71)	68,7	(3,71)	70,8	(3,52)	38,8	(3,95)	52,6	(3,59)	15,2	(2,81)
Vengrija	36,4	(5,05)	42,7	(4,92)	67,8	(4,28)	26,8	(5,64)	77,2	(3,21)	54,0	(4,03)
Islandija	22,0	(0,17)	17,8	(0,15)	57,8	(0,18)	3,0	(0,04)	17,1	(0,11)	12,3	(0,12)
Airija	57,7	(4,81)	70,9	(4,35)	53,6	(4,47)	2,9	(1,29)	21,6	(3,83)	10,6	(3,08)
Italija	25,5	(2,67)	37,1	(3,12)	71,6	(2,96)	24,3	(2,57)	22,8	(2,63)	16,2	(2,16)
P. Korėja	35,2	(4,13)	39,7	(4,06)	43,1	(4,19)	25,3	(3,59)	34,3	(3,84)	32,5	(4,00)
LIETUVA	65,2	(3,99)	88,5	(2,13)	66,9	(3,84)	38,8	(3,85)	48,5	(4,34)	28,9	(3,61)
Malaizija	34,8	(3,35)	40,7	(3,38)	39,4	(3,29)	14,4	(2,61)	13,5	(2,22)	28,0	(3,13)
Malta	24,7	(0,21)	44,5	(0,20)	57,8	(0,21)	22,9	(0,15)	21,0	(0,15)	24,7	(0,13)
Meksika	78,0	(3,59)	79,0	(3,49)	71,9	(3,60)	54,1	(4,10)	55,5	(4,27)	63,3	(3,93)
Norvegija	44,5	(4,33)	24,7	(3,91)	65,3	(4,41)	2,2	(1,31)	33,9	(4,47)	22,3	(3,79)
Lenkija	44,1	(4,12)	62,8	(3,93)	69,0	(3,72)	42,3	(4,48)	60,3	(4,11)	37,4	(4,18)
Portugalija	40,8	(4,22)	50,8	(4,14)	69,1	(3,56)	11,2	(2,89)	42,8	(4,37)	20,5	(3,53)
Slovakija	13,0	(3,01)	39,8	(4,25)	71,6	(3,62)	38,5	(4,63)	40,1	(4,66)	32,3	(4,52)
Slovėnija	23,9	(2,91)	20,7	(2,95)	67,3	(3,44)	13,2	(2,68)	37,5	(4,02)	29,8	(3,84)
Ispanija	53,3	(3,95)	52,9	(3,52)	70,5	(3,59)	21,6	(3,11)	43,5	(3,55)	28,0	(3,43)
Turkija	57,9	(6,12)	66,7	(5,66)	66,3	(5,99)	21,9	(4,34)	43,2	(3,96)	41,1	(5,62)
TALIS vidurkis	39,4	(0,80)	45,8	(0,77)	60,2	(0,79)	20,9	(0,66)	36,5	(0,74)	27,1	(0,72)

2.6 lentelė (tęsinys)

Mokyklos klimatas: veiksniai, susiję su mokiniais

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad išvardyti veiksniai labai arba tam tikru mastu trukdo mokymui

Vagystės		Kitų mokinių gąsdinimas ir užgauliojimas		Mokytojų arba personalo gąsdinimas ar užgauliojimas		Fizinis mokinių žalojimas		Narkotikų ir/arba alkoholio vartojimas/atsinešimas		Šalys
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	
6,9	(2,02)	31,7	(4,19)	13,7	(3,04)	6,2	(1,87)	2,7	(1,45)	Australija
11,5	(2,11)	36,3	(3,22)	8,8	(1,67)	9,0	(1,87)	2,3	(0,99)	Austrija
7,7	(1,98)	39,3	(4,72)	12,2	(2,03)	3,1	(1,17)	7,5	(1,93)	Belgija (Fl.)
13,2	(1,91)	29,3	(2,91)	14,1	(2,17)	10,2	(1,71)	10,7	(2,06)	Brazilija
4,4	(1,83)	24,2	(4,01)	5,6	(1,43)	7,7	(1,80)	1,6	(0,83)	Bulgarija
9,4	(3,27)	28,8	(4,66)	13,7	(3,31)	11,7	(3,57)	8,8	(3,06)	Danija
4,3	(1,66)	47,2	(3,87)	25,6	(3,20)	2,3	(1,08)	10,7	(2,69)	Estija
23,9	(4,45)	48,2	(4,70)	22,0	(3,99)	37,4	(4,51)	7,9	(6,00)	Vengrija
6,9	(0,07)	11,1	(0,09)	8,0	(0,07)	6,9	(0,05)	4,8	(0,04)	Islandija
4,7	(1,85)	36,6	(4,71)	17,9	(3,62)	4,3	(2,08)	15,0	(3,95)	Airija
9,1	(1,74)	30,0	(2,74)	10,4	(1,89)	12,7	(2,19)	4,5	(1,20)	Italija
25,0	(3,54)	36,6	(3,86)	25,3	(3,21)	25,7	(3,20)	16,3	(2,87)	P. Korėja
23,4	(3,68)	45,5	(4,24)	28,8	(3,57)	25,9	(3,42)	19,3	(3,02)	LIETUVA
13,9	(2,14)	13,5	(2,32)	8,1	(2,09)	10,8	(2,30)	9,2	(2,17)	Malaizija
11,7	(0,05)	48,8	(0,20)	20,3	(0,14)	7,6	(0,08)	5,4	(0,02)	Malta
56,0	(4,06)	61,2	(3,36)	47,2	(3,92)	57,1	(3,57)	51,0	(4,08)	Meksika
9,5	(2,58)	23,3	(4,03)	10,2	(2,68)	2,7	(1,56)	1,8	(1,30)	Norvegija
12,1	(2,70)	29,4	(4,26)	5,9	(1,98)	25,3	(3,53)	5,1	(1,91)	Lenkija
23,3	(3,30)	28,4	(4,00)	16,9	(2,98)	19,2	(3,18)	8,8	(2,48)	Portugalija
9,5	(3,28)	21,6	(3,85)	6,4	(2,81)	5,4	(2,70)	2,2	(2,01)	Slovakija
11,4	(2,47)	46,3	(4,06)	12,8	(2,57)	9,3	(2,37)	4,9	(1,73)	Slovėnija
22,2	(2,91)	40,6	(3,83)	27,4	(3,53)	23,1	(3,11)	20,3	(3,00)	Ispanija
32,8	(5,28)	37,0	(4,37)	25,5	(5,74)	42,6	(5,83)	25,9	(3,49)	Turkija
15,3	(0,59)	34,6	(0,79)	16,8	(0,61)	15,9	(0,58)	10,7	(0,55)	TALIS vidurkis

3. Mokytojų profesinė raida

Kad ir koks geras būtų pirminis mokytojų parengimas, negalima apsiriboti vien tik juo, kadangi švietimo sistema nuolat keičiasi ir mokytojams tenka prie jos prisitaikyti, įgyti naujų įgūdžių. Mokytojo tobulinimasis po pirminio pasirengimo gali būti skirtas žinioms apie dalyko turinį atnaujinti, mokytis naujų mokymo metodų, pasidalyti vertinga informacija su kitais mokytojais ir taip rasti veiksmingesnių darbo būdų.

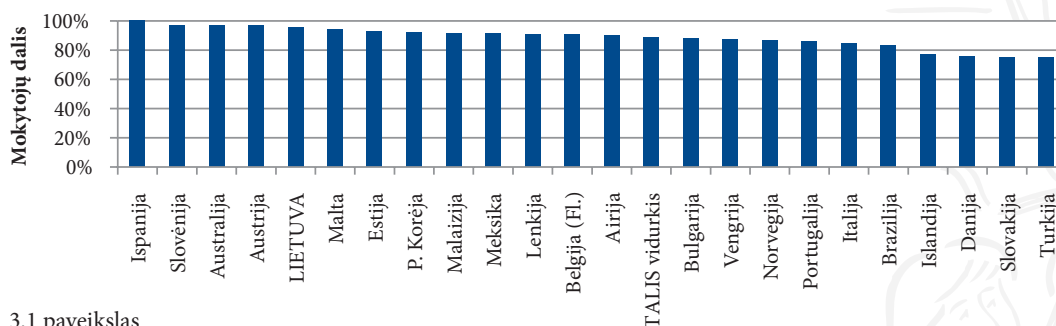
TALIS profesinę raidą apibrėžia kaip veiklą, kuri lavina asmens gebėjimus, suteikia žinių, profesionalumo ir kitų ypatybių, reikalingų mokytojui. Šis apibrėžimas rodo, kad profesinė raida gali būti tiek formali (pavyzdžiui, kursai, seminarai, konferencijos), tiek neformali (pavyzdžiui, pokalbiai tarp mokytojų, profesinės literatūros skaitymas). Šio tyrimo metu buvo rinkta informacija apie profesinės raidos renginius, vykusius per 18 mėnesių iki tyrimo.

Iš pradžių apžvelgsime, kiek mokytojų dalyvavo profesinės raidos renginiuose ir kaip dažnai jie tai darė. Atkreipsime dėmesį, kad į renginių dienų skaičių nėra įtrauktos dienos, skirtos profesinės literatūros skaitymui, taip pat pokalbiams su kolegomis apie mokymo tobulinimo būdus, nes tiek skaitymą, tiek pokalbius išmatuoti dienomis yra sudėtinga. 3.1 paveikslas rodo, kokia mokytojų dalis apskritai dalyvavo profesinės raidos renginiuose. TALIS šalyse vidutiniškai 88,5 proc. mokytojų turėjo profesinės raidos renginių. Kai kuriose šalyse tai savaime suprantamas ar net privalomas dalykas. Pavyzdžiui, Lietuvoje, Australijoje, Austrijoje ir Slovėnijoje daugiau nei 95 proc. mokytojų, o Ispanijoje visi mokytojai dalyvauja profesinės raidos renginiuose. Nors dalyvavimo lygis yra gana aukštas, matome, kad dienų, skirtų profesiniam tobulinimuisi, skaičius ženkliai skiriasi (žr. 3.2 pav.). Šis skaičius kinta nuo 34 dienų Meksikoje iki 8,3 – Slovėnijoje. Atkreipsime dėmesį, kad net 9 šalyse didelė dalis mokytojų dalyvauja profesinės raidos renginiuose, tačiau tam neskiria daug laiko.

3.1 ir 3.2 lentelėse pateikiamas profesinės raidos renginių dienų skaičiaus pasiskirstymas pagal tam tikras mokytojų ir mokyklų, kuriose jie dirba, charakteristikas. Matome, kad lyčių skirtumas yra nedidelis (moterų profesinės raidos renginiuose dalyvauja vidutiniškai 17,5 dienos, o vyrai – 16,9). Didžiausias skirtumas moterų naudai yra Meksikoje (vidutiniškai 6 dienos). Analizuojant mokytojų amžiaus skirtumus, matyti, kad kuo vyresni mokytojai, tuo vidutiniškai mažiau laiko jie skyrė profesiniam tobulinimuisi. Akivaizdu, kad mažiau patyrusiems mokytojams reikia daugiau tobulintis. Ši tendencija ryškiausia Italijoje, Lenkijoje ir Portugalijoje, bet yra šalių, įskaitant ir Lietuvą, kurioms ši tendencija nėra būdinga. Taip pat pateikiamas pasiskirstymas pagal mokytojų išsilavinimo lygį. Vidutiniškai TALIS šalių mokytojai, turintys magistro arba aukštesnį laipsnį, tobulinasi daugiau nei turintys bakalauro laipsnį ar neturintys aukštojo universitetinio išsilavinimo. Šis ryšys, pastebimas visose šalyse, išskyrus Austriją, Belgiją (Fl.), Vengriją ir Slovakiją, verčia sunerimti, nes tai reiškia, jog žemesnės kvalifikacijos mokytojai tobulinasi mažiau. Šis faktas ryškiausias Meksikoje, kurioje labiausiai išsilavinę mokytojai pagal šį rodiklį beveik dvigubai lenkia žemiausią išsilavinimą turinčius mokytojus. Nagrinėjant vietovės, kurioje yra mokykla, tipą, vienos ryškios tendencijos nematyti (žr. 3.2 lentelę).

Profesinės raidos renginių sričių analizė gali būti labai informatyvi ir paaiškinti, kodėl taip skiriasi profesinės raidos renginių dienų skaičius skirtingose šalyse. Mokytojų buvo klausiama, kokiuose profesinės raidos renginiuose, tiek formaliuose, tiek neformaliuose, jie dalyvavo (3.3 lentelėje jau įtraukta ir neformali veikla) per 18 mėnesių iki tyrimo. Dažniausiai pasitaikantis profesinio tobulinimosi būdas yra dalyvavimas neformaliuose pokalbiuose apie mokymo tobulinimą. Visose šalyse, išskyrus tik Vengriją, Airiją ir Meksiką, šiuo būdu tobulinasi daugiau nei 90 proc. mokytojų. Kiti labiausiai paplitę būdai yra kursų lankymas (81,2 proc.) ir profesinės literatūros skaitymas (77,7 proc.). 3.3 lentelėje matyti,

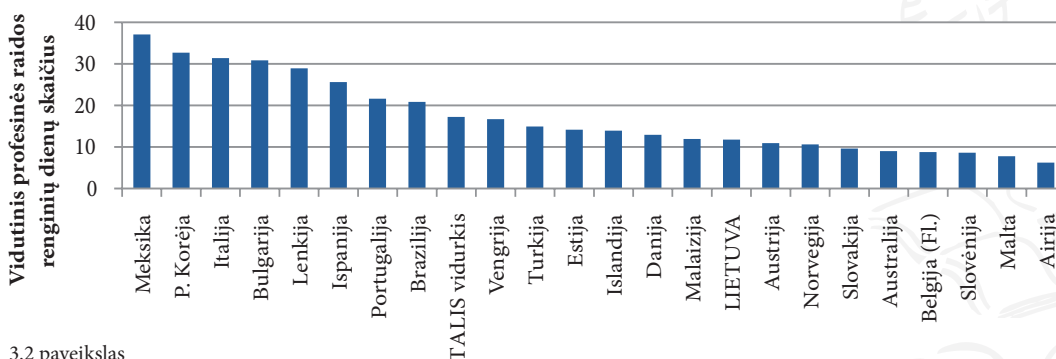
kad atskirose šalyse šie skaičiai skiriasi. Jei apibendrintume dalyvavimą visų rūšių profesinės raidos renginiuose, pastebėtume, kad yra ir tokių šalių, kuriose dalyvavimo lygis yra labai aukštas visose srityse. Pavyzdžiui, Lietuvoje ir Lenkijoje šie skaičiai viršija bendrą šalių vidurkį septyniose iš aštuonių sričių. Išsamesnė analizė parodė, kad tą lemia to paties mokytojo tobulinimasis skirtingose srityse (šiose šalyse mokytojai renkasi net 5 ar 6 profesinio tobulinimosi sritis). Tobulinimasis skirtingose srityse užima nevienodai laiko. Buvo nustatyta, kad imliausios laiko atžvilgiu yra kvalifikacijos kėlimo programos (pvz., kvalifikacinio laipsnio kėlimo programos) ir individualus ar bendras tam tikrų profesinių klausimų tyrinėjimas. Kaip tik todėl Bulgarija, kurioje daugiausia mokytojų (50,2 proc.) dalyvauja kvalifikacijos kėlimo programose, yra tarp tų šalių, kuriose mokytojai skiria daug laiko (30,7 dienos) profesiniam tobulinimuisi. Dar vienas pavyzdys, aiškiai rodantis ryšį tarp dalyvavimo skirtingų tipų profesinės raidos renginiuose ir laiko, skirto tobulinimuisi, yra Meksika. Tai šalis, kurios mokytojai nurodė skiriantys daugiausia laiko profesiniam tobulinimuisi (37 dienas). Nors iš pirmo žvilgsnio tai šiek tiek stebina, tačiau panagrinėję matome, kad šioje šalyje 33,5 proc. mokytojų dalyvauja kvalifikacijos kėlimo programose ir net 62,9 proc. – individualiame ar bendrame profesinių klausimų tyrinėjime, o būtent šios sritys ir užima daugiausia laiko.



3.1 paveikslas

Mokytojų dalyvavimas profesinės raidos renginiuose

Šalys išdėstytos mažėjimo tvarka pagal mokytojų, dalyvavusių profesinės raidos renginiuose, skaičių.



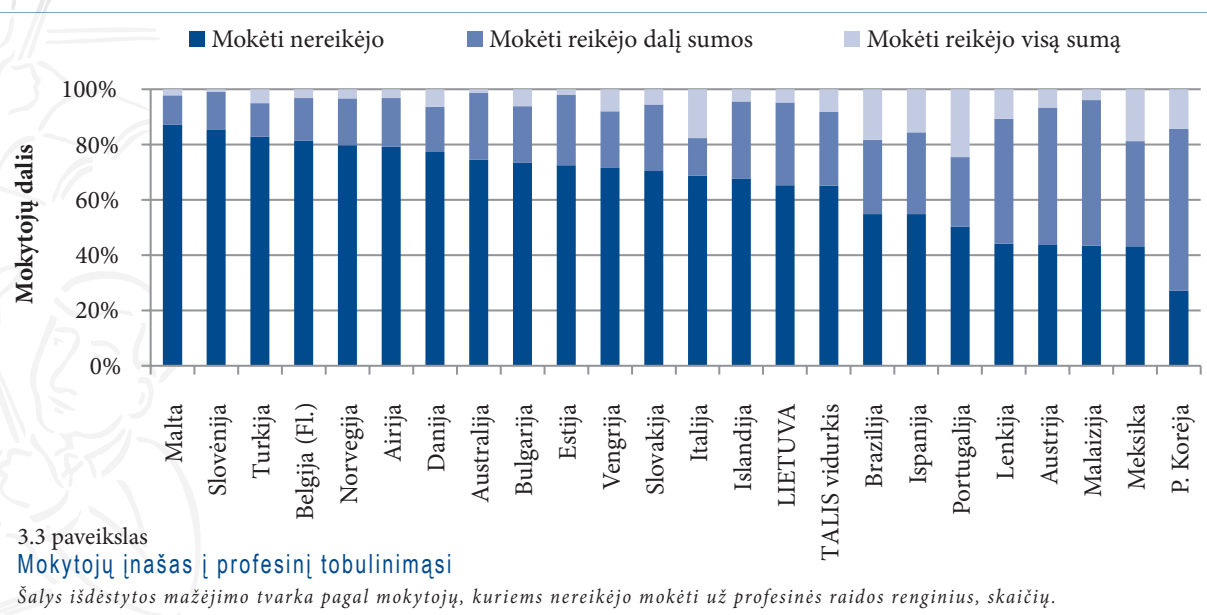
3.2 paveikslas

Profesinės raidos renginių dienų skaičius

Šalys išdėstytos mažėjimo tvarka pagal vidutinį profesinės raidos renginių dienų skaičių.

Analizuota, ar profesinės raidos renginių turinys atitinka mokytojų poreikius. **3.4 lentelėje** pateikti skaičiai rodo, kad vidutiniškai daugiau nei pusė mokytojų norėjo daugiau profesinės raidos renginių, negu jų buvo. Reikėtų pažymėti, kad poreikis tobulintis gali būti susijęs ne tik su nepakankamu žinių kiekiu, bet ir su noru jų įgyti daugiau. Lentelėje taip pat galime pamatyti skirtumus tarp įvairių mokytojų grupių. Beveik visose šalyse mokytojos moterys labiau norėjo tobulintis nei vyrai, tačiau šie skirtumai nėra dideli. Panaši situacija pastebima ir nagrinėjant dvi amžiaus grupes: jaunesni negu 40 metų amžiaus mokytojai išreiškė didesnę norą tobulintis nei vyresni. Vienos tendencijos pagal mokytojų išsilavinimo lygį atrasti negalėtume, nors kai kuriose šalyse (Austrijoje, Australijoje, Danijoje, Malaizijoje, Maltoje, Meksikoje, Portugalijoje, Ispanijoje ir Turkijoje) labiau išsilavinę mokytojai nurodė jaučiantys didesnę poreikį tobulintis.

Toliau nagrinėsime profesinės raidos renginių poreikį ir jo kitimą skirtingose srityse (žr. **3.5 lentelę**). Nors TALIS tyrime nedalyvavo mokytojai, mokantys tik specialiųjų poreikių vaikus, pastebėtas gana didelis poreikis tobulintis būtent šių moki-



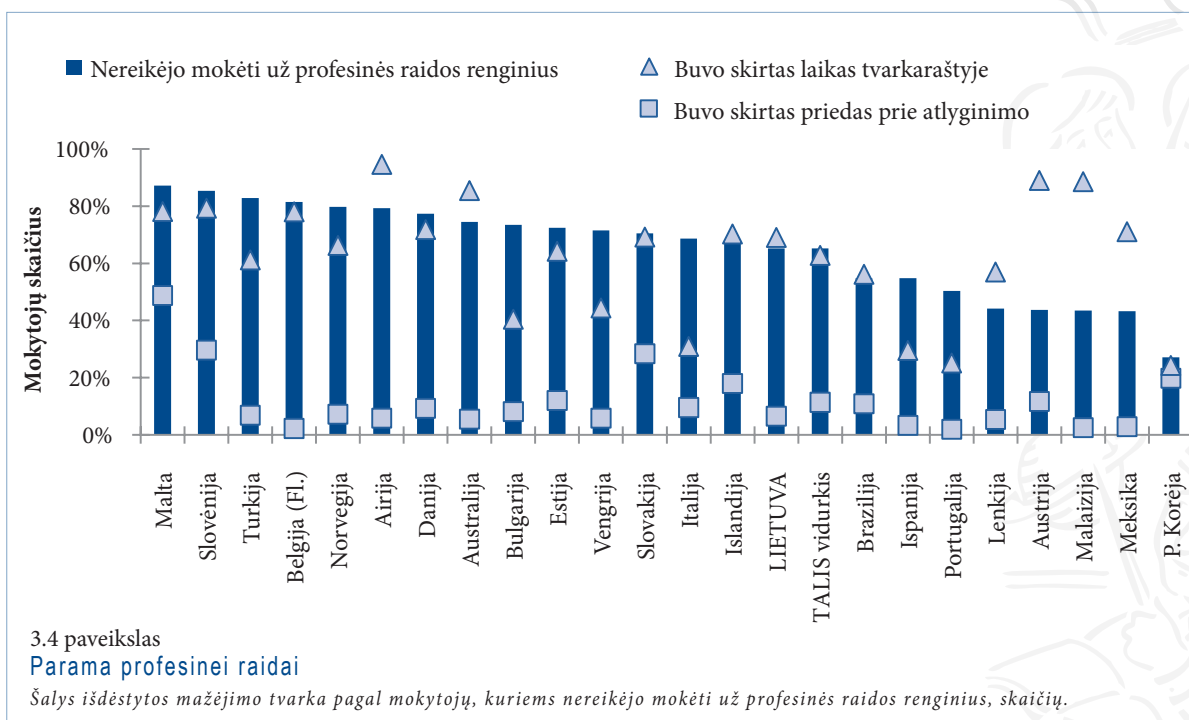
nemaža dalis mokytojų yra vyresnio amžiaus. Galima pastebėti, kad Malaizija yra ta šalis, kurios mokytojai nurodė didžiausią poreikį tobulintis beveik visose srityse (žr. **3.5 lentelę**). Panašios, tik ne tokio masto, tendencijos matyti ir Lietuvoje bei Italijoje. Lietuvos mokytojai nurodė didesnę negu vidutinis poreikį tobulintis visose su mokymu susijusiose srityse, išskyrus mokinių su specialiaisiais poreikiais mokymą ir mokymą daugiakultūroje aplinkoje. O Italijoje poreikis tobulintis yra didesnis už TALIS vidurkį visose srityse, išskyrus mokyklos valdymą ir administravimą. **3.5 lentelėje** taip pat pateikiamas ir bendras poreikio tobulintis indeksas, kuris buvo gautas agreguojant kiekvieno mokytojo pateiktus duomenis. Indeksas rodo vidutinį visų tam tikros šalies mokytojų rezultatą. Taigi didžiausią poreikį tobulintis nurodytose srityse jaučia Malaizijos, P. Korėjos, Italijos ir Lietuvos

nių mokymo srityje. Vis dažniau tokius mokinius bando integruoti į įprastą klasę ir todėl mokytojams reikalingos šios žinios. Kita svarbi mokytojų poreikio tobulintis sritis yra informacinių technologijų ir kompiuterių naudojimas mokymui. Lietuvoje tokių mokytojų yra 36,1 proc. (bendras šalių vidurkis 24,7 proc.). Lietuva nusileidžia tik Malaizijai, kurioje tokių mokytojų yra net 43,8 proc. Viena iš priežasčių, kodėl informacinių technologijų taikymo srityje yra toks poreikis tobulėti, yra, kad

mokytojai, mažiausią – Vengrijos, Danijos, Australijos ir Turkijos. Vidutiniškai tarp visų šalių dalyvių pastebimas silpnas teigiamas ryšys tarp profesinės raidos renginių dienų skaičiaus ir mokytojų, nurodžiusių, kad renginių nepakanka, skaičiaus. Nors tas ryšys ir nėra stiprus, įdomu tai, jog analizuojant kiekvienos šalies duomenis atskirai nustatyta, kad kuo aktyviau mokytojas dalyvavo profesinės raidos tobulinimo procese, tuo jis nurodė didesnę poreikį tobulintis.

Be mokytojams siūlomų įvairių sričių kursų, padedančių tobulinti įgūdžius, taip pat gali būti teikiama ir kitokia parama: tiek finansinė, tiek laisvas laikas pamokų tvarkaraštyje. Vidutiniškai apie ketvirtadalis mokytojų turėjo patys sumokėti dalį sumos

už profesinės raidos renginius ir apie 8 proc. turėjo sumokėti visą kainą, nors skaičiai labai skiriasi konkrečiose šalyse (žr. 3.3 pav.). Pavyzdžiui, Maltoje profesinės raidos renginiai buvo kompensuoti net 87,1 proc. mokytojų, o P. Korėjoje tokią paramą gavo tik 27,1 proc. mokytojų. Be to, šioje šalyje net 14,4 proc. mokytojų visą sumą už kursus turėjo sumokėti patys. Priedai prie atlyginimo – kur kas rečiau pasitaikantis paramos mokytojams būdas (vidutiniškai priedus gauna tik 11,4 proc. mokytojų), nors kai kuriose šalyse (Maltoje, Slovakijoje ir Slovėnijoje) tai gana įprasta (žr. 3.4 pav.). Šios šalys, išskyrus Slovakiją, taip pat yra tarp tų, kuriose didžiausiai daliai mokytojų profesinės raidos renginiai buvo visiškai kompensuoti. Jei kalbėtume ne apie finansinę paramą, matytume, kad vidutiniškai beveik dviem trečdaliams mokytojų profesiniam tobulinimuisi buvo skirta laiko darbo metu. Išsamesnė duomenų analizė parodė, kad egzistuoja neigiamas ryšys tarp profesinės raidos renginių dienų skaičiaus ir mokytojų finansinio įnašo, t. y. šalių, kuriose reikėjo mokėti bent dalį sumos už profesinio tobulinimosi renginius, mokytojai šių renginių turėjo daugiausiai. Mažas profesinės raidos renginių dienų skaičius santykinai reikalauja nedidelių piniginių resursų, taigi mokykla ar kita švietimo įstaiga gali juos skirti. Bet tai rodo, kad nemokami profesinės raidos renginiai ne visai atitinka mokytojų poreikius ir vis daugiau jų ryžtasi mokėti papildomai, kad gautų norimų žinių. Taigi didesnis noras tobulintis susijęs su didesniu mokytojų, turinčių mokėti už kursus, skaičiumi (žr. 3.6 lentelę). Kitas šio ryšio paaiškinimas – dau-



giausia laiko reikalaujančios profesinio tobulinimosi sritys (kvalifikacijos kėlimo programos ir individualus ar bendras tam tikrų profesinių klausimų tyrinėjimas) yra kaip tik tos, už kurias mokytojams reikėjo mokėti visą ar dalį sumos.

Taigi beveik du trečdaliai mokytojų, dalyvavusių kvalifikacijos kėlimo programose, mokėjo bent dalį sumos, t. y. kur kas daugiau negu už tobulinimąsi bet kurioje kitoje srityje. Panagrinę ryšį tarp laiko, skirtą profesiniam tobulinimuisi darbo metu, ir profesinės raidos renginių dienų skaičiaus gausime panašią situaciją. Tačiau ši neigiamą ryšį taip pat galima paaiškinti: darbo tvarkaraštį suderinti su profesinio tobulinimosi renginiais galima tik tada, jeigu renginių nėra labai daug.

Siekiant geriau suprasti poreikį tobulintis, mokytojų, jaučiančių profesinio tobulinimosi stoką, buvo paprašyta nurodyti, kas trukdė aktyviau dalyvauti profesinės raidos renginiuose. Visose TALIS šalyse buvo nurodytos dvi pagrindinės priežastys – tai profesinės raidos renginių ir pamokų tvarkaraščio nesuderinamumas arba tinkamų profesinės raidos renginių trūkumas. Išimčių yra tik Vengrijoje, Meksikoje ir Lenkijoje (pagrindinė priežastis – per didelė profesinės raidos renginių kaina) bei Maltoje (mokytojai nurodė laiko trūkumą dėl pareigų šeimoje) (žr. 3.7 lentelę). Tinkamų profesinės raidos renginių trūkumas labiausiai yra jaučiamas Austrijoje, Slovakijoje, Lietuvoje ir Estijoje. Atkreipsime dėmesį, kad visose šiose šalyse profesinės raidos renginių skaičius yra mažesnis nei vidutinis. Jei nagrinėtume ryšį tarp paramos, skirtos profesinei raidai, ir profesinės raidos renginių kainos, matytume, kad kuo daugiau yra mokytojų, turėjusių mokėti visą sumą už profesinės raidos renginius, tuo labiau būtent finansinis aspektas neleido jiems aktyviau dalyvauti šioje veikloje. Aiškiausi to pavyzdžiai – Brazilija ir Meksika (žr. 3.3 pav. ir 3.7 lentelę). Įdomu, kad tie mokytojai, kurie kaip pagrindinę priežastį, neleidžiančią aktyviau dalyvauti profesinės raidos renginiuose, nurodė per didelę jų kainą, tobulinosi vidutiniškai daugiau. To priežastis, kaip minėjome anksčiau, susijusi su tobulinimosi sritimis. Būtent šie mokytojai dalyvavo daugiausia laiko užimančioje veikloje – kvalifikacijos kėlimo programose.

Taip pat apžvelgsime, kurios profesinės raidos renginių sritys labiausiai atitinka mokytojų keliamus reikalavimus. 3.8 lentelėje pateikta mokytojų, nurodžiusių, kad profesinės raidos renginiai turėjo didelę arba vidutinę naudą jų tobulėjimui, dalis procentais. Netikėta, kad mokytojai taip teigiamai nusiteikę visų profesinio tobulinimosi sričių atžvilgiu. Vienintelė išimtis yra Belgija (Fl.), kurioje mokytojai renginius laiko kur kas mažiau naudingais (20–30 proc. žemiau tarptautinio vidurkio kiekvienoje iš sričių). Lietuvoje, Danijoje, Vengrijoje ir Lenkijoje šie rodikliai viršija bendrą vidurkį. Įdomu, kad Lietuvoje buvo daugiau mokytojų, nurodžiusių profesinės literatūros skaitymą kaip naudingą jų profesiniam tobulėjimui negu nurodžiusių kitus profesinės raidos renginius, tokius kaip kursai, kvalifikacijos kėlimo programos, pedagoginės konferencijos ar seminarai.

3.1 lentelė

Tęsinys kitame puslapyje ►►►

Profesinė raida: vidutinis renginių dienų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokytojų grupes

	Moterys		Vyrų		Mokytojai, neturintys aukštojo universitetinio išsilavinimo		Mokytojai, turintys bakalauro laipsnį		Mokytojai, turintys magistro arba aukštesnį laipsnį	
Šalys	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)
Australija	9,0	(0,24)	9,0	(0,28)	9,8 *	(1,24)	8,7	(0,20)	10,6	(0,51)
Austrija	11,2	(0,20)	10,3	(0,23)	11,3	(0,22)	14,1 *	(2,72)	10,2	(0,25)
Belgija (Fl.)	8,5	(0,55)	9,5	(0,48)	8,6	(0,44)	15,5 *	(4,03)	8,0	(0,72)
Brazilija	20,7	(0,88)	21,2	(1,02)	18,9	(2,00)	20,8	(0,87)	24,8 *	(2,87)
Bulgarija	30,7	(2,00)	31,5	(3,79)	28,0	(4,37)	28,4	(3,40)	32,3	(2,93)
Danija	13,4	(0,53)	12,3	(0,68)	12,8 *	(4,47)	12,4	(0,39)	18,7	(1,83)
Estija	14,6	(0,36)	11,6	(0,51)	14,7	(1,02)	13,3	(0,43)	14,9	(0,43)
Vengrija	16,6	(0,52)	16,9	(1,28)	23,2 *	(6,28)	17,1	(0,53)	15,7	(0,59)
Islandija	14,4	(0,68)	12,7	(0,83)	10,4	(0,79)	15,1	(0,74)	17,8	(2,41)
Airija	6,0	(0,23)	6,7	(0,45)	5,9 *	(0,66)	5,9	(0,25)	7,9	(0,65)
Italija	30,5	(1,12)	34,8	(2,52)	28,4	(1,53)	26,3	(3,81)	32,0	(1,25)
P. Korėja	34,2	(0,69)	30,0	(0,91)	55,5 *	(11,32)	31,5	(0,65)	34,4	(0,82)
LIETUVA	12,1	(0,24)	10,1	(0,46)	11,1	(0,54)	11,5	(0,32)	12,5	(0,34)
Malaizija	11,8	(0,39)	12,3	(0,44)	10,5	(0,65)	12,0	(0,34)	13,6	(0,76)
Malta	7,9	(0,39)	7,6	(0,32)	7,6	(0,57)	7,8	(0,30)	8,0	(0,67)
Meksika	39,9	(2,17)	33,9	(2,72)	27,4	(2,62)	36,4	(2,26)	53,1	(5,31)
Norvegija	10,9	(0,49)	10,1	(0,47)	16,0 *	(3,02)	9,9	(0,39)	12,7	(0,81)
Lenkija	29,9	(1,40)	25,6	(1,60)	28,7 *	(8,87)	27,5 *	(4,46)	29,0	(1,21)
Portugalija	20,3	(1,06)	24,8	(1,95)	21,1 *	(3,54)	19,8	(1,07)	35,3	(3,34)
Slovakija	9,9	(0,43)	8,3	(0,61)	12,4 *	(2,90)	9,9 *	(2,81)	9,6	(0,37)
Slovėnija	8,7	(0,23)	8,3	(0,34)	7,7	(0,22)	9,3	(0,31)	14,0 *	(2,98)
Ispanija	26,7	(0,64)	24,2	(0,60)	23,8 *	(2,20)	22,1	(1,22)	26,2	(0,49)
Turkija	13,6	(0,82)	16,2	(1,29)	10,6	(1,07)	15,0	(0,76)	19,3	(2,95)
TALIS vidurkis	17,5	(0,18)	16,9	(0,29)	17,6	(0,80)	17,0	(0,41)	20,0	(0,41)

* Iš viso tokių mokytojų yra mažiau nei 5 proc.

PASTABA. Čia nagrinėjami duomenys apie profesinės raidos renginius, vykusius per 18 mėnesių iki tyrimo.

3.1 lentelė (tęsinys)

Profesinė raida: vidutinis renginių dienų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokytojų grupes

Šalys	Jaunesni negu 30 metų amžiaus mokytojai		30–39 metų amžiaus mokytojai		40–49 metų amžiaus mokytojai		50 metų ir vyresnio amžiaus mokytojai	
	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)
Australija	9,0	(0,52)	8,9	(0,41)	9,1	(0,34)	9,1	(0,31)
Austrija	12,4	(0,72)	10,5	(0,47)	11,3	(0,25)	10,5	(0,25)
Belgija (FL.)	8,7	(0,62)	8,8	(0,79)	8,6	(0,61)	9,2	(0,88)
Brazilija	22,2	(1,51)	22,3	(1,15)	19,7	(0,85)	17,0	(1,40)
Bulgarija	27,3	(5,36)	34,2	(4,29)	33,6	(4,21)	26,8	(1,67)
Danija	17,3	(3,02)	13,4	(0,70)	15,8	(1,07)	10,3	(0,50)
Estija	15,3	(1,19)	16,8	(0,80)	15,2	(0,55)	11,8	(0,36)
Vengrija	15,4	(1,05)	16,3	(0,95)	18,3	(0,80)	15,4	(1,29)
Islandija	11,5	(1,41)	12,9	(0,84)	15,2	(0,96)	14,2	(0,99)
Airija	5,8	(0,49)	6,6	(0,49)	6,8	(0,45)	5,7	(0,30)
Italija	64,1	*	50,1	(3,36)	30,4	(1,54)	24,1	(1,04)
P. Korėja	43,3	(1,61)	36,7	(1,01)	30,3	(0,82)	24,3	(1,51)
LIETUVA	11,2	(0,75)	11,5	(0,41)	12,5	(0,34)	11,4	(0,31)
Malaizija	12,0	(0,56)	11,7	(0,43)	12,2	(0,37)	11,9	(0,65)
Malta	7,7	(0,51)	7,5	(0,42)	8,6	(0,86)	7,9	(0,50)
Meksika	48,5	(5,64)	41,8	(3,88)	34,5	(2,27)	28,1	(2,26)
Norvegija	10,2	(0,95)	10,4	(0,58)	12,6	(0,86)	9,7	(0,55)
Lenkija	35,2	(3,22)	33,2	(2,08)	25,5	(1,45)	17,9	(1,64)
Portugalija	38,5	(5,51)	21,3	(1,29)	20,2	(1,12)	17,7	(2,21)
Slovakija	9,8	(1,05)	9,7	(0,52)	10,9	(0,53)	8,5	(0,45)
Slovėnija	9,4	(0,54)	9,7	(0,49)	8,4	(0,25)	7,2	(0,26)
Ispanija	29,4	(1,51)	25,7	(0,91)	26,8	(0,73)	23,0	(0,69)
Turkija	16,9	(1,13)	13,6	(0,74)	14,4	(1,91)	10,6	(1,18)
TALIS vidurkis	20,9	(0,72)	18,9	(0,34)	17,4	(0,28)	14,4	(0,23)

* Iš viso tokių mokytojų yra mažiau nei 5 proc.

PASTABA. Čia nagrinėjami duomenys apie profesinės raidos renginius, vykusius per 18 mėnesių iki tyrimo.

3.2 lentelė

Profesinė raida: vidutinis renginių dienų skaičiaus pasiskirstymas pagal vietovę, kurioje yra mokykla

	Kaimų mokyklos		Gyvenviečių mokyklos		Miestelių mokyklos		Miestų mokyklos		Didelių miestų mokyklos			
Šalys	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)		
Australija	10,1	*	(0,57)	9,4	(0,74)	9,0	(0,35)	8,8	(0,40)	9,0	(0,32)	
Austrija	11,3		(0,44)	10,2	(0,24)	12,1	(0,58)	11,2	(0,45)	11,3	(0,40)	
Belgija (Fl.)	15,6	*	(4,07)	7,7	(0,46)	9,1	(0,86)	10,3	(0,88)	a	(0,00)	
Brazilija	22,8		(3,01)	19,5	(1,18)	20,2	(1,42)	21,3	(1,23)	20,2	(1,19)	
Bulgarija	27,5		(3,54)	32,9	(6,88)	32,1	(2,56)	30,6	(3,18)	30,2	(2,55)	
Danija	11,7		(0,98)	14,0	(1,45)	12,1	(0,77)	15,0	(1,37)	15,4	(1,74)	
Estija	13,9		(0,45)	14,1	(0,76)	14,8	(0,85)	14,3	(0,64)	a	(0,00)	
Vengrija	16,7		(1,17)	17,6	(1,06)	16,2	(1,04)	17,0	(0,91)	16,0	(0,81)	
Islandija	13,3		(0,71)	14,9	(1,21)	15,4	(1,37)	13,3	(1,09)	a	(0,00)	
Airija	5,9		(0,45)	5,9	(0,40)	6,2	(0,57)	6,7	(0,97)	5,9	(0,51)	
Italija	30,4		(2,91)	33,0	(2,38)	29,5	(1,48)	29,2	(2,43)	35,3	(3,84)	
P. Korėja	32,9	*	(2,74)	33,0	(2,12)	32,2	(1,58)	32,2	(1,43)	33,1	(0,94)	
LIETUVA	10,9		(0,32)	11,7	(0,54)	12,3	(0,53)	12,2	(0,38)	a	(0,00)	
Malaizija	12,1		(0,60)	11,6	(0,47)	12,3	(0,96)	11,9	(1,04)	13,4	*	(0,41)
Malta	8,6		(0,78)	7,9	(0,33)	7,6	(0,54)	a	(0,00)	a	(0,00)	
Meksika	30,6	*	(7,64)	38,6	(4,31)	35,6	(3,13)	32,2	(2,47)	38,4	(2,43)	
Norvegija	11,8		(0,78)	10,4	(0,64)	10,6	(0,59)	8,7	(0,57)	a	(0,00)	
Lenkija	26,5		(1,32)	31,7	(3,33)	28,1	(1,92)	29,7	(3,70)	45,1	*	(7,16)
Portugalija	23,8		(2,18)	20,2	(2,00)	22,9	(1,74)	19,9	(3,23)	18,0	*	(3,57)
Slovakija	10,6		(1,07)	9,4	(0,66)	8,9	(0,46)	10,3	(1,19)	a	(0,00)	
Slovėnija	8,9		(0,42)	8,4	(0,29)	9,0	(0,63)	8,6	(0,73)	a	(0,00)	
Ispanija	25,4		(1,50)	27,0	(0,88)	25,3	(0,86)	25,5	(1,28)	24,6	(1,18)	
Turkija	15,1		(2,42)	17,4	(3,05)	14,9	(1,48)	14,4	(0,83)	15,8	(1,32)	
TALIS vidurkis	17,2		(0,50)	17,7	(0,46)	17,2	(0,28)	17,4	(0,34)	22,1		(0,44)

* Iš viso tokių mokytojų yra mažiau nei 5 proc.

a Tokių miestų šalyje nėra.

PASTABOS. 1. Kaimai – vietovės, kuriose gyvena mažiau negu 3000 žmonių, gyvenvietės – nuo 3000 iki 15 000 žmonių, miesteliai – nuo 15 000 iki 100 000 žmonių, miestai – nuo 100 000 iki 1 000 000 žmonių, dideli miestai – daugiau kaip 1 000 000 žmonių.

2. Čia nagrinėjami duomenys apie profesinės raidos renginius, vykusius per 18 mėnesių iki tyrimo.

3.3 lentelė

Profesinė raida: renginių sritys

Mokytojų, dalyvavusių nurodytuose profesinės raidos renginiuose, dalis procentais

	Kursai		Pedagoginės konferencijos ar seminarai		Kvalifikacijos kėlimo programos		Lankymasis kitose mokyklose ir darbo jėgoje stebėjimas		Dalyvavimas mokytojų bendradarbiavimo tinkluose, specialiai sukurtyuose mokytojų profesinės raidos klausimais		Individualus ar bendras tam tikrų profesinių klausimų tyrinėjimas		Profesinės literatūros skaitymas		Dalyvavimas neformaliuose pokalbiuose apie mokymo tobulinimą	
Šalys	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	90,6	(0,81)	64,0	(1,34)	11,7	(0,80)	22,2	(1,42)	60,1	(1,38)	36,6	(1,21)	82,4	(1,09)	93,7	(0,70)
Austrija	91,9	(0,56)	49,2	(0,97)	19,9	(0,68)	10,3	(0,55)	37,6	(0,98)	25,9	(0,82)	89,4	(0,57)	91,9	(0,60)
Belgija (Fl.)	85,2	(0,89)	32,6	(1,33)	17,8	(0,83)	15,1	(1,06)	25,7	(1,05)	31,8	(0,87)	79,6	(0,98)	91,3	(0,71)
Brazilija	80,3	(1,31)	61,0	(1,52)	40,8	(1,27)	32,5	(1,03)	21,9	(0,95)	54,7	(1,17)	82,5	(0,78)	94,2	(0,58)
Bulgarija	73,7	(2,07)	42,2	(3,44)	50,2	(2,56)	22,5	(2,03)	19,8	(2,22)	24,5	(1,73)	93,5	(0,96)	94,7	(0,70)
Danija	81,2	(1,33)	41,6	(1,56)	15,4	(1,47)	10,4	(0,92)	43,5	(1,65)	52,3	(1,51)	77,3	(1,50)	90,4	(0,89)
Estija	92,5	(0,66)	50,6	(1,29)	27,7	(0,96)	62,8	(1,37)	42,8	(1,16)	26,6	(1,00)	87,7	(0,85)	93,8	(0,58)
Vengrija	68,7	(1,66)	39,9	(1,64)	26,1	(1,13)	34,6	(2,15)	43,7	(1,83)	17,0	(0,84)	88,4	(1,11)	79,1	(1,39)
Islandija	72,1	(1,30)	52,1	(1,25)	18,8	(1,02)	60,0	(1,27)	82,6	(1,11)	18,2	(1,08)	82,8	(1,05)	94,9	(0,65)
Airija	85,7	(0,88)	42,0	(1,41)	11,4	(0,67)	7,6	(0,75)	51,1	(1,20)	26,3	(1,17)	60,3	(0,96)	87,4	(0,81)
Italija	66,3	(1,10)	43,5	(1,03)	10,8	(0,50)	16,0	(0,89)	20,0	(0,75)	56,5	(0,92)	66,2	(0,81)	93,1	(0,46)
P. Korėja	85,0	(0,86)	46,9	(1,24)	27,5	(0,88)	66,8	(1,26)	39,6	(1,00)	50,1	(1,03)	52,5	(1,06)	90,0	(0,63)
LIETUVA	95,7	(0,43)	67,6	(1,10)	43,9	(1,16)	57,1	(1,21)	37,6	(1,05)	48,1	(1,00)	93,5	(0,50)	96,7	(0,38)
Malaizija	88,6	(0,71)	32,4	(0,93)	22,0	(1,01)	30,0	(1,40)	47,8	(1,25)	21,7	(1,08)	61,5	(1,63)	95,7	(0,36)
Malta	90,2	(0,96)	51,8	(1,88)	18,1	(1,36)	14,8	(1,23)	39,0	(1,70)	37,4	(1,85)	61,1	(1,90)	92,3	(1,05)
Meksika	94,3	(0,57)	33,1	(1,23)	33,5	(1,21)	30,5	(1,30)	27,5	(1,13)	62,9	(1,05)	67,4	(1,05)	88,9	(0,86)
Norvegija	72,5	(1,40)	40,4	(1,61)	17,6	(0,71)	19,1	(1,49)	35,3	(1,55)	12,3	(0,72)	64,1	(1,12)	94,0	(0,57)
Lenkija	90,8	(0,77)	64,3	(1,18)	35,0	(0,95)	19,7	(0,84)	60,7	(1,43)	40,0	(1,08)	95,2	(0,46)	95,8	(0,36)
Portugalija	77,0	(0,91)	51,6	(1,31)	29,5	(0,87)	26,4	(1,03)	15,0	(0,82)	47,1	(1,15)	73,3	(0,97)	94,2	(0,49)
Slovakija	50,1	(1,45)	38,2	(1,38)	38,1	(1,28)	33,1	(1,41)	34,6	(1,46)	11,8	(0,83)	93,2	(0,64)	95,9	(0,48)
Slovėnija	88,1	(0,70)	74,7	(1,05)	10,2	(0,65)	7,7	(0,58)	71,9	(1,38)	22,5	(0,97)	86,4	(0,73)	97,0	(0,35)
Ispanija	83,9	(0,86)	36,2	(1,10)	17,2	(0,62)	14,7	(0,75)	22,6	(0,84)	49,2	(0,96)	68,1	(0,93)	92,6	(0,49)
Turkija	62,3	(1,51)	67,8	(1,99)	19,2	(1,09)	21,1	(1,66)	39,4	(1,67)	40,1	(1,35)	80,6	(2,14)	92,8	(0,82)
TALIS vidurkis	81,2	(0,23)	48,9	(0,32)	24,5	(0,23)	27,6	(0,26)	40,0	(0,28)	35,4	(0,24)	77,7	(0,23)	92,6	(0,14)

PASTABA. Čia nagrinėjami duomenys apie profesinės raidos renginius, vykusius per 18 mėnesių iki tyrimo.

3.4 lentelė

Profesinė raida: renginių poreikis (pasiskirstymas pagal mokytojų grupes)

Mokytojų, norėjusių daugiau profesinės raidos renginių, negu jų buvo, dalis procentais

	Visi mokytojai		Moterys		Vyrai		Jaunesni negu 40 metų amžiaus mokytojai		40 metų ir vyresnio amžiaus mokytojai		Mokytojai, neturintys aukštojo universitetinio išsilavinimo		Mokytojai, turintys bakalauro laipsnį		Mokytojai, turintys magistro arba aukštesnį laipsnį	
Šalys	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	55,2	(1,37)	57,9	(1,67)	51,3	(1,89)	59,0	(1,70)	52,5	(1,70)	24,6 *	(11,05)	55,0	(1,37)	58,9	(2,83)
Austrija	44,7	(0,93)	46,0	(1,17)	41,9	(1,36)	48,8	(1,83)	43,5	(1,00)	40,3	(1,18)	41,8 *	(8,01)	51,9	(1,43)
Belgija (Fl.)	30,5	(0,98)	32,3	(1,40)	26,5	(2,50)	34,9	(1,22)	25,6	(1,34)	30,4	(1,02)	23,0 *	(3,04)	36,0	(3,42)
Brazilija	84,4	(0,77)	85,9	(0,88)	80,5	(1,30)	85,8	(1,05)	82,6	(1,21)	86,4	(2,41)	83,9	(0,85)	83,3 *	(3,56)
Bulgarija	68,9	(1,77)	69,5	(1,62)	65,8	(4,77)	70,9	(2,83)	68,0	(1,87)	67,6	(4,25)	71,6	(3,98)	68,5	(2,33)
Danija	47,6	(1,39)	49,6	(1,93)	44,8	(2,50)	47,3	(2,41)	47,8	(1,90)	18,0 *	(6,30)	47,8	(1,37)	52,9	(5,58)
Estija	48,7	(1,07)	48,6	(1,16)	49,2	(2,38)	48,3	(1,90)	48,8	(1,26)	48,7	(2,89)	49,8	(1,74)	47,8	(1,49)
Vengrija	40,2	(2,00)	39,9	(2,45)	41,0	(2,10)	41,1	(3,19)	39,6	(1,81)	39,3 *	(18,39)	38,6	(2,07)	44,6	(2,22)
Islandija	37,9	(1,47)	40,6	(1,93)	32,0	(2,36)	36,3	(2,23)	39,0	(1,84)	36,5	(2,33)	39,4	(1,80)	32,9	(5,74)
Airija	54,1	(1,37)	55,7	(1,54)	50,7	(2,56)	54,8	(1,87)	53,5	(1,61)	46,5 *	(5,83)	54,6	(1,45)	53,6	(2,85)
Italija	56,4	(0,98)	58,4	(1,08)	49,2	(1,78)	57,0	(1,85)	56,2	(1,07)	54,0	(2,38)	62,9	(3,09)	56,1	(1,07)
P. Korėja	58,2	(1,16)	60,5	(1,28)	54,1	(1,92)	67,6	(1,57)	52,5	(1,53)	68,1 *	(13,27)	58,5	(1,42)	57,6	(1,72)
LIETUVA	44,7	(1,10)	45,4	(1,12)	40,9	(2,80)	47,9	(1,79)	43,3	(1,28)	44,0	(2,18)	45,2	(1,40)	44,2	(1,84)
Malaizija	82,9	(0,95)	83,8	(1,10)	81,1	(1,30)	86,5	(1,12)	77,3	(1,28)	75,0	(2,21)	83,9	(1,05)	85,8	(2,12)
Malta	43,3	(1,79)	44,4	(2,33)	41,4	(3,10)	42,5	(2,22)	44,6	(3,04)	40,5	(4,26)	43,3	(1,99)	48,0	(5,52)
Meksika	85,3	(0,85)	86,3	(1,04)	84,1	(1,15)	88,0	(1,04)	83,3	(1,15)	80,8	(3,10)	86,1	(0,88)	86,6	(2,15)
Norvegija	70,3	(1,13)	72,5	(1,43)	67,1	(1,76)	70,3	(1,72)	70,4	(1,45)	52,6 *	(12,23)	71,1	(1,36)	68,6	(2,11)
Lenkija	43,6	(1,04)	45,1	(1,28)	38,9	(2,07)	49,5	(1,54)	37,3	(1,26)	40,7 *	(8,80)	47,5 *	(4,38)	43,3	(1,07)
Portugalija	76,2	(0,91)	77,5	(1,04)	73,1	(1,56)	77,3	(1,22)	75,1	(1,43)	70,7 *	(4,35)	76,0	(0,99)	79,8	(2,52)
Slovakija	43,2	(1,34)	44,3	(1,37)	38,6	(2,98)	48,4	(1,90)	39,6	(1,78)	38,4 *	(7,68)	47,3 *	(15,00)	43,6	(1,40)
Slovėnija	35,1	(1,18)	34,9	(1,23)	36,0	(2,38)	39,5	(1,82)	32,2	(1,36)	28,8	(1,48)	40,7	(1,50)	36,0 *	(7,85)
Ispanija	60,6	(1,02)	63,8	(1,28)	56,4	(1,43)	68,6	(1,59)	56,0	(1,29)	47,6 *	(3,83)	56,5	(2,53)	62,0	(1,16)
Turkija	48,2	(2,21)	51,3	(2,13)	44,8	(3,22)	51,2	(2,40)	37,2	(3,56)	26,2	(5,62)	48,8	(2,23)	58,8	(6,69)
TALIS vidurkis	54,8	(0,27)	56,3	(0,32)	51,7	(0,49)	57,5	(0,40)	52,4	(0,36)	48,1	(1,47)	55,4	(0,85)	56,6	(0,74)

* Iš viso tokių mokytojų yra mažiau nei 5 proc.

3.5 lentelė

Profesinė raida: renginių poreikis pagal jų sritis

Mokytojų, nurodžiusių didelį poreikį tobulintis nurodytose srityse, dalis procentais ir bendras poreikio tobulintis indeksas

	Bendras poreikio tobulintis indeksas (maksimumas – 100)*		Mokomojo dalyko turinys ir išsilavinimo standartai		Mokinių vertinimas		Vadovavimas klasei		Mokomojo dalyko žinios ir išmanymas		Žinios apie mokomojo dalyko mokymo metodus ir jų išmanymas	
Šalys	Indeksas	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	44	(0,35)	8,3	(0,64)	7,5	(0,60)	5,2	(0,52)	5,0	(0,53)	3,6	(0,40)
Austrija	51	(0,31)	13,9	(0,69)	12,2	(0,53)	13,6	(0,64)	14,8	(0,59)	18,6	(0,75)
Belgija (Fl.)	47	(0,39)	12,0	(0,65)	15,6	(0,74)	12,1	(0,59)	17,5	(0,74)	14,1	(0,77)
Brazilija	58	(0,55)	23,1	(1,31)	21,1	(1,15)	13,7	(0,98)	14,9	(1,06)	14,8	(1,06)
Bulgarija	50	(0,59)	25,7	(2,33)	16,1	(1,45)	12,7	(1,46)	21,2	(1,53)	18,3	(1,67)
Danija	44	(0,59)	17,1	(1,25)	13,6	(0,97)	2,3	(0,55)	4,6	(0,54)	4,7	(0,57)
Estija	55	(0,49)	17,7	(0,95)	10,4	(0,65)	13,4	(0,76)	22,6	(1,01)	18,2	(0,78)
Vengrija	45	(0,51)	9,2	(0,55)	5,9	(0,51)	3,3	(0,36)	7,4	(0,64)	14,7	(0,81)
Islandija	52	(0,48)	7,3	(0,74)	14,3	(1,00)	11,6	(0,90)	10,3	(0,91)	8,2	(0,76)
Airija	49	(0,48)	6,7	(0,52)	8,2	(0,77)	6,4	(0,59)	4,1	(0,49)	5,4	(0,60)
Italija	63	(0,30)	17,6	(0,69)	24,0	(0,83)	18,9	(0,84)	34,0	(0,75)	34,9	(0,89)
P. Korėja	70	(0,30)	26,8	(0,92)	21,5	(0,79)	30,3	(0,91)	38,3	(0,96)	39,9	(0,91)
LIETUVA	62	(0,41)	39,2	(1,01)	37,3	(1,03)	27,9	(0,96)	43,4	(0,89)	44,5	(0,90)
Malaizija	72	(0,64)	49,8	(1,59)	43,8	(1,43)	41,6	(1,41)	56,8	(1,53)	55,2	(1,47)
Malta	48	(0,57)	8,1	(1,00)	7,2	(0,82)	5,3	(0,78)	6,7	(0,86)	3,9	(0,60)
Meksika	50	(0,59)	13,7	(0,77)	15,0	(0,83)	8,8	(0,66)	11,0	(0,88)	12,3	(0,92)
Norvegija	55	(0,51)	12,9	(0,85)	21,9	(1,29)	7,7	(0,66)	8,6	(0,70)	8,2	(0,61)
Lenkija	49	(0,50)	11,9	(0,74)	12,8	(0,77)	17,6	(0,95)	17,0	(0,87)	17,5	(0,75)
Portugalija	56	(0,31)	9,8	(0,62)	6,9	(0,51)	5,8	(0,47)	4,8	(0,43)	7,7	(0,54)
Slovakija	48	(0,56)	8,2	(0,66)	9,0	(0,57)	9,8	(0,81)	17,2	(0,96)	13,4	(0,89)
Slovėnija	57	(0,35)	13,4	(0,67)	22,3	(0,89)	24,0	(0,79)	15,9	(0,78)	19,9	(0,80)
Ispanija	49	(0,44)	6,0	(0,38)	5,8	(0,42)	8,1	(0,57)	5,0	(0,47)	5,5	(0,39)
Turkija	43	(0,72)	9,8	(0,81)	9,2	(0,90)	6,7	(1,29)	8,9	(0,93)	9,0	(0,92)
TALIS vidurkis	53	(0,10)	16,0	(0,20)	15,7	(0,19)	13,3	(0,18)	17,0	(0,18)	17,1	(0,18)

* Indeksas gautas agreguojant kiekvieno mokytojo visų sričių duomenis.

3.5 lentelė (tęsinys)

Profesinė raida: renginių poreikis pagal jų sritis

Mokytojų, nurodžiusių didelį poreikį tobulintis nurodytose srityse, dalis procentais ir bendras poreikio tobulintis indeksas

Informacinių technologijų ir kompiuterių naudojimas mokymui		Mokinių su specialiaisiais poreikiais mokymas		Mokinių drausmės ir elgesio problemos		Mokyklos valdymas ir administravimas		Mokymas daugiakultūroje aplinkoje		Mokinių konsultavimas		Šalys
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	
17,8	(0,94)	15,1	(0,98)	6,6	(0,71)	5,9	(0,53)	4,0	(0,43)	7,3	(0,61)	Australija
23,8	(0,64)	30,3	(0,94)	32,6	(1,03)	3,9	(0,37)	10,0	(0,68)	13,1	(0,65)	Austrija
14,8	(0,72)	12,8	(0,76)	11,8	(0,71)	2,4	(0,31)	3,7	(0,46)	11,0	(0,68)	Belgija (Fl.)
35,6	(1,33)	63,2	(1,21)	26,5	(1,12)	20,0	(0,78)	33,2	(1,22)	20,7	(1,14)	Brazilija
26,9	(1,58)	24,4	(1,47)	14,9	(1,82)	8,5	(0,95)	15,5	(2,35)	10,4	(1,30)	Bulgarija
20,1	(1,67)	24,6	(1,44)	9,8	(1,21)	3,9	(0,49)	7,1	(0,98)	5,5	(0,66)	Danija
27,9	(0,91)	28,1	(0,95)	23,6	(1,02)	4,6	(0,37)	9,7	(0,77)	21,5	(0,95)	Estija
23,0	(1,15)	42,0	(1,57)	31,2	(1,50)	3,4	(0,96)	10,7	(0,68)	8,4	(0,83)	Vengrija
17,3	(1,08)	23,2	(1,16)	20,0	(0,97)	7,9	(0,84)	14,0	(0,92)	12,9	(0,86)	Islandija
34,2	(1,30)	38,3	(1,32)	13,9	(0,98)	11,8	(0,94)	24,3	(1,31)	24,9	(1,33)	Airija
25,8	(0,81)	35,3	(1,05)	28,3	(1,04)	8,6	(0,49)	25,3	(0,85)	19,7	(0,87)	Italija
17,7	(0,67)	25,6	(0,88)	34,6	(0,92)	10,8	(0,62)	10,4	(0,61)	41,5	(1,04)	P. Korėja
36,1	(0,93)	25,4	(0,95)	24,3	(0,89)	9,8	(0,68)	9,8	(0,79)	18,6	(1,09)	LIETUVA
43,8	(1,18)	25,9	(1,08)	41,6	(1,41)	29,9	(1,14)	30,3	(1,35)	35,1	(1,21)	Malaizija
22,8	(1,51)	34,4	(1,56)	10,5	(1,18)	12,9	(1,31)	14,0	(1,36)	15,8	(1,29)	Malta
24,9	(1,09)	38,8	(1,27)	21,4	(1,04)	11,9	(0,71)	18,2	(0,93)	25,9	(1,12)	Meksika
28,1	(1,19)	29,2	(1,04)	16,5	(0,93)	5,8	(0,57)	8,3	(0,75)	7,8	(0,63)	Norvegija
22,2	(0,90)	29,4	(1,28)	23,5	(0,94)	7,8	(0,57)	6,6	(0,58)	25,4	(1,01)	Lenkija
24,2	(0,89)	50,0	(1,06)	17,4	(0,88)	18,2	(0,90)	17,0	(0,73)	8,5	(0,61)	Portugalija
14,8	(0,97)	20,1	(0,97)	19,2	(1,26)	4,8	(0,46)	4,6	(0,52)	7,9	(0,58)	Slovakija
25,1	(0,81)	40,4	(1,09)	32,0	(1,04)	7,0	(0,59)	9,9	(0,68)	21,1	(0,83)	Slovėnija
26,2	(1,08)	35,8	(1,04)	18,3	(0,76)	14,2	(0,64)	17,5	(0,73)	12,0	(0,62)	Ispanija
14,2	(0,85)	27,8	(1,70)	13,4	(1,44)	9,3	(0,78)	14,5	(1,10)	9,5	(1,16)	Turkija
24,7	(0,23)	31,3	(0,25)	21,4	(0,23)	9,7	(0,15)	13,9	(0,21)	16,7	(0,20)	TALIS vidurkis

3.6 lentelė

Profesinė raida: vidutinis renginių dienų skaičius ir jų poreikis pagal mokytojų įnašą

	Vidutinis renginių dienų skaičius						Mokytojų, norėjusių daugiau profesinės raidos renginių, negu jų buvo, dalis procentais					
	Už profesinės raidos renginius mokėti nereikėjo		Už profesinės raidos renginius reikėjo sumokėti dalį sumos		Už profesinės raidos renginius reikėjo sumokėti visą sumą		Už profesinės raidos renginius mokėti nereikėjo		Už profesinės raidos renginius reikėjo sumokėti dalį sumos		Už profesinės raidos renginius reikėjo sumokėti visą sumą	
Šalys	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)	Vidurkis	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	8,3	(0,21)	11,0	(0,40)	16,4	(3,65)	52,1	(1,61)	61,7	(2,26)	66,5	(10,85)
Austrija	8,2	(0,18)	12,8	(0,26)	14,6	(1,04)	43,1	(1,25)	46,5	(1,16)	42,0	(3,73)
Belgija (Fl.)	6,5	(0,23)	18,2	(1,88)	22,5	(3,34)	29,6	(1,05)	34,3	(2,09)	32,4	(4,84)
Brazilija	14,6	(0,72)	27,3	(1,38)	29,5	(1,54)	84,9	(1,27)	85,4	(1,77)	88,7	(1,70)
Bulgarija	20,6	(1,04)	48,4	(7,40)	95,7	(15,17)	68,9	(2,51)	70,5	(4,80)	74,7	(5,42)
Danija	11,0	(0,46)	19,0	(1,54)	21,7	(2,50)	45,1	(1,69)	61,5	(4,00)	60,6	(6,50)
Estija	12,4	(0,28)	18,3	(0,69)	27,7	(4,61)	46,7	(1,18)	53,6	(2,39)	51,9	(6,59)
Vengrija	13,4	(0,40)	24,9	(1,05)	24,5	(1,36)	38,8	(2,47)	42,2	(2,53)	40,9	(3,86)
Islandija	10,7	(0,43)	19,1	(1,12)	31,6	(4,22)	38,6	(2,04)	41,5	(3,22)	46,1	(7,77)
Airija	4,9	(0,15)	10,5	(0,73)	16,8	(2,72)	52,5	(1,52)	59,0	(2,42)	60,0	(6,41)
Italija	21,0	(0,74)	35,9	(2,65)	68,7	(4,32)	56,4	(1,30)	59,2	(2,70)	47,8	(2,13)
P. Korėja	20,8	(0,91)	35,6	(0,76)	43,1	(1,43)	53,8	(2,35)	61,9	(1,56)	63,3	(2,41)
LIETUVA	10,8	(0,24)	13,9	(0,37)	12,6	(1,40)	41,3	(1,24)	49,4	(2,50)	69,0	(4,99)
Malaizija	10,1	(0,35)	13,5	(0,52)	12,6	(1,76)	82,1	(1,42)	85,7	(1,23)	81,1	(3,85)
Malta	6,5	(0,18)	16,2	(1,56)	17,9	(2,90)	41,6	(1,98)	50,4	(5,38)	42,5	(9,33)
Meksika	19,8	(1,83)	40,1	(2,82)	71,1	(6,50)	82,1	(1,55)	90,1	(1,27)	88,2	(1,82)
Norvegija	7,9	(0,27)	18,6	(1,13)	35,5	(4,10)	69,9	(1,33)	65,9	(2,90)	64,0	(6,82)
Lenkija	17,2	(1,00)	36,9	(1,80)	43,6	(5,11)	39,2	(2,07)	49,3	(1,86)	55,1	(2,93)
Portugalija	13,1	(0,49)	25,3	(2,25)	34,3	(2,33)	76,4	(1,18)	77,6	(2,00)	74,5	(1,68)
Slovakija	8,0	(0,35)	12,6	(0,70)	16,9	(1,32)	42,9	(1,72)	50,1	(3,09)	52,3	(5,50)
Slovėnija	7,5	(0,19)	14,4	(0,77)	20,1	(3,71)	33,1	(1,26)	45,8	(2,75)	36,1	(10,01)
Ispanija	20,8	(0,60)	31,0	(0,86)	32,4	(1,19)	57,5	(1,62)	67,8	(2,09)	67,5	(2,35)
Turkija	13,9	(0,69)	20,9	(1,91)	17,8	(1,73)	47,4	(1,89)	54,7	(10,30)	79,1	(6,17)
TALIS vidurkis	12,5	(0,13)	22,8	(0,43)	31,6	(0,93)	53,2	(0,35)	59,3	(0,72)	60,2	(1,20)

3.7 lentelė

Profesinė raida: priežastys, neleidžiančios aktyviau dalyvauti renginiuose

Mokytojų, norėjusių daugiau profesinės raidos renginių ir nurodžiusių priežastis, kodėl juose nedalyvavo, dalis procentais

	Būtinų sąlygų neatitikimas		Per didelė profesinės raidos renginių kaina		Darbdavių paramos trūkumas		Profesinės raidos renginių ir pamokų tvarkaraščio nesuderinamumas		Laiko trūkumas dėl pareigų šeimoje		Tinkamų profesinės raidos renginių trūkumas	
Šalys	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	3,2	(0,59)	32,6	(1,61)	26,5	(1,52)	61,7	(1,93)	27,6	(1,73)	40,5	(1,80)
Austrija	2,6	(0,46)	18,0	(0,93)	9,3	(0,79)	41,5	(1,34)	29,0	(1,21)	64,2	(1,15)
Belgija (Fl.)	3,6	(0,86)	11,8	(1,33)	10,9	(1,40)	43,2	(1,69)	40,6	(1,70)	38,8	(1,73)
Brazilija	5,1	(0,46)	51,0	(1,46)	24,6	(1,35)	57,8	(1,46)	18,4	(0,92)	27,0	(1,22)
Bulgarija	7,0	(1,61)	34,6	(2,41)	2,9	(0,47)	24,4	(1,46)	16,6	(1,22)	48,3	(2,35)
Danija	1,8	(0,44)	29,6	(1,94)	38,3	(1,76)	23,7	(1,90)	15,4	(1,21)	42,1	(1,99)
Estija	4,2	(0,62)	35,1	(1,59)	15,3	(1,30)	60,5	(1,65)	25,2	(1,35)	52,3	(1,61)
Vengrija	5,6	(0,85)	46,9	(2,40)	23,0	(1,90)	40,3	(1,88)	24,5	(1,77)	25,9	(1,89)
Islandija	1,8	(0,70)	18,6	(1,61)	6,7	(1,18)	43,0	(2,41)	35,4	(1,99)	47,0	(2,36)
Airija	5,5	(0,75)	12,2	(0,96)	13,9	(1,47)	42,6	(1,53)	29,4	(1,57)	45,2	(1,83)
Italija	5,1	(0,44)	23,5	(1,23)	5,8	(0,50)	43,1	(1,47)	40,8	(1,38)	47,2	(1,37)
P. Korėja	11,9	(0,95)	19,9	(0,98)	8,7	(0,93)	73,3	(1,26)	32,7	(1,30)	42,2	(1,28)
LIETUVA	7,7	(0,90)	25,7	(1,45)	15,9	(1,19)	46,7	(1,63)	26,4	(1,20)	53,2	(1,60)
Malaizija	28,4	(1,38)	22,2	(1,41)	13,7	(1,14)	58,9	(1,30)	31,3	(1,32)	45,9	(1,25)
Malta	4,7	(1,06)	18,4	(2,06)	10,2	(1,73)	38,8	(2,37)	45,4	(2,85)	40,5	(2,84)
Meksika	17,2	(1,07)	49,0	(1,44)	21,1	(1,01)	48,7	(1,31)	37,4	(1,29)	20,3	(0,97)
Norvegija	2,5	(0,38)	31,6	(1,36)	26,4	(1,79)	50,4	(1,44)	26,5	(1,37)	30,0	(1,36)
Lenkija	3,4	(0,51)	51,2	(1,72)	12,3	(1,20)	40,7	(1,90)	32,6	(1,63)	38,7	(1,84)
Portugalija	6,5	(0,63)	36,3	(1,14)	10,4	(0,66)	65,5	(1,26)	35,6	(1,28)	48,2	(1,23)
Slovakija	9,5	(0,96)	18,8	(1,48)	12,8	(1,32)	38,2	(1,95)	20,6	(1,35)	58,0	(1,81)
Slovėnija	3,7	(0,74)	35,9	(1,57)	18,2	(1,48)	47,8	(1,75)	22,3	(1,25)	32,6	(1,52)
Ispanija	6,7	(0,67)	19,2	(0,99)	6,3	(0,66)	50,3	(1,23)	48,4	(1,43)	38,4	(1,25)
Turkija	16,9	(2,03)	12,4	(1,48)	11,9	(1,51)	34,7	(3,47)	31,2	(2,68)	46,6	(2,22)
TALIS vidurkis	7,2	(0,19)	28,5	(0,32)	15,0	(0,27)	46,8	(0,37)	30,1	(0,33)	42,3	(0,36)

3.8 lentelė

Profesinė raida: skirtingų renginių nauda

Mokytojų, nurodžiusių, kad profesinės raidos renginiai turėjo didelę arba vidutinę naudą jų tobulėjimui, dalis procentais

Šalys	Kursai		Pedagoginės konferencijos ar seminarai		Kvalifikacijos kėlimo programos		Lankymasis kitose mokyklose ir darbo jose stebėjimas		Dalyvavimas mokytojų bendradarbiavimo tinkluose, specialiai sukurtuose mokytojų profesinės raidos klausimais	
	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	78,5	(1,04)	67,6	(1,32)	78,6	(2,67)	72,2	(2,26)	73,5	(1,27)
Austrija	75,7	(0,89)	55,5	(1,24)	89,0	(1,21)	61,0	(2,99)	68,6	(1,33)
Belgija (Fl.)	52,9	(1,26)	42,6	(1,82)	67,0	(2,01)	47,0	(2,84)	53,9	(1,92)
Brazilija	76,1	(1,07)	72,9	(1,32)	89,9	(0,93)	67,5	(1,49)	73,4	(1,91)
Bulgarija	84,2	(1,58)	80,6	(1,67)	88,0	(2,06)	79,3	(3,00)	86,2	(1,83)
Danija	86,0	(0,96)	82,9	(1,70)	96,8	(1,18)	83,6	(3,34)	88,1	(1,32)
Estija	86,4	(0,74)	70,4	(1,52)	90,4	(0,99)	69,9	(1,27)	84,3	(1,06)
Vengrija	86,0	(1,04)	78,2	(1,46)	93,1	(0,93)	81,4	(1,74)	84,8	(1,11)
Islandija	83,0	(1,13)	73,7	(1,75)	92,4	(1,76)	80,5	(1,37)	90,6	(0,85)
Airija	81,9	(0,96)	74,5	(1,55)	92,5	(1,53)	81,0	(4,35)	78,7	(1,36)
Italija	81,9	(1,17)	78,5	(1,16)	86,8	(1,58)	82,6	(2,06)	86,6	(1,06)
P. Korėja	79,2	(0,87)	75,1	(1,36)	84,2	(1,37)	65,2	(1,15)	85,4	(1,01)
LIETUVA	91,4	(0,62)	83,2	(1,03)	88,2	(1,26)	90,7	(0,81)	90,0	(0,94)
Malaizija	94,4	(0,48)	89,1	(1,05)	95,0	(0,88)	87,6	(1,30)	90,3	(0,97)
Malta	73,9	(1,65)	70,0	(2,47)	94,4	(1,56)	69,8	(3,87)	75,2	(2,45)
Meksika	85,4	(0,77)	82,2	(1,54)	91,3	(1,03)	77,7	(1,65)	81,3	(1,69)
Norvegija	79,3	(0,96)	73,7	(1,46)	93,7	(1,24)	71,9	(2,39)	81,1	(1,83)
Lenkija	86,3	(0,73)	75,8	(1,31)	92,1	(0,97)	78,2	(2,29)	88,3	(0,91)
Portugalija	82,8	(0,88)	73,0	(1,38)	87,0	(1,12)	67,4	(1,82)	80,7	(2,04)
Slovakija	75,5	(1,57)	75,9	(1,44)	83,0	(1,43)	66,0	(2,02)	78,0	(1,93)
Slovėnija	83,3	(0,73)	78,6	(0,91)	80,2	(2,43)	77,3	(2,74)	64,1	(1,30)
Ispanija	76,5	(0,94)	71,8	(1,75)	73,1	(1,97)	76,2	(2,31)	81,5	(1,49)
Turkija	72,9	(1,78)	74,1	(1,65)	79,3	(3,77)	87,8	(1,99)	80,5	(1,43)
TALIS vidurkis	80,6	(0,23)	73,9	(0,31)	87,2	(0,35)	74,9	(0,50)	80,2	(0,31)

PASTABA. Čia nagrinėjami duomenys apie profesinės raidos renginius, vykusius per 18 mėnesių iki tyrimo.

3.8 lentelė (tęsinys)

Profesinė raida: skirtingų renginių nauda

Mokytojų, nurodžiusių, kad profesinės raidos renginiai turėjo didelę arba vidutinę naudą jų tobulėjimui, dalis procentais

Individualus ar bendras tam tikrų profesinių klausimų tyrinėjimas		Vadovavimas naujiems mokytojams arba kolegų darbo stebėjimas ir instruktavimas		Profesinės literatūros skaitymas		Dalyvavimas neformaliuose pokalbiuose apie mokymo tobulinimą		Šalys
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	
85,8	(1,53)	72,5	(1,40)	66,4	(1,28)	86,0	(0,85)	Australija
88,4	(0,96)	72,7	(1,63)	82,4	(0,69)	84,9	(0,71)	Austrija
67,6	(1,52)	48,1	(2,64)	57,8	(1,20)	71,7	(1,05)	Belgija (Fl.)
80,9	(1,26)	65,8	(1,66)	82,6	(1,09)	76,5	(0,99)	Brazilija
87,1	(1,70)	86,0	(1,68)	92,3	(1,21)	86,3	(1,20)	Bulgarija
94,6	(0,86)	78,7	(3,45)	84,9	(1,14)	92,8	(0,89)	Danija
90,5	(1,04)	76,8	(1,58)	87,3	(0,70)	81,8	(0,94)	Estija
93,8	(1,30)	91,1	(1,00)	92,6	(0,78)	92,9	(0,89)	Vengrija
94,2	(1,70)	77,8	(2,09)	88,7	(0,97)	91,8	(0,85)	Islandija
86,8	(1,41)	71,3	(2,81)	71,0	(1,55)	83,0	(1,00)	Airija
95,1	(0,45)	89,6	(1,03)	90,9	(0,60)	90,6	(0,47)	Italija
89,9	(0,82)	69,5	(1,17)	77,4	(1,22)	85,8	(0,67)	P. Korėja
91,4	(0,78)	85,2	(1,24)	96,2	(0,41)	92,0	(0,64)	LIETUVA
88,8	(1,17)	89,9	(0,89)	86,4	(0,78)	92,2	(0,49)	Malaizija
89,8	(1,57)	67,8	(3,78)	78,1	(1,83)	84,3	(1,29)	Malta
91,0	(0,69)	78,3	(1,59)	84,0	(0,98)	81,6	(0,92)	Meksika
95,3	(1,39)	77,9	(2,62)	78,1	(0,93)	95,7	(0,44)	Norvegija
92,8	(0,90)	77,9	(1,11)	93,4	(0,49)	90,0	(0,70)	Lenkija
94,0	(0,76)	87,6	(1,84)	78,9	(1,04)	88,1	(0,68)	Portugalija
83,8	(3,72)	78,6	(1,10)	88,8	(1,03)	85,9	(0,85)	Slovakija
89,9	(1,44)	76,1	(1,53)	81,5	(0,85)	87,0	(0,74)	Slovėnija
89,9	(0,89)	81,1	(1,49)	74,4	(1,01)	80,2	(0,74)	Ispanija
92,3	(2,11)	84,8	(1,77)	91,3	(1,17)	92,8	(1,01)	Turkija
89,3	(0,30)	77,6	(0,41)	82,8	(0,22)	86,7	(0,18)	TALIS vidurkis

PASTABA. Čia nagrinėjami duomenys apie profesinės raidos renginius, vykusius per 18 mėnesių iki tyrimo.

4. Mokymo praktika, įsitikinimai ir nuostatos

Mokymo praktika, įsitikinimai ir nuostatos daro didelę įtaką švietimo politikai. Šie dalykai glaudžiai susiję su mokytojų patiriamais iššūkiais, jų kasdieniu darbu, mokymo aplinka, motyvacija ir kt. Ir pačios žinios, ir mokymo praktika gali priklausyti ne tik nuo šalies, bet ir nuo pačių mokytojų. Svarbu atkreipti dėmesį į mokytojų pirminį profesinį pasirengimą, jų tobulinimąsi, mokomąjį dalyką, įdarbinimo statusą, pedagoginio darbo patirtį.

TALIS tyrime buvo nagrinėjami šie mokymo būdai: tiesioginis ir konstruktyvus. Tiesioginio mokymo būdo esmė yra konkrečių žinių perdavimas, pagrindinis veikėjas ugdymo procese yra mokytojas. Konstruktyvus mokymo būdas remiasi prielaida, kad

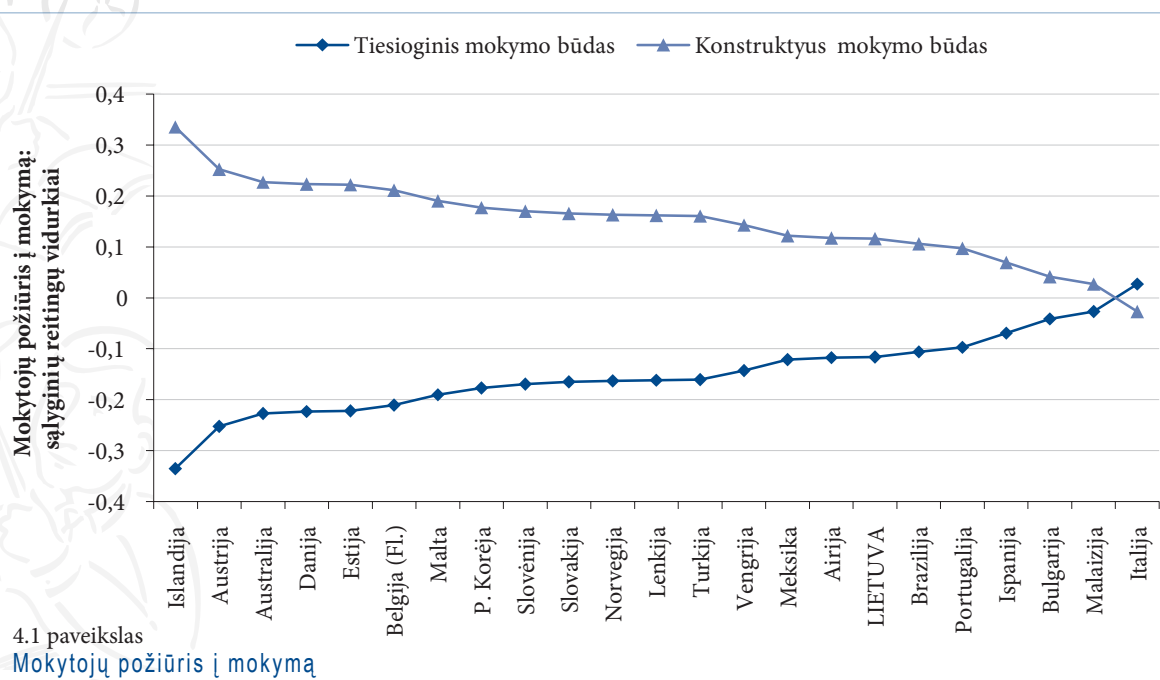
mokiniai ne pasyviai stebi pamoką, bet aktyviai dalyvauja joje. Šis mokymo būdas suteikia mokiniams galimybę patiems mėginti rasti mokymosi būdus, taip skatindamas tobulinti mąstymą.

Norint suprasti mokytojų požiūrį į mokymą, buvo apskaičiuoti požiūrio į tiesioginį ir konstruktyvų mokymo būdus sąlyginiai reitingai. Teigiama sąlyginio reitingo reikšmė rodo vieno požiūrio dominavimą kito atžvilgiu.

4.1 paveiksle matyti, kad visose šalyse, išskyrus Italiją, konstruktyvus mokymo būdas mokytojams svarbesnis. Taigi daugumoje šalių mokytojai įsitikinę, kad pri-

valo ne tik išdėstyti faktus, bet ir suteikti mokiniams galimybę patiems dalyvauti mokymo(si) procese. Giliau panagrinėjus, kaip požiūris į mokymą priklauso nuo mokytojų, mokyklos ir šalies, buvo nustatyta, kad konstruktyvaus mokymo būdo pasirinkimas labiau priklauso nuo mokytojų kaip asmenybių, o tiesioginio mokymo būdo pasirinkimui didesnę įtaką daro šalies švietimo sistema.

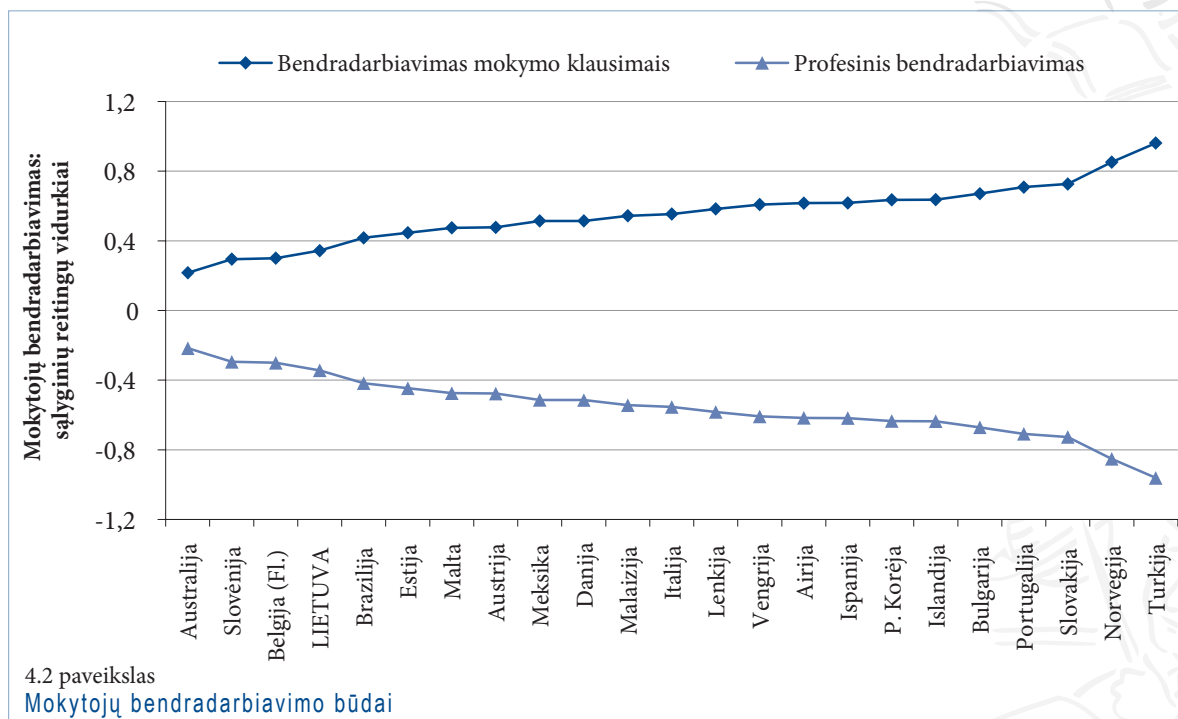
TALIS tyrė įvairius mokytojų bendradarbiavimo būdus, iš kurių išskyrė du: bendradarbiavimą mokymo klausimais, apimančią mokymo medžiagos aptarimą, dalyvavimą bendruose mokytojų susirinkimuose, vienodų vertinimo standartų taikymą,



ir profesinį bendradarbiavimą, apimančių kitų mokytojų vedamų pamokų stebėjimą ir atsiliepimų apie jų darbą pateikimą, integruotų namų darbų skyrimą bei dalyvavimą profesinės raidos renginiuose. Suprantama, mokytojų bendradarbiavimas gali būti nulemtas pedagoginių tradicijų, švietimo sistemos ypatumų ir kultūrinių skirtumų.

4.2 paveiksle matome, kad bendradarbiavimas mokymo klausimais kur kas labiau paplitęs. Visgi abu bendradarbiavimo būdai yra labai svarbūs, nes gali turėti įtakos mokyklos veiksmingumui ir kelti mokytojų profesionalumą. TALIS parodė, kad profesinis bendradarbiavimas kur kas retesnis negu mokymo būdų ar medžiagos aptarimas, todėl galbūt vertėtų plėtoti mokytojų profesinį bendradarbiavimą.

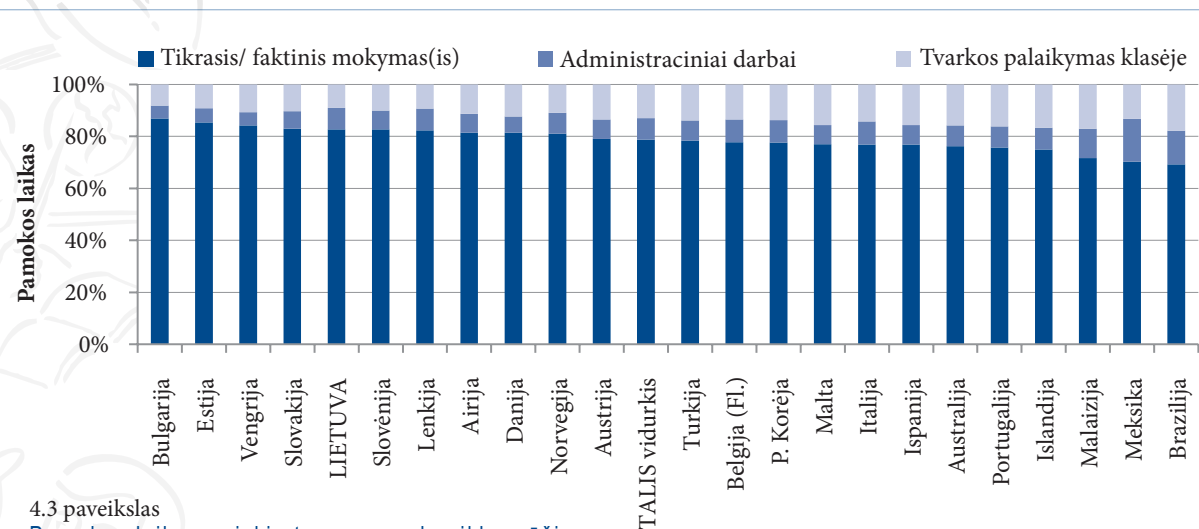
Mokytojų taip pat buvo paprašyta nurodyti, kokią pamokos laiko dalį jie skiria tikrajam/faktiniam mokymui(si), administraciniams darbams ir drausmei palaikyti. Rezultatai, pateikti 4.3 paveiksle, rodo, kad vidutiniškai mokytojai skiria 70–90 proc. pamokos laiko tikrajam/faktiniam mokymui(si). Daugiau negu 80 proc. laiko tam skiria Bulgarijos, Estijos, Vengrijos, Slovakijos, Lietuvos, Slovėnijos, Lenkijos, Airijos, Danijos ir Norvegijos mokytojai. Galima sakyti, kad šiose šalyse pamokos laikas naudojamas veiksmingai. Brazilijos, Meksikos ir Malaizijos mokytojai kur kas daugiau laiko skiria administraciniams darbams (atitinkamai 13, 16,5 ir 11,3 proc.) ir drausmei palaikyti (atitinkamai 17,8, 13,3 ir 17,1 proc.). Tokių problemų, nors ir ne tokio masto, yra ir Islandijoje, Portugalijoje, Australijoje, Ispanijoje, Maltoje bei Italijoje. Mažiau problemų dėl drausmės turi Bulgarijos, Lietuvos, Estijos ir Lenkijos mokytojai. Be to, daugumoje šalių apie 25 proc. mokytojų mokymui(si) skiria apie 90 proc. pamokos laiko, o 50 proc. mokytojų – kiek daugiau negu 80 proc. Kadangi šiek tiek laiko reikia skirti ir administraciniams darbams, galima sakyti, kad šie mokytojai veiksmingai paskirsto pamokų laiką, suteikdami mokiniams galimybę daugiau išmokti. Dar 25 proc. mokytojų daugumoje šalių tikrajam/faktiniam mokymui(si) skiria ne mažiau kaip 70 proc. pamokos laiko. Šiems mokytojams jau reikėtų susirūpinti ir pasistengti mokymui(si) skirtą laiką išnaudoti veiksmingiau. Tačiau daugumoje šalių maždaug ketvirtadalis mokytojų tikrajam/faktiniam mokymui(si) skiria mažiau negu 70 proc. pamokos laiko, o kai kuriose šalyse yra ir tokių mokytojų, kurie mokymui(si) skiria net mažiau negu pusę pamokos laiko.



Tai reiškia, kad beveik visose šalyse maždaug ketvirtadalis visų mokytojų dirba nepakankamai veiksmingai, o tai turėtų kelti susirūpinimą. Šiuo atžvilgiu blogiausia situacija yra Azijos ir Pietų Amerikos šalyse.

Mokinių mokymo(si) veiksmingumui didelės įtakos turi ir aplinka: tiek techninė įranga, skirta mokymui, tiek ir darbo atmosfera. Daugelis tyrimų parodė, kad klasės klimatas yra bene svarbiausias veiksnys, lemiantis mokinio pasiekimus. Tačiau labai sunku rasti bendrus klasės klimato indikatorius, kurie nepriklausytų nuo mokomojo dalyko, taigi TALIS koncentra-

vosi ties drausmės klasėje atmosfera, nes šis kintamasis stipriai veikia visų dalykų mokymą(si). Siekiant apskaičiuoti klasės klimato indeksą, mokytojų buvo klausta, ar jie susiduria su drausmės problemomis ir triukšminga aplinka per pamokas.



4.3 paveikslas

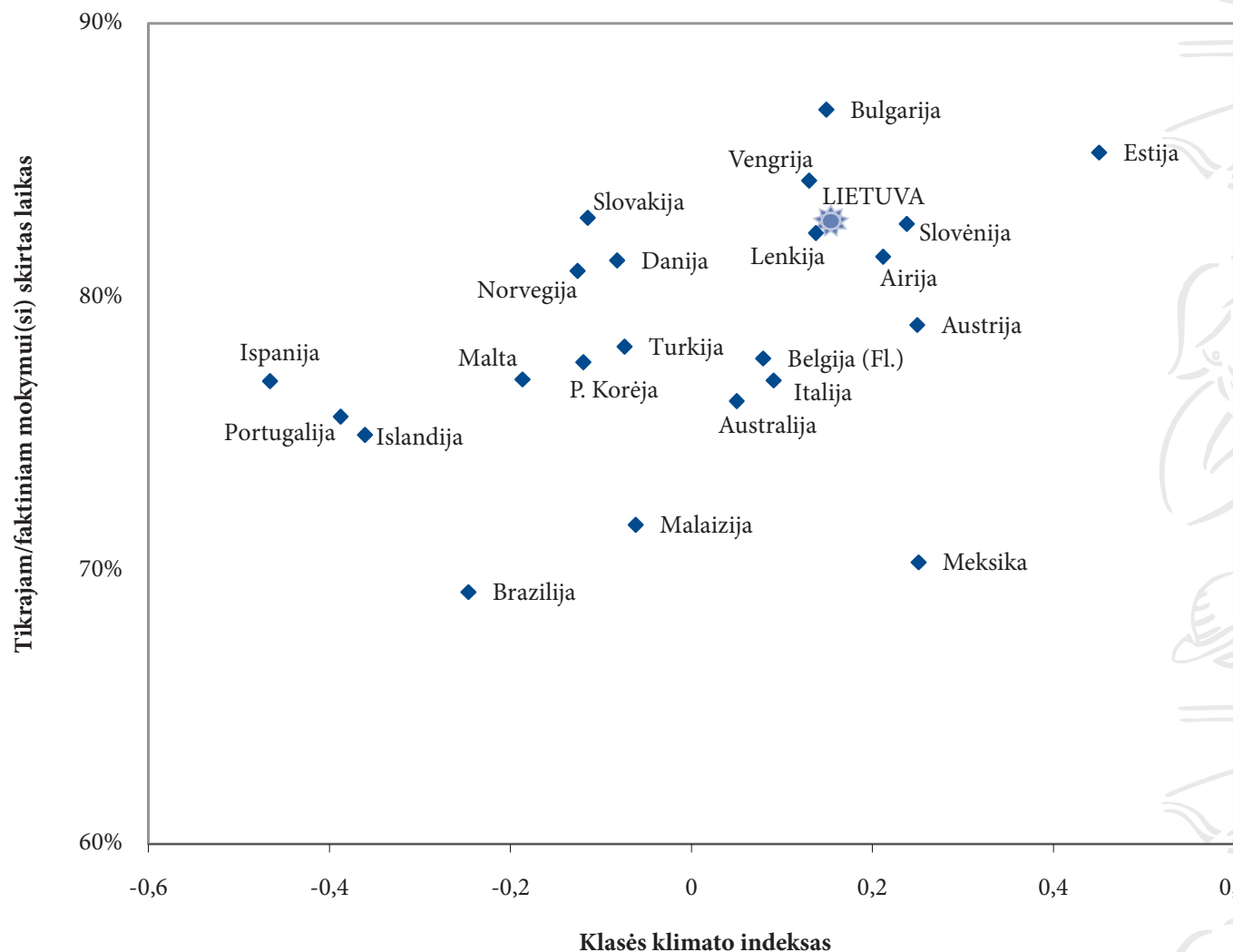
Pamokos laiko pasiskirstymas pagal veiklos rūšis

Šalys išdėstytos mažėjimo tvarka pagal laiko dalį, skirtą tikrajam/faktiniam mokymui(si).

minga visose šalyse. Taigi kuo geresnis klasės klimatas, tuo daugiau laiko galima skirti mokymui(si). Ryškiausi to pavyzdžiai – Bulgarija, Vengrija, Lenkija, Lietuva, Airija, Slovėnija, Austrija ir ypač Estija. Viena išimtis yra Meksika. Joje klasės klimatas yra vertinamas pakankamai teigiamai, tačiau mokymui(si) vis tiek skiriama mažai laiko. Tačiau, kaip jau minėta, tai labiau susiję su didesniu laiko kiekiu, skirtu administraciniais darbais, o ne drausmei palaikyti. Atkreipsime dėmesį, kad neigiama klasės klimato reikšmė rodo, jog klasės klimato indeksas yra žemesnis už tarptautinį indeksų vidurkį, bet klasės klimatas vis tiek gali būti pakankamai geras.

Toliau nagrinėsime mokyklos klimatą. Jį veikia direktoriaus, mokytojų ir mokinių tarpusavio santykiai, mokytojų ir mokinių puoselėjamos moralės normos, saugumo jausmas bei mokymui naudojama įranga. Vis daugiau ir daugiau tyrimų rodo, kad mokyklos klimatas labai veikia mokinių mokymosi rezultatus bei socialinį vystymąsi. Šiame tyrime mokyklos klimatas buvo nagrinėjamas remiantis informacija apie mokytojų ir mokinių tarpusavio santykius ir mokytojų teikiamą pagalbą mokiniams.

4.4 paveikslas rodo klasės klimato ir laiko, skirtą tikrajam/faktiniam mokymui(si), tarpusavio priklausomybę. Koreliacija tarp šių dviejų dalykų yra statistiškai reikš-

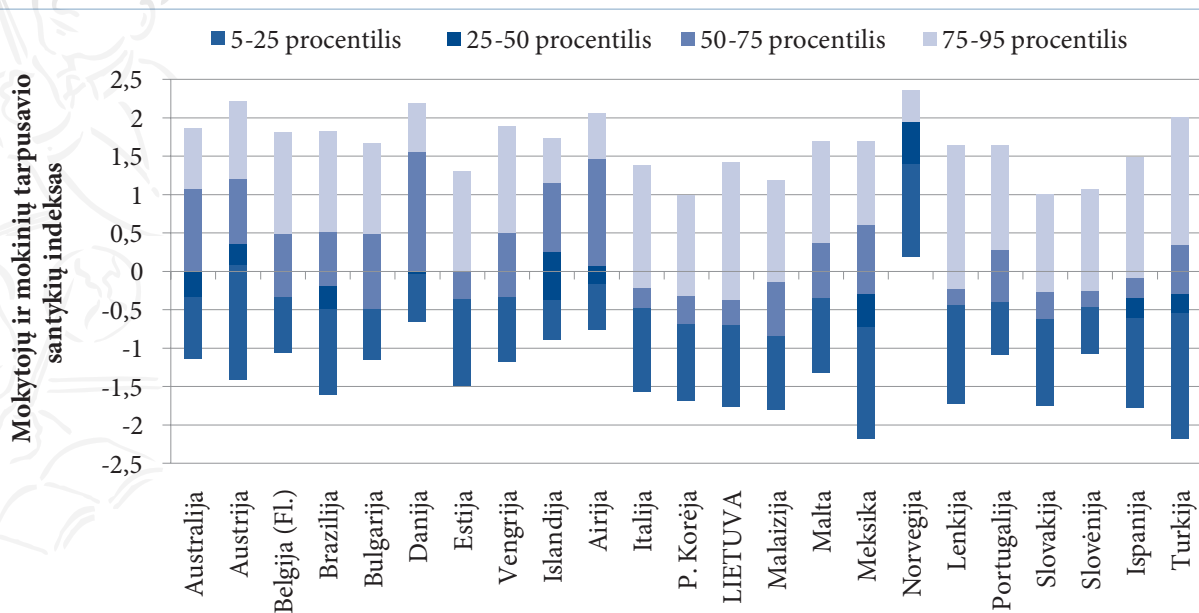


4.4 paveikslas

Tikrajam/faktiniam mokymui(si) skirto laiko ir klasės klimato ryšys

Klasės klimato indeksas buvo gautas standartizuojant duomenis taip, kad tarptautinis vidurkis būtų lygus 0, o standartinė paklaida – 1. Neigiama reikšmė rodo, kad indeksas mažesnis už tarptautinį indeksų vidurkį, bet klasės klimatas vis tiek gali būti pakankamai geras.

4.5 paveiksle matyti, kad mokytojų ir mokinių tarpusavio santykių indeksas labiausiai varijuoja Turkijoje, Meksikoje ir Austrijoje, o mažiausiai – Slovėnijoje ir Norvegijoje. Pastarojoje šalyje santykiai tarp mokinių ir mokytojų apskritai yra puikūs.



4.5 paveikslas

Mokytojų ir mokinių tarpusavio santykių pasiskirstymas

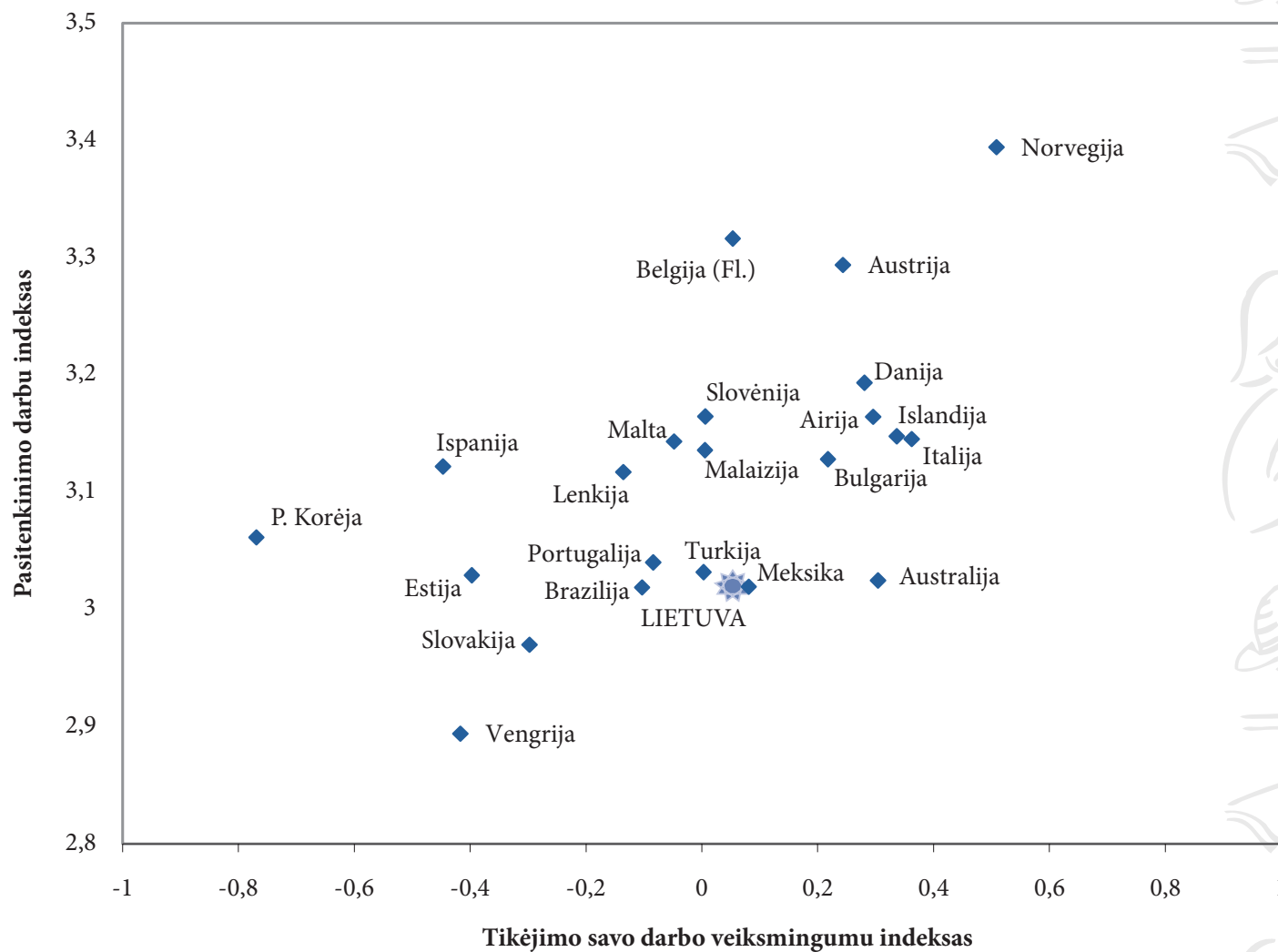
Mokytojų ir mokinių tarpusavio santykių indeksas buvo gautas standartizuojant duomenis taip, kad tarptautinis vidurkis būtų lygus 0, o standartinė paklaida – 1. Neigiama reikšmė rodo, kad indeksas mažesnis už tarptautinį indeksų vidurkį, bet mokytojų ir mokinių tarpusavio santykiai vis tiek gali būti pakankamai geri.

mokytojai sugeba tuo pačiu metu būti griežti (palaikyti drausmę klasėje) ir išlaikyti gerus santykius su mokiniais.

TALIS dar tyrė mokytojų požiūrį į darbą, t. y. pasitenkinimą darbu ir tikėjimą savo darbo veiksmingumu (efektyvumu). Pasitenkinimas darbu priklauso ne tik nuo darbo aplinkos, jis taip pat susijęs ir su mokytojų elgsena: kaip mokytojas išdėsto medžiagą, vėluoja į pamokas ar išvis kartais neateina į mokyklą. Mokytojai, kurie labai patenkinti savo darbu ir tiki jo veiksmingumu, paprastai pasiekia puikių rezultatų dirbdami su mokiniais.

4.6 paveiksle pateikta pasitenkinimo darbu ir tikėjimo savo darbo veiksmingumu priklausomybė. Matome, kad skirtumai tarp šalių nėra labai dideli, labiau išsiskiria tik Norvegija. Atkreipsime dėmesį į Lietuvos rodiklį. Nors Lietuvos mokytojai ir pakankamai patenkinti darbu (vertinimų vidurkis šalyje yra 3 iš 4 galimų balų), pagal šį rodiklį Lietuva lenkia tik Vengriją, Slovakiją, Braziliją ir Meksiką.

Daugumoje šalių, kaip rodo paveikslas, mokytojų ir mokinių tarpusavio santykiai yra vidutiniški. Jei klasės klimatas yra geras ir tikrajam/faktiniam mokymui(si) skiriama daug laiko Rytų Europos, Skandinavijos šalyse ir Airijoje, tai mokytojų ir mokinių santykiai yra gana geri tik Danijoje, Norvegijoje ir Airijoje. O Bulgarijoje, Estijoje, Vengrijoje, Lietuvoje, Slovakijoje ir Slovėnijoje mokytojų ir mokinių tarpusavio santykių indeksas yra kur kas žemesnis už klasės klimato indeksą. Kadangi klasės klimatas buvo apibrėžtas kaip tvarkos klasėje palaikymas, galima sakyti, kad tik Skandinavijos šalių ir Airijos



4.6 paveikslas

Pasitenkinimo darbu ir tikėjimo savo darbo veiksmingumu ryšys

Tikėjimo savo darbo veiksmingumu indeksas buvo gautas standartizuojant duomenis taip, kad tarptautinis vidurkis būtų lygus 0, o standartinė paklaida – 1. Neigiama reikšmė rodo, kad indeksas mažesnis už tarptautinį indeksų vidurkį, bet tikėjimas savo darbo veiksmingumu vis tiek gali būti pakankamai didelis.

Pasitenkinimo darbu indeksas buvo gautas suvidurkinus atsakymus į teiginį „Bendrai paėmus aš esu patenkintas savo darbu“; 1 reiškia, kad mokytojas visiškai nepatenkintas savo darbu, 4 – kad visiškai patenkintas.

5. Mokyklos ir mokytojų vertinimas, atsiliepimai apie jų darbą

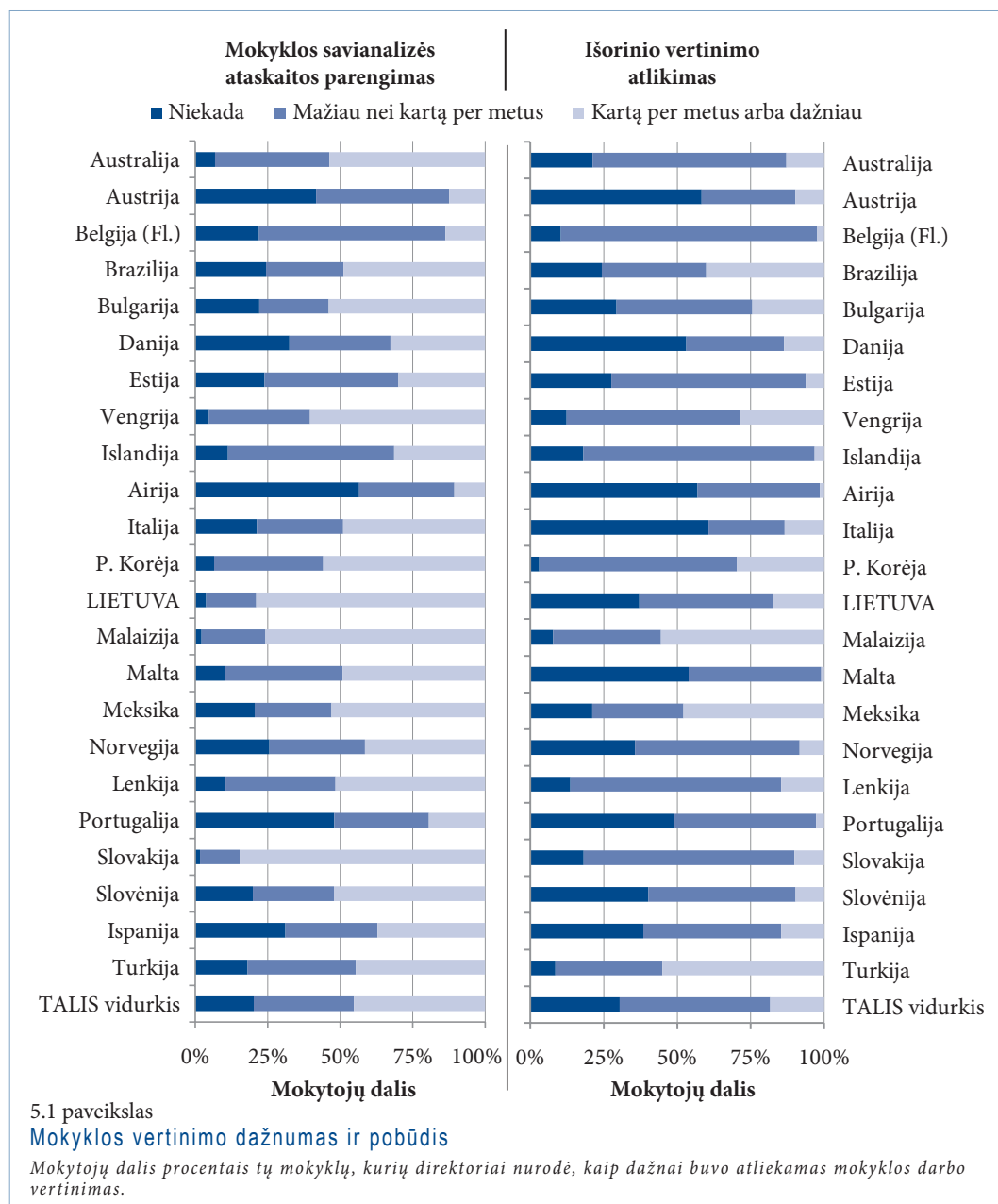
5.1. Mokyklos vertinimas

Per daugelį metų mokyklų veiklos vertinimas pasikeitė. Anksčiau daugiausia dėmesio buvo skiriama administraciniam ir finansiniam dalykams, o pastaraisiais metais vis daugiau šalių mokyklų veiklą vertina norėdamos pagerinti mokymo kokybę. Viešai paskelbti mokyklos veiklos vertinimai gali padėti nuspręsti, kuri mokykla geriausiai atitinka konkretaus asmens poreikius.

Mokyklos vertinimo dažnumas priklauso nuo šalyje susiklosčiusių tradicijų ir egzistuojančios tvarkos. 5.1 paveiksle tarp šalių matome didelius skirtumus, susijusius su mokyklų vertinimo sistema. Austrijoje, Airijoje ir Portugalijoje daugiau negu 40 proc. mokytojų dirba tokiose mokyklose, kuriose niekada nebuvo atliktas nei mokyklos įsivertinimas (savianalizės ataskaitos parengimas), nei išorinis vertinimas. Tačiau daugumoje šalių per paskutinius 5 metus buvo atliktas bent vienas mokyklos vertinimas. Kai kuriose šalyse (Lietuvoje, Malaizijoje, Slovakijoje) daugiau negu 75 proc. mokytojų dirba mokyklose, kurių direktoriai nurodė, kad mokykla vertinama kasmet ar net dažniau. Be to, paveiksle matyti, kad įsivertinimas yra labiau paplitęs negu išorinis vertinimas. Svarbu pažymėti ir tai, jog kai kuriose šalyse didelė dalis mokyklų tik įsivertina pačios. Ši situacija leidžia manyti, kad apskritai mokyklų vertinimas laikomas svarbiu dalyku, galinčiu padėti pagerinti mokymo kokybę ir veiksmingumą.

Direktoriai buvo paprašyti nurodyti mokyklos vertinimo kriterijų svarbą (žr. 5.1 lentelę). Nors dauguma direktorių nurodė, jog visi pateikti kriterijai (mokinių kontrolinių darbų pažymiai ir kiti mokymosi rezultatai, tėvų ir mokinių atsiliepimai apie mokymą, novatoriški mokymo būdai ir kt.) yra arba labai, arba bent jau vidutiniškai svarbūs vertinant mokyklą, bet pirmenybė visgi buvo atiduota mokytojų ir mokinių tarpusavio santykiams (didžiausia dalis direktorių nurodė juos esant labai svarbius). Šis kriterijus laikomas svarbiu Lietuvoje, Airijoje, Brazilijoje, Malaizijoje ir Maltoje. Svarbu pažymėti, kad daugumoje šalių mokyklos vertinimuose nemažai dėmesio skiriama specialiųjų poreikių mokinių mokymui. Pastebėta, jog pastarąjį dešimtmetį vis daugiau šių mokinių mokosi drauge su bendraamžiais įprastose mokyklose, todėl vis daugiau dėmesio skiriama mokytojų kompetencijai specialiųjų poreikių mokiniams ugdyti.

Mokyklų direktorių buvo pasiteirauta, kokį poveikį turi mokyklos vertinimai. 5.2 lentelėje pateikta mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad mokyklos vertinimai turėjo didelę ar vidutinę įtaką nurodytiems dalykams (mokyklos biudžetui ir jo paskirstymui, mokyklos vadovybės ir mokytojų darbo vertinimui, mokytojų gaunamiems atlyginimams ir kt.). Kaip matome, vidutiniškai 81,3 proc. mokytojų dirba mokyklose, kurių direktoriai nurodė, kad vertinimai daro didelę įtaką atsiliepimams apie mokyklos veiksmingumą ir labai mažą – mokyklos biudžetui ir jo paskirstymui (38 proc.) bei mokytojų gaunamiems atlyginimams ir premijoms (26,1 proc.). Taigi mokyklos vertinimai mažiausiai lemia finansų tvarkymą, jie labiau skirti mokyklos, kaip įstaigos, teikiamų paslaugų kokybei.



PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokyklų duomenys.

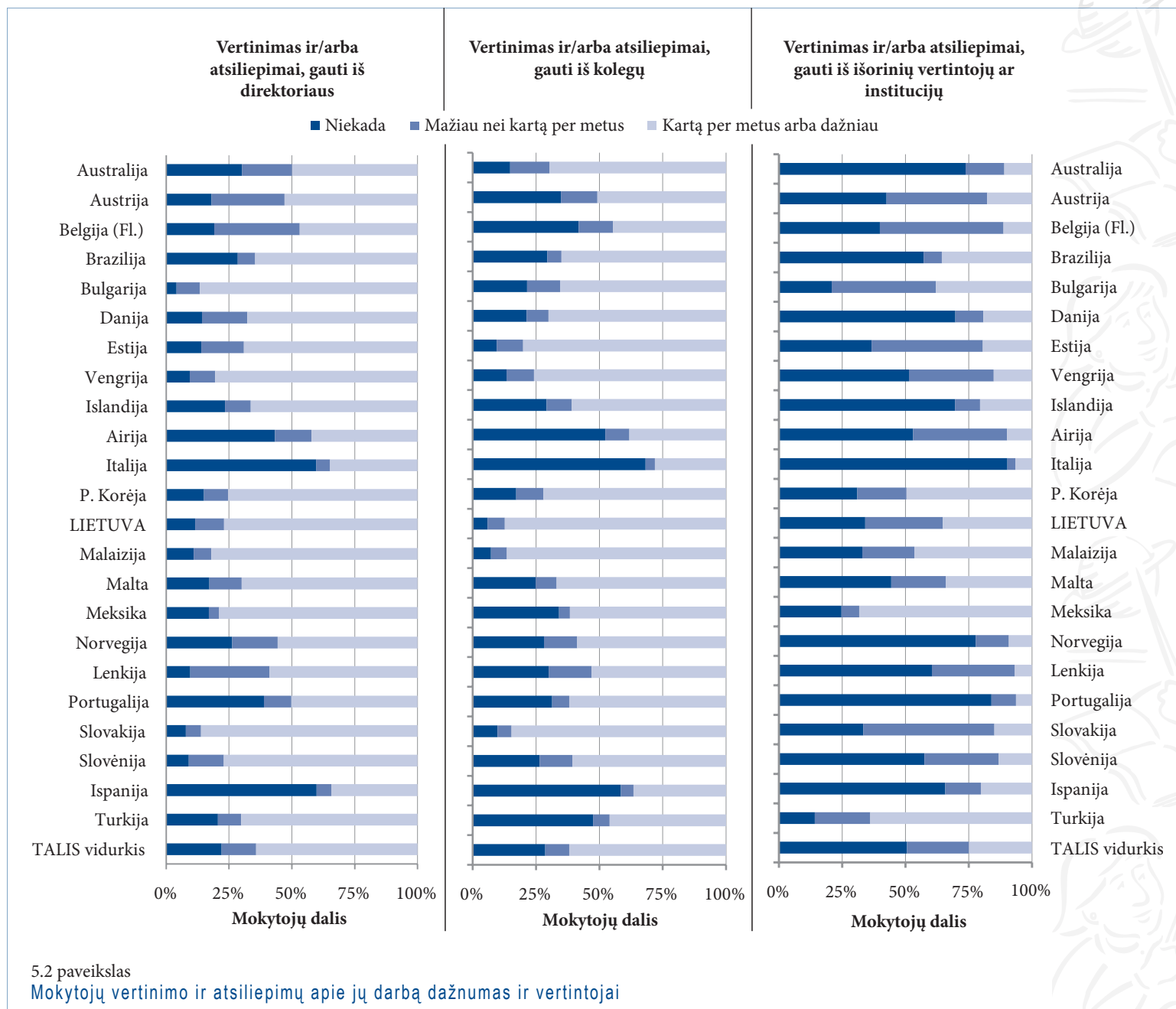
5.2. Mokytojų vertinimas ir atsiliepimai apie jų darbą

Toliau nagrinėsime, kaip buvo vertinami atskiri mokytojai. Jų vertinimo ir atsiliepimų apie darbą dažnumas tam tikru mastu turi poveikį mokytojų profesiniam tobulėjimui ir gali suteikti informacijos apie mokytojų bendradarbiavimą ir tarpusavio santykius mokykloje. Be to, tai padės suprasti, kaip vertinimas ir atsiliepimai apie darbą gali padėti mokytojui pagerinti mokymo kokybę ir padidinti mokyklos veiksmingumą. Šiame tyrime mokytojo vertinimas buvo suprantamas kaip procesas, kai mokytojo darbą tikrina direktorius, išoriniai vertintojai arba kolegos, o atsiliepimai apie darbą – kaip mokytojo darbo (formalaus ar neformalaus) rezultatai, pateikiami pačiam mokytojui nurodant, kas yra daroma gerai, arba ką reikia tobulinti.

5.2 paveiksle pateikti duomenys ne tik apie vertinimų ir atsiliepimų dažnumą, bet ir vertintojus: direktorių, kitus kolegas, išorinius vertintojus arba institucijas. Daugiausia mokytojų gavo atsiliepimus ar buvo vertinti pačios mokyklos. Per pastaruosius 5 metus vidutiniškai pusė mokytojų negavo jokių atsiliepimų iš išorinių vertintojų ar institucijų, o kai kuriose šalyse, tokiose kaip Portugalija, Norvegija ir Italija, tokių atsiliepimų negavo atitinkamai 84, 77,8 ir 90,3 proc. mokytojų. Kaip tik šios šalys yra ir tarp tų, kurių direktoriai nurodė, kad mokykla per 5 metus nėra turėjusi išorinio vertinimo. Šalys, kuriose mokytojai negauna atsiliepimų apie savo darbą ir nėra vertinami, neišnaudoja puikios švietimo tobulinimo priemonės.

Svarbūs ir kriterijai, kuriais vadovaujamasi vertinant mokytojo darbą. 5.3 lentelėje pateikta, kiek mokytojų nurodė, kad vertinant jų darbą išvardytieji kriterijai (mokinių kontrolinių darbų pažymiai, mokinių ir tėvų atsiliepimai apie mokymą, mokomojo dalyko žinios ir išmanymas, popamokiniai užsiėmimai ir kt.) buvo labai ar vidutiniškai svarbūs. Ir direktoriai (žr. 5.1 lentelę), ir mokytojai nurodė visus kriterijus esant svarbius. Apie 80 proc. mokytojų nurodė, kad labai arba vidutiniškai svarbūs vertinant jų darbą ir teikiant atsiliepimus apie jį buvo mokomojo dalyko žinios ir išmanymas, jo mokymo būdai bei vadovavimas klasei. Gerokai mažiau svarbūs buvo specialiųjų poreikių mokinių mokymo ir mokymo daugiakultūroje aplinkoje kriterijai (kaip turėjusius vidutinę ar didelę svarbą juos nurodė atitinkamai 57,2 ir 45 proc. mokytojų). Ypač svarbus mokytojų darbo vertinimo kriterijus yra mokytojų santykiai su mokiniais. Daugumoje šalių labai didelė dalis mokytojų nurodė, jog būtent mokytojų ir mokinių tarpusavio santykiai buvo svarbiausi vertinant jų darbą ar teikiant atsiliepimus. Lietuvoje šiuos santykius svarbiais laiko beveik 90 proc. mokytojų, Bulgarijoje, Estijoje, Portugalijoje, Brazilijoje, Italijoje, Lenkijoje ir Malaizijoje – net daugiau kaip 90 proc. Nors šie santykiai tyrime dalyvavusių mokytojų įvardyti kaip svarbiausias kriterijus, tačiau ne visada jie susiję su mokinių nuomone ir atsiliepimais apie mokymą. Pavyzdžiui Italijoje daugelio jos mokytojų darbas nebuvo vertinamas per pastaruosius 5 metus, tačiau tie, kurių darbas buvo vertinamas, nurodė, jog didelę svarbą vertinimui turėjo tėvų atsiliepimai. Taip pat pastebima, kad mokinių mokymosi rezultatai nėra tokie svarbūs atliekant mokytojų darbo vertinimą, nors kai kuriose šalyse (Malaizijoje, Meksikoje) į juos kreipiama daug dėmesio.

Įvairiose šalyse taikomos skirtingos mokytojų darbo vertinimo bei paskatų sistemos. Mokytojai gali sulaukti tiek piniginio, tiek ir nepiniginio atlygio bei galimybės kilti karjeros laiptais ar tobulėti profesine prasme. Be to, direktorius taip pat gali imtis veiksmų, sužinojęs silpnąsias mokytojo darbo sritis. 5.4 lentelėje pateikiama mokytojų, nurodžiusių, kad atsiliepimai ar darbo



PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokytojų duomenys.

vertinimas labai arba vidutiniškai paveikė tam tikrus dalykus, dalis procentais. Atkreipsime dėmesį, kad skaičiuoti atsakymai tik tų mokytojų, kurių darbas apskritai buvo vertinamas bent kartą per 5 metus.

Mokytojų vertinimas ar atsiliepimai apie jų darbą tiesiogiai beveik nedaro įtakos *5.4 lentelėje* išvardytiems dalykams (atlyginimo ar tikimybės būti perkeltam į aukštesnes pareigas pasikeitimui, premijos skyrimui ir kt.). Tik 9,1 proc. mokytojų nurodė, kad vertinimai turėjo įtakos atlyginimo pasikeitimui ir 11,1 proc. – kad turėjo įtakos premijos skyrimui. Nors apskritai ir nematome ryšio tarp atlyginimo ir darbo vertinimo, tačiau kai kuriose šalyse (Bulgarijoje, Lietuvoje, Malaizijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje, Vengrijoje, Estijoje, Lenkijoje) šie skaičiai kur kas didesni. Apibendrinus galima susidaryti nuomonę, kad piniginis atlygis dažniau būna susijęs su atsiliepimais ir vertinimu Rytų Europos šalyse. Kur kas dažniau mokytojas gali būti viešai pripažintas direktoriaus ar kitų kolegų (36,4 proc. mokytojų nurodė, kad vertinimas ir atsiliepimai juos paveikė labai arba vidutiniškai). Tai ryškus nepiniginis atlygis ir nors jis dažnesnis negu piniginis, tačiau visgi nėra labai paplitęs. Tai dar vienas silpno ryšio tarp piniginio ar nepiniginio atlygio bei darbo vertinimo pavyzdys. Vienas iš svarbiausių mokytojų darbo vertinimo sistemos dalykų turėtų būti darbo sąlygų ir kokybės gerinimas. Šiek tiek mažiau negu ketvirtadalis mokytojų nurodė, jog atsiliepimai apie darbą buvo labai arba vidutiniškai svarbūs tam, kad atsirastų galimybė dalyvauti profesinės raidos renginiuose. Tai labiausiai pastebima Lietuvoje (42,4 proc.), Bulgarijoje (42,4 proc.), Malaizijoje (50,8 proc.), Lenkijoje (38,2 proc.) ir Slovėnijoje (36,2 proc.). Šiek tiek daugiau mokytojų nurodė, kad vertinimai paveikė darbo patrauklumą ir vaidmenį mokyklos veikloje.

Labai svarbus žingsnis, sužinojus silpnąsias mokytojų darbo sritis, – tai imtis priemonių šiai problemai spręsti. *5.5 lentelėje* direktorių pateikta informacija rodo, kad 87,9 proc. mokytojų dirba mokyklose, kuriose vertinimo rezultatai dažniausiai arba visada yra perduodami mokytojams. O jeigu imtume pranešimus kitoms institucijoms, matytume, kad čia situacija visiškai priešinga. Net 51 proc. mokytojų dirba mokyklose, kurių direktoriai nurodė to niekada nedarantys, ir dar 37,3 proc. – mokyklose, kurių direktoriai nurodė tai darantys tik kartais. Taigi matome, kad paprastai mokytojų darbo vertinimai neiškeliauja už mokyklos ribų, nors kai kuriose šalyse (Austrijoje, Brazilijoje, Maltoje ir Meksikoje) taip būna dažniau. Tačiau ne visada pakanka tik informuoti mokytojus ar kitas institucijas apie silpnąsias darbo sritis, kartais reikia imtis ir griežtesnių priemonių. Duomenys rodo, kad direktoriai nelinkę taikyti materialinių sankcijų. Apie 90 proc. mokytojų dirba mokyklose, kurių direktoriai nurodė to niekada nedarantys. Išimtys yra tik Vengrija, Estija, Lenkija ir Slovakija, kuriose mokyklų direktoriai kartais imasi ir šios priemonės. Direktoriai dažnai renkasi pokalbį su pačiu mokytoju, kad aptartų jo silpnąsias darbo sritis. Tai laikytina pažangiu dalyku. Ryškiausiai tai pastebima Lietuvoje, Vengrijoje ir Lenkijoje. Šiose šalyse atitinkamai 76,3, 80,8 ir 83,4 proc. mokytojų dirba mokyklose, kurių direktoriai nurodė, kad taip daro visada.

Analizuotina, ką apie gaunamus vertinimus ir atsiliepimus mano patys mokytojai. Mokytojai atsiliepimų apie savo darbą ir jo vertinimų atžvilgiu yra nusiteikę teigiamai. Apskritai mokytojai sutinka, kad atsiliepimai yra teisingi ir naudingi (žr. *5.6 lentelę*), kad padidino pasitenkinimą darbu ir užtikrintumą dėl jo (žr. *5.7 lentelę*). Tai svarbus atradimas, prieštaraujantis galimai neigiamai nuomonei apie mokytojų vertinimo sistemą. TALIS pirmą kartą tarptautiniu mastu parodė, kad vertinimo ir atsiliepimų apie mokytojų darbą sistema yra teigiamas reiškinys. Didžioji dauguma mokytojų nurodė, kad vertinimai ir atsiliepimai

apie jų darbą yra teisingi. Su tuo sutiko 63,3 proc. ir visiškai sutiko 19,9 proc. mokytojų. Tačiau kai kuriose šalyse mokytojų nuomonės išsiskyrė (pavyzdžiui, P. Korėjoje ir Turkijoje su tuo nesutiko arba visiškai nesutiko daugiau nei trečdalis mokytojų). Ir tik nedidelė dalis mokytojų nurodė, kad atsiliepimai sumažino pasitenkinimą darbu ir užtikrintumą dėl jo (atitinkamai 7,3 ir 4,5 proc. mokytojų), kiti mokytojai teigė, kad atsiliepimai neturėjo jokios įtakos (41,2 ir 61,9 proc.) arba paveikė teigiamai (51,5 ir 33,6 proc.). Taigi galima sakyti, kad apskritai vertinimas ir atsiliepimai mokytojams yra naudingi. Tą dar kartą patvirtina ir faktas, jog daugiau nei 75 proc. mokytojų nurodė, kad būtent atsiliepimai buvo naudingi jų, kaip mokytojų, tobulėjimui (žr. 5.6 lentelę).

Nors mokytojų darbo vertinimo sistemų nauda yra neabejotina, tačiau duomenys rodo, kad daugeliu atveju jose nenumatytos mokytojų skatinimo priemonės. Dauguma mokytojų nurodė, kad jie negaus jokio atlygio už tai, kad labiau stengsis, bus išradingesni ar novatoriški. Kaip matyti 5.8 lentelėje, trys ketvirtadaliai mokytojų nurodė, kad patys geriausi ir veiksmingiausiai dirbantys ar naujoves taikantys mokytojai negauna didesnio atlygio (piniginio ar nepiniginio). Tai rodo, jog nėra skiriama pakankamai dėmesio veiksmingam mokymui užtikrinti. Kai kuriose šalyse (Australijoje, Belgijoje (Fl.), Airijoje, Ispanijoje) tą pažymėjo daugiau negu 90 proc. mokytojų. Dauguma TALIS šalių mokytojų nurodė, kad direktorius netaiko materialinių sankcijų tiems mokytojams, kurie nuolat netinkamai vykdo savo pareigas. Direktorius ne visada turi galios taikyti materialinių sankcijų, bet atleisti iš darbo tokį mokytoją turėtų teisę. Tačiau Airijoje, P. Korėjoje, Norvegijoje, Slovėnijoje ir Turkijoje apie 90 proc. mokytojų nurodė, kad nebūtų atleisti iš darbo, net jeigu nuolat netinkamai vykdytų savo pareigas. Nors blogai dirbantiems mokytojams ir netaikomos jokios sankcijos ar poveikio priemonės, tokie mokytojai nėra toleruojami kitų kolegų (vidutiniškai tą nurodė apie 66 proc. mokytojų).



5.1 lentelė

Mokyklos vertinimo kriterijai

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad šie kriterijai buvo labai arba vidutiniškai svarbūs vertinant mokyklą

Šalys	Mokinių kontrolinių darbų pažymiai		Perkeltų į kitą klasę ir pasilikusių kartoti kursą mokinių dalis procentais		Kiti mokinių mokymosi rezultatai		Mokinių atsiliepimai apie mokymą		Tėvų atsiliepimai		Kaip mokytojams sekasi dirbti su direktoriumi ir kolegomis	
	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	86,9	(3,12)	81,9	(3,62)	94,8	(2,14)	69,0	(4,13)	88,3	(2,92)	79,5	(4,02)
Austrija	57,7	(5,01)	33,3	(4,40)	60,7	(4,24)	81,2	(3,01)	83,4	(2,88)	76,3	(3,65)
Belgija (Fl.)	85,6	(3,03)	93,8	(1,82)	80,4	(3,40)	72,4	(3,97)	71,5	(4,51)	92,3	(2,48)
Brazilija	85,7	(2,67)	93,7	(1,70)	90,1	(2,58)	88,0	(2,56)	83,9	(2,87)	95,5	(0,91)
Bulgarija	82,8	(3,25)	64,2	(4,78)	74,3	(7,50)	60,3	(4,74)	45,2	(5,76)	78,0	(4,05)
Danija	55,8	(5,77)	68,4	(4,59)	78,7	(5,31)	69,6	(3,94)	58,5	(5,58)	65,6	(6,07)
Estija	86,2	(2,94)	91,9	(2,40)	80,3	(3,58)	80,7	(2,78)	73,7	(4,12)	83,0	(3,27)
Vengrija	69,7	(4,26)	73,1	(3,82)	78,3	(3,10)	68,3	(3,88)	83,5	(3,15)	79,9	(3,21)
Islandija	60,5	(0,20)	51,7	(0,23)	68,5	(0,15)	60,2	(0,19)	88,8	(0,12)	87,0	(0,18)
Airija	80,5	(4,91)	84,2	(4,67)	80,9	(5,07)	55,8	(6,80)	76,1	(5,77)	82,3	(5,17)
Italija	76,3	(3,47)	78,8	(3,11)	78,3	(3,09)	80,0	(3,07)	93,1	(1,99)	91,2	(2,03)
P. Korėja	57,8	(4,27)	23,7	(3,97)	62,6	(3,99)	70,8	(3,64)	80,1	(3,20)	87,3	(2,76)
LIETUVA	62,1	(3,75)	74,8	(3,77)	88,2	(2,22)	88,7	(2,25)	87,9	(2,58)	85,7	(2,62)
Malaizija	97,7	(1,10)	47,7	(3,98)	82,6	(2,65)	87,1	(2,54)	86,0	(2,40)	98,7	(0,90)
Malta	84,3	(0,13)	78,4	(0,20)	84,3	(0,20)	68,0	(0,22)	89,8	(0,19)	90,2	(0,14)
Meksika	94,0	(1,80)	97,3	(1,28)	88,6	(3,10)	84,8	(3,05)	74,7	(3,97)	89,2	(2,69)
Norvegija	52,0	(4,95)	32,1	(4,90)	51,2	(4,99)	50,3	(4,79)	65,1	(4,55)	64,9	(4,89)
Lenkija	96,5	(1,40)	89,0	(2,68)	91,0	(2,33)	89,8	(2,29)	93,5	(2,02)	93,6	(2,02)
Portugalija	65,9	(4,72)	94,2	(2,19)	85,2	(3,52)	73,5	(4,73)	78,3	(4,45)	79,8	(3,85)
Slovakija	87,2	(2,96)	50,5	(4,85)	80,1	(3,68)	65,7	(4,21)	55,6	(4,69)	81,5	(3,70)
Slovėnija	74,2	(3,81)	77,8	(3,36)	84,2	(3,03)	67,5	(4,27)	82,5	(3,12)	88,6	(2,49)
Ispanija	74,1	(4,14)	79,2	(3,84)	73,4	(3,99)	60,4	(4,94)	67,1	(4,50)	69,8	(4,16)
Turkija	80,1	(5,50)	68,0	(6,55)	77,6	(5,45)	81,2	(4,13)	70,7	(4,25)	86,3	(4,16)
TALIS vidurkis	76,2	(0,77)	70,8	(0,77)	78,9	(0,79)	72,7	(0,79)	77,3	(0,79)	83,7	(0,70)

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokyklų duomenys.

5.1 lentelė (tęsinys)

Tęsinys kitame puslapyje ►►►

Mokyklos vertinimo kriterijai

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad šie kriterijai buvo labai arba vidutiniškai svarbūs vertinant mokyklą

Tiesioginis klasės mokymo vertinimas		Novatoriški mokymo būdai		Santykiai tarp mokytojų ir mokinių		Mokytojų profesinis tobulinimasis		Mokytojų vadovavimas klasei		Mokytojų mokomojo dalyko žinios ir išmanymas		Šalys
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	
58,8	(4,50)	78,6	(4,00)	89,7	(2,92)	87,3	(3,18)	79,6	(3,85)	76,5	(4,17)	Australija
68,5	(3,78)	76,5	(3,09)	86,4	(2,79)	53,5	(4,33)	74,9	(4,02)	68,8	(4,09)	Austrija
70,4	(4,09)	78,9	(4,14)	90,9	(2,53)	94,9	(1,83)	72,8	(4,37)	79,3	(3,83)	Belgija (Fl.)
95,4	(1,25)	92,8	(1,62)	95,6	(1,18)	90,8	(1,94)	93,5	(1,88)	93,6	(1,82)	Brazilija
84,3	(3,75)	78,6	(4,87)	79,3	(4,13)	85,1	(3,82)	89,5	(3,22)	81,1	(4,38)	Bulgarija
50,8	(5,36)	37,5	(6,04)	83,1	(4,84)	73,7	(4,93)	62,5	(5,35)	67,0	(5,61)	Danija
60,7	(4,31)	75,7	(4,14)	85,0	(3,10)	87,1	(2,86)	82,8	(2,92)	78,5	(3,58)	Estija
66,3	(3,96)	69,7	(4,28)	81,5	(3,27)	77,0	(3,52)	71,5	(3,93)	84,3	(2,67)	Vengrija
46,1	(0,21)	68,8	(0,20)	78,5	(0,12)	74,0	(0,19)	56,6	(0,22)	40,2	(0,21)	Islandija
75,7	(5,69)	90,3	(3,85)	94,5	(2,89)	93,2	(2,91)	93,1	(2,95)	90,5	(3,71)	Airija
69,5	(3,74)	76,4	(3,20)	92,3	(2,30)	75,7	(3,10)	81,0	(3,01)	82,1	(2,98)	Italija
81,9	(3,50)	82,6	(3,27)	82,5	(3,13)	86,5	(2,93)	81,6	(3,57)	76,5	(3,49)	P. Korėja
71,3	(4,15)	88,0	(2,83)	93,7	(2,01)	93,0	(1,96)	84,7	(2,97)	83,5	(3,23)	LIETUVA
98,6	(0,82)	96,4	(1,26)	97,3	(1,20)	96,3	(1,46)	98,5	(0,83)	97,7	(1,12)	Malaizija
81,7	(0,19)	83,1	(0,12)	100,0	(0,00)	83,5	(0,17)	92,0	(0,03)	86,3	(0,18)	Malta
94,4	(2,14)	86,9	(2,85)	90,9	(2,43)	88,3	(2,27)	95,7	(1,69)	96,8	(1,45)	Meksika
31,7	(4,67)	37,4	(4,95)	69,6	(4,58)	65,4	(4,49)	68,6	(4,15)	61,4	(4,53)	Norvegija
86,7	(2,85)	80,2	(3,36)	92,7	(2,64)	86,7	(3,33)	88,0	(3,13)	88,6	(2,85)	Lenkija
40,8	(5,71)	71,8	(4,56)	88,7	(2,95)	72,7	(4,20)	72,5	(4,93)	75,4	(4,08)	Portugalija
80,8	(3,70)	85,7	(2,94)	82,2	(3,62)	80,4	(3,68)	70,6	(3,88)	68,0	(4,38)	Slovakija
68,7	(4,16)	74,8	(3,77)	85,3	(3,17)	86,6	(2,89)	82,3	(3,53)	78,2	(3,73)	Slovėnija
64,4	(4,64)	66,5	(4,34)	75,8	(3,80)	57,0	(4,47)	72,3	(4,06)	55,9	(4,77)	Ispanija
88,9	(4,29)	87,8	(4,02)	86,8	(4,03)	86,8	(3,70)	92,2	(3,28)	89,7	(3,64)	Turkija
71,1	(0,81)	76,7	(0,76)	87,1	(0,63)	81,5	(0,67)	80,7	(0,71)	78,2	(0,73)	TALIS vidurkis

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokyklų duomenys.

5.1 lentelė (tęsinys)

Mokyklos vertinimo kriterijai

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad šie kriterijai buvo labai arba vidutiniškai svarbūs vertinant mokyklą

	Žinios apie mokomojo dalyko mokymo metodus ir jų išmanymas		Mokinių su specialiaisiais poreikiais mokymas		Mokinių drausmė ir elgesys		Mokymas daugiakultūroje aplinkoje		Popamokiniai užsiėmimai su mokiniais	
Šalys	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	70,8	(3,98)	79,8	(3,97)	88,0	(3,01)	41,9	(5,11)	77,0	(4,04)
Austrija	65,6	(4,17)	58,6	(3,74)	66,1	(3,84)	35,7	(4,62)	74,5	(3,54)
Belgija (Fl.)	79,8	(3,88)	72,9	(4,71)	66,5	(4,17)	35,3	(4,41)	62,9	(4,83)
Brazilija	92,4	(1,82)	84,6	(2,73)	89,5	(2,03)	86,8	(2,33)	89,2	(2,04)
Bulgarija	83,3	(4,58)	57,3	(6,86)	82,5	(4,08)	62,2	(5,66)	82,8	(4,29)
Danija	52,9	(6,48)	65,8	(4,39)	76,3	(4,90)	43,9	(6,12)	48,8	(6,34)
Estija	84,3	(3,33)	94,7	(2,17)	76,3	(3,48)	39,9	(4,14)	84,8	(3,04)
Vengrija	81,5	(3,25)	70,8	(5,09)	78,2	(3,52)	51,5	(5,11)	75,5	(2,94)
Islandija	48,8	(0,21)	85,8	(0,10)	83,7	(0,08)	34,7	(0,16)	39,5	(0,23)
Airija	91,6	(3,88)	97,5	(1,99)	91,9	(3,53)	62,9	(5,69)	85,6	(3,89)
Italija	79,9	(3,17)	87,7	(2,52)	87,3	(2,52)	77,0	(3,39)	84,4	(3,09)
P. Korėja	78,6	(3,33)	58,8	(4,21)	81,7	(3,22)	38,0	(4,19)	66,2	(3,63)
LIETUVA	86,5	(3,08)	90,9	(2,45)	81,3	(3,26)	53,8	(4,37)	85,9	(3,20)
Malaizija	98,3	(0,90)	71,1	(3,36)	97,4	(1,23)	85,6	(2,65)	93,9	(1,85)
Malta	85,2	(0,21)	83,5	(0,21)	100,0	(0,00)	40,9	(0,24)	88,3	(0,09)
Meksika	92,8	(2,19)	72,5	(4,07)	92,7	(2,12)	80,4	(3,45)	84,6	(3,06)
Norvegija	48,0	(4,51)	65,2	(4,27)	76,3	(3,63)	27,6	(4,53)	12,3	(3,61)
Lenkija	86,6	(3,04)	86,8	(2,98)	96,3	(2,16)	48,5	(5,56)	94,7	(1,89)
Portugalija	78,4	(3,49)	80,7	(4,49)	80,4	(3,82)	57,9	(5,11)	83,3	(3,59)
Slovakija	76,1	(4,10)	85,7	(2,70)	82,7	(3,72)	42,9	(4,92)	78,8	(3,70)
Slovėnija	82,5	(3,45)	82,6	(3,47)	81,7	(3,30)	44,0	(4,91)	77,7	(3,57)
Ispanija	51,9	(4,48)	72,0	(3,91)	79,8	(3,51)	56,5	(4,99)	67,1	(4,28)
Turkija	86,0	(4,17)	70,2	(5,54)	86,0	(3,26)	68,2	(5,23)	76,7	(5,68)
TALIS vidurkis	77,5	(0,75)	77,2	(0,79)	83,6	(0,67)	52,9	(0,94)	74,5	(0,75)

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokyklų duomenys.

5.2 lentelė

Mokyklos vertinimų poveikis pačioms mokykloms

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad mokyklos vertinimai turėjo didelę arba vidutinę įtaką išvardytiems dalykams

	Mokyklos biudžetui ir jo paskirstymui		Atsiliepimams apie mokyklos veiksmingumą		Mokyklos vadovybės darbo vertinimui		Atskirų mokytojų darbo vertinimui		Pagalbai mokytojų mokymo gebėjimams tobulinti		Mokytojų gaunamiems atlyginimams ir premijs	
Šalys	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	76,4	(3,85)	96,2	(1,72)	88,5	(3,01)	64,9	(4,39)	86,8	(2,97)	5,1	(2,18)
Austrija	12,0	(2,81)	76,2	(3,66)	62,0	(3,95)	63,1	(3,92)	64,1	(3,89)	4,5	(2,13)
Belgija (Fl.)	37,7	(4,43)	94,3	(1,97)	79,1	(3,45)	73,8	(3,74)	78,0	(3,79)	2,6	(1,39)
Brazilija	55,4	(3,66)	86,0	(2,80)	89,1	(2,33)	92,2	(1,55)	87,0	(2,18)	41,2	(3,51)
Bulgarija	23,3	(7,20)	72,5	(5,23)	73,7	(5,47)	77,5	(4,96)	58,0	(4,95)	28,5	(7,20)
Danija	22,3	(4,54)	52,9	(5,94)	58,5	(5,42)	32,5	(5,60)	44,3	(4,64)	9,0	(3,43)
Estija	23,1	(3,67)	80,3	(3,44)	73,1	(4,06)	63,9	(3,79)	54,9	(4,63)	28,0	(3,59)
Vengrija	28,1	(5,16)	75,4	(3,61)	78,5	(3,14)	76,1	(3,46)	68,7	(4,02)	48,9	(3,78)
Islandija	18,4	(0,17)	61,1	(0,18)	52,8	(0,16)	44,9	(0,18)	43,2	(0,20)	13,1	(0,11)
Airija	36,7	(6,99)	87,0	(4,18)	86,1	(4,16)	66,7	(6,07)	74,0	(5,16)	1,2	(0,89)
Italija	67,4	(3,54)	90,1	(2,38)	83,1	(2,79)	78,5	(3,28)	78,3	(2,95)	40,5	(3,75)
P. Korėja	73,6	(4,09)	91,5	(2,39)	93,7	(2,10)	73,8	(3,23)	80,2	(3,12)	27,5	(3,60)
LIETUVA	24,1	(3,25)	84,4	(2,99)	87,8	(2,53)	83,6	(3,11)	77,8	(3,68)	16,3	(3,13)
Malaizija	88,2	(2,49)	97,4	(1,13)	97,5	(1,25)	96,7	(1,44)	91,1	(2,01)	68,9	(3,41)
Malta	53,8	(0,24)	92,4	(0,11)	88,1	(0,10)	87,6	(0,12)	82,4	(0,14)	16,7	(0,18)
Meksika	45,1	(5,02)	81,1	(3,40)	89,3	(2,43)	91,1	(2,15)	85,2	(3,04)	50,0	(4,66)
Norvegija	26,8	(4,25)	78,3	(4,25)	60,8	(4,64)	43,1	(4,52)	61,2	(4,40)	7,5	(1,24)
Lenkija	18,7	(3,47)	75,5	(3,71)	87,9	(3,04)	88,5	(3,11)	57,9	(4,63)	40,7	(4,65)
Portugalija	35,8	(5,36)	91,6	(2,92)	91,1	(3,06)	57,3	(5,28)	55,1	(5,40)	2,6	(1,54)
Slovakija	19,6	(3,79)	78,6	(2,99)	57,2	(3,86)	81,9	(3,38)	80,6	(3,78)	79,8	(3,33)
Slovėnija	24,5	(3,71)	85,1	(3,17)	85,5	(2,92)	69,4	(3,94)	80,9	(3,45)	36,3	(4,31)
Ispanija	22,2	(3,51)	60,4	(4,21)	61,3	(4,61)	43,6	(4,57)	53,0	(4,04)	9,1	(2,34)
Turkija	39,8	(6,21)	81,9	(4,68)	86,0	(4,11)	85,0	(4,29)	73,5	(4,67)	22,9	(4,23)
TALIS vidurkis	38,0	(0,90)	81,3	(0,71)	78,7	(0,72)	71,1	(0,79)	70,3	(0,79)	26,1	(0,71)

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokyklų duomenys.

5.3 lentelė

Mokytojų vertinimo ir atsiliepimų apie juos kriterijai

Mokytojų, nurodžiusių, kad šie kriterijai buvo labai arba vidutiniškai svarbūs vertinant darbą ar pateikiant atsiliepimus, dalis procentais

	Mokinių kontrolinių darbų pažymiai		Mokinių, perkeltų į kitą klasę ir pasilikusių kartoti kursą, dalis procentais		Kiti mokinių mokymosi rezultatai		Mokinių atsiliepimai apie mokymą		Tėvų atsiliepimai		Kaip mokytojams sekasi dirbti su direktoriaumi ir kolegomis		Tiesioginis klasės mokymo vertinimas		Novatoriški mokymo būdai		Santykiai tarp mokytojų ir mokinių	
Šalys	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	51,4	(1,58)	51,8	(1,61)	62,1	(1,42)	58,4	(1,87)	54,7	(1,59)	69,7	(1,27)	59,9	(1,43)	66,5	(1,53)	80,1	(1,23)
Austrija	45,2	(1,26)	19,7	(0,95)	51,5	(1,02)	70,9	(1,03)	73,4	(0,93)	73,7	(0,91)	77,6	(0,84)	69,8	(0,94)	85,7	(0,65)
Belgija (Fl.)	53,2	(1,76)	52,0	(1,64)	47,9	(1,49)	59,1	(1,43)	51,4	(1,65)	78,3	(1,17)	77,5	(1,03)	67,2	(1,34)	82,5	(0,95)
Brazilija	78,0	(1,25)	78,4	(1,17)	84,1	(0,97)	88,4	(0,87)	76,7	(1,22)	87,9	(0,83)	90,1	(0,60)	87,7	(0,81)	93,7	(0,55)
Bulgarija	88,4	(2,26)	72,6	(2,87)	78,5	(2,36)	81,0	(2,19)	64,2	(1,75)	85,5	(1,76)	88,9	(0,96)	80,4	(1,64)	90,1	(1,12)
Danija	28,6	(1,74)	25,3	(1,43)	44,5	(1,73)	60,7	(1,49)	56,4	(1,75)	70,0	(1,64)	40,7	(1,75)	35,7	(2,07)	75,7	(1,24)
Estija	72,1	(1,42)	65,8	(1,35)	77,4	(1,00)	79,2	(1,24)	71,7	(1,28)	75,0	(1,00)	78,2	(1,16)	77,0	(1,01)	90,4	(0,60)
Vengrija	55,2	(1,61)	56,8	(1,66)	71,3	(1,28)	67,2	(1,95)	72,6	(1,33)	76,4	(1,67)	80,2	(1,25)	69,6	(1,35)	80,2	(1,78)
Islandija	44,9	(2,02)	40,3	(1,77)	52,8	(1,99)	78,6	(1,50)	76,3	(1,65)	77,8	(1,54)	44,1	(1,92)	57,0	(1,86)	84,0	(1,42)
Airija	72,0	(1,51)	70,9	(1,70)	67,7	(1,70)	59,4	(1,51)	66,8	(1,41)	74,0	(1,23)	69,5	(1,45)	68,6	(1,40)	86,1	(1,15)
Italija	62,5	(1,77)	59,8	(1,61)	82,5	(1,19)	85,9	(1,21)	89,2	(0,96)	89,6	(0,89)	79,9	(1,15)	79,9	(1,30)	94,7	(0,67)
P. Korėja	66,3	(1,15)	32,4	(1,04)	59,2	(1,05)	62,2	(1,16)	56,1	(1,08)	64,4	(1,08)	67,8	(0,95)	62,6	(1,06)	69,8	(0,99)
LIETUVA	62,8	(1,19)	50,9	(1,40)	74,0	(1,12)	82,3	(0,89)	80,1	(0,89)	78,8	(0,83)	80,1	(0,90)	80,0	(0,98)	89,8	(0,70)
Malaizija	95,7	(0,39)	57,0	(2,32)	91,0	(0,51)	94,1	(0,43)	83,9	(0,85)	94,3	(0,47)	96,3	(0,36)	96,2	(0,34)	96,6	(0,35)
Malta	56,2	(2,01)	55,4	(2,01)	64,3	(1,63)	71,3	(1,81)	70,2	(1,87)	77,6	(1,81)	77,1	(1,68)	68,2	(1,92)	84,2	(1,34)
Meksika	84,5	(0,93)	86,6	(0,88)	77,9	(1,18)	82,9	(1,08)	66,7	(1,36)	75,3	(1,15)	86,6	(0,84)	80,9	(1,10)	84,9	(0,86)
Norvegija	47,3	(1,63)	41,6	(1,50)	55,8	(1,47)	59,9	(1,56)	68,2	(1,24)	79,3	(1,18)	48,4	(1,45)	40,4	(1,65)	86,2	(0,98)
Lenkija	87,2	(0,99)	66,2	(1,15)	84,6	(1,05)	82,8	(1,20)	86,6	(0,99)	89,3	(0,85)	94,3	(0,66)	87,1	(0,86)	94,8	(0,52)
Portugalija	64,4	(1,51)	75,2	(1,10)	71,0	(1,44)	82,7	(1,02)	73,3	(1,49)	80,5	(1,01)	55,3	(1,65)	69,4	(1,46)	90,9	(0,68)
Slovakija	76,0	(1,19)	48,8	(1,73)	68,0	(1,16)	81,7	(0,96)	70,4	(1,34)	74,2	(1,57)	83,3	(0,98)	79,0	(1,11)	83,3	(1,18)
Slovėnija	61,4	(1,33)	45,6	(1,29)	61,6	(1,27)	60,3	(1,31)	59,8	(1,21)	73,1	(1,12)	76,1	(1,11)	68,7	(1,23)	80,7	(0,91)
Ispanija	69,5	(1,43)	73,9	(1,35)	66,5	(1,59)	54,9	(1,74)	59,7	(1,34)	60,8	(1,65)	62,0	(1,51)	59,5	(1,82)	75,8	(1,57)
Turkija	72,6	(1,72)	65,9	(2,37)	79,2	(2,18)	71,7	(1,72)	61,5	(2,13)	75,7	(1,98)	75,3	(1,70)	75,3	(1,69)	79,1	(1,65)
TALIS vidurkis	65,0	(0,32)	56,2	(0,34)	68,4	(0,30)	72,8	(0,29)	69,1	(0,29)	77,5	(0,27)	73,5	(0,26)	70,7	(0,29)	85,2	(0,22)

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokytojų duomenys.

5.3 lentelė (tęsinys)

Mokytojų vertinimo ir atsiliepimų apie juos kriterijai

Mokytojų, nurodžiusių, kad šie kriterijai buvo labai arba vidutiniškai svarbūs vertinant darbą ar pateikiant atsiliepimus, dalis procentais

Mokytojų profesinis tobulinimasis		Mokytojų vadovavimas klasei		Mokomojo dalyko žinios ir išmanymas		Žinios apie mokomojo dalyko mokymo metodus ir jų išmanymas		Mokinių su specialiaisiais poreikiais mokymas		Mokinių drausmė ir elgesys		Mokymas daugiakultūroje aplinkoje		Popamokiniai užsiėmimai su mokiniais		Šalys
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	
48,8	(1,58)	69,8	(1,21)	72,4	(1,25)	66,7	(1,40)	41,2	(1,87)	63,1	(1,46)	29,1	(1,62)	51,7	(1,61)	Australija
44,5	(0,89)	77,7	(0,62)	76,4	(0,90)	71,8	(1,00)	53,5	(0,97)	77,3	(0,71)	33,7	(1,31)	65,0	(1,01)	Austrija
63,9	(1,59)	74,4	(1,09)	73,3	(1,35)	72,5	(1,22)	54,3	(1,58)	64,9	(1,24)	31,6	(1,92)	52,0	(1,34)	Belgija (Fl.)
83,1	(1,02)	89,6	(0,75)	92,5	(0,52)	91,1	(0,65)	68,0	(1,40)	88,0	(0,89)	76,5	(1,27)	81,2	(1,09)	Brazilija
85,5	(1,45)	92,1	(0,93)	91,4	(1,05)	90,5	(1,54)	61,7	(1,94)	85,8	(2,36)	68,9	(2,27)	83,0	(2,00)	Bulgarija
46,4	(1,81)	61,6	(1,47)	47,1	(1,88)	41,1	(2,08)	39,5	(1,79)	56,3	(1,58)	22,9	(1,70)	42,5	(1,77)	Danija
79,4	(0,91)	86,1	(0,85)	86,0	(0,85)	87,0	(0,93)	60,2	(1,39)	84,5	(0,75)	33,9	(1,88)	69,8	(0,94)	Estija
55,5	(1,48)	82,1	(0,93)	89,7	(0,87)	89,0	(1,20)	65,5	(2,31)	81,7	(1,15)	52,0	(2,16)	73,4	(1,30)	Vengrija
50,0	(1,88)	66,6	(1,78)	66,4	(1,82)	62,4	(1,98)	48,8	(1,86)	68,2	(1,57)	22,9	(1,87)	25,9	(1,89)	Islandija
58,0	(1,63)	84,7	(1,34)	82,4	(1,16)	80,1	(1,28)	56,4	(1,91)	79,9	(1,42)	40,1	(2,19)	63,5	(1,48)	Airija
75,5	(1,33)	94,6	(0,63)	92,2	(0,74)	90,3	(0,97)	81,5	(1,21)	92,5	(0,75)	70,6	(1,65)	77,9	(1,34)	Italija
63,5	(1,07)	74,3	(0,93)	64,8	(1,05)	68,1	(0,96)	45,8	(1,18)	68,7	(1,13)	31,8	(1,10)	37,1	(0,98)	P. Korėja
67,7	(1,10)	81,3	(0,89)	89,8	(0,72)	88,0	(0,71)	61,4	(1,36)	80,5	(1,00)	48,9	(1,76)	73,5	(1,03)	LIETUVA
91,0	(0,61)	96,6	(0,33)	97,8	(0,25)	97,5	(0,28)	49,2	(2,29)	94,8	(0,46)	81,9	(1,50)	81,4	(0,92)	Malaizija
47,1	(1,86)	83,1	(1,33)	78,4	(1,61)	73,4	(1,79)	44,9	(1,96)	79,5	(1,71)	32,6	(2,01)	61,3	(1,88)	Malta
76,4	(1,11)	79,2	(1,20)	88,1	(0,78)	87,7	(0,92)	64,2	(1,56)	85,5	(0,84)	67,8	(1,37)	66,2	(1,48)	Meksika
50,8	(1,56)	73,5	(1,12)	72,1	(1,14)	63,1	(1,27)	55,2	(1,15)	72,6	(1,02)	21,0	(1,53)	22,3	(1,28)	Norvegija
87,0	(0,92)	91,3	(0,67)	94,6	(0,66)	94,7	(0,57)	71,5	(1,77)	95,1	(0,58)	40,0	(1,71)	80,3	(0,95)	Lenkija
66,4	(1,36)	76,4	(1,24)	78,6	(1,14)	78,9	(1,19)	58,2	(1,63)	80,2	(1,29)	47,9	(1,51)	72,9	(1,23)	Portugalija
62,1	(1,48)	72,6	(1,25)	82,7	(1,01)	83,9	(0,97)	62,2	(1,56)	80,6	(0,98)	44,0	(1,68)	65,6	(1,36)	Slovakija
53,2	(1,41)	68,7	(1,29)	78,0	(1,03)	79,3	(0,98)	52,1	(1,45)	65,2	(1,12)	27,1	(1,51)	58,6	(1,34)	Slovėnija
55,3	(1,73)	75,7	(1,35)	65,6	(1,68)	63,4	(1,58)	66,2	(1,67)	79,1	(1,26)	56,0	(1,76)	59,8	(1,58)	Ispanija
71,1	(2,20)	82,0	(1,40)	79,0	(1,90)	77,6	(2,00)	54,0	(2,32)	74,5	(1,99)	53,6	(1,68)	67,6	(2,05)	Turkija
64,5	(0,30)	79,7	(0,23)	80,0	(0,25)	78,2	(0,27)	57,2	(0,35)	78,2	(0,26)	45,0	(0,36)	62,3	(0,30)	TALIS vidurkis

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokytojų duomenys.

5.4 lentelė

Mokytojų gaunamų įvertinimų ir atsiliepimų apie darbą poveikis

Mokytojų, nurodžiusių, kad vertinimas ir atsiliepimai apie darbą labai arba vidutiniškai paveikė išvardytus dalykus, dalis procentais

	Atlyginimo pasikeitimas		Finansinė premija ar kitos rūšies piniginis atlygis		Tikimybės būti perkeltam į aukštesnes pareigas pasikeitimas		Viešas direktoriaus arba kolegų pripažinimas		Galimybė dalyvauti profesinės raidos renginiuose		Darbo pobūdžio pasikeitimas, dėl kurio darbas tapo patrauklesnis		Vaidmuo mokyklos plėtos veikloje	
Šalys	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	5,6	(0,53)	1,6	(0,26)	16,9	(0,80)	24,1	(0,99)	16,7	(1,03)	17,4	(0,96)	24,1	(1,03)
Austrija	1,1	(0,18)	1,7	(0,20)	4,7	(0,39)	27,1	(0,88)	8,0	(0,51)	14,7	(0,63)	17,2	(0,70)
Belgija (Fl.)	0,4	(0,11)	0,1	(0,06)	3,7	(0,37)	20,7	(0,92)	7,1	(0,57)	11,9	(0,74)	10,1	(0,86)
Brazilija	8,2	(0,77)	5,5	(0,55)	25,6	(1,16)	47,8	(1,22)	27,8	(1,18)	47,7	(1,42)	41,6	(1,43)
Bulgarija	26,2	(1,70)	24,2	(2,12)	11,6	(0,93)	64,9	(1,56)	42,4	(2,85)	28,2	(1,58)	49,5	(1,86)
Danija	2,2	(0,50)	2,7	(0,53)	4,7	(1,13)	25,3	(1,49)	25,6	(1,43)	19,0	(1,61)	16,3	(1,23)
Estija	14,3	(0,72)	19,8	(1,13)	10,5	(0,63)	39,6	(1,23)	35,6	(1,30)	21,7	(0,82)	31,3	(0,94)
Vengrija	9,4	(0,92)	25,1	(1,62)	10,7	(0,76)	40,2	(1,42)	22,8	(1,05)	12,3	(0,81)	28,7	(1,42)
Islandija	7,5	(0,76)	9,3	(0,98)	8,6	(0,93)	18,3	(1,44)	20,5	(1,28)	18,1	(1,37)	19,2	(1,29)
Airija	3,5	(0,44)	1,4	(0,40)	13,3	(1,09)	24,8	(1,10)	13,4	(1,00)	16,0	(1,11)	23,2	(1,29)
Italija	2,0	(0,35)	4,0	(0,47)	4,9	(0,53)	46,4	(1,40)	19,2	(1,30)	27,1	(1,34)	38,3	(1,51)
P. Korėja	5,2	(0,49)	8,3	(0,56)	12,7	(0,78)	31,0	(1,19)	17,1	(0,91)	24,1	(0,91)	24,9	(1,02)
LIETUVA	17,3	(0,94)	22,0	(1,31)	14,3	(0,89)	55,4	(1,11)	42,4	(1,13)	39,9	(1,06)	42,8	(1,20)
Malaizija	33,0	(1,36)	29,0	(1,30)	58,2	(1,39)	58,6	(1,33)	50,8	(1,39)	76,4	(0,92)	64,1	(1,22)
Malta	1,7	(0,46)	1,2	(0,36)	8,2	(0,89)	19,3	(1,47)	7,8	(1,07)	15,1	(1,40)	16,7	(1,29)
Meksika	10,6	(0,72)	7,3	(0,60)	28,6	(1,25)	33,4	(1,30)	27,2	(1,07)	55,9	(1,35)	34,4	(1,42)
Norvegija	7,0	(0,78)	3,0	(0,41)	6,9	(0,61)	25,6	(1,09)	21,3	(1,00)	14,5	(0,79)	22,4	(0,98)
Lenkija	14,5	(0,88)	26,5	(1,19)	39,2	(1,17)	55,7	(1,22)	38,2	(1,19)	24,6	(1,13)	42,1	(1,21)
Portugalija	1,7	(0,29)	0,6	(0,14)	6,2	(0,66)	26,3	(1,11)	11,3	(0,82)	25,3	(1,26)	25,3	(1,10)
Slovakija	19,7	(1,17)	37,3	(1,50)	20,8	(1,05)	40,7	(1,47)	28,7	(1,20)	30,0	(1,00)	35,9	(1,20)
Slovėnija	14,2	(0,78)	19,4	(1,12)	39,4	(1,16)	43,3	(1,29)	36,2	(1,26)	24,5	(1,04)	28,7	(1,01)
Ispanija	1,8	(0,34)	1,6	(0,36)	8,6	(0,76)	25,1	(1,27)	13,2	(0,94)	16,9	(1,01)	20,7	(1,38)
Turkija	2,2	(0,49)	3,6	(0,85)	13,5	(1,15)	42,6	(2,13)	12,1	(1,35)	33,7	(1,69)	24,4	(1,87)
TALIS vidurkis	9,1	(0,16)	11,1	(0,20)	16,2	(0,19)	36,4	(0,27)	23,7	(0,26)	26,7	(0,24)	29,6	(0,26)

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokytojų duomenys.

5.5 lentelė

Direktoriaus veiksmai, sužinojus silpnąsias mokytojų darbo sritis

Tęsinys kitame puslapyje ►►►

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad daro išvardytus dalykus, kai mokytojų darbo vertinimas atskleidžia silpnąsias mokytojų darbo sritis

Šalys	Direktorius užtikrina, kad vertinimo rezultatai būtų perduoti mokytojui								Direktorius užtikrina, kad priemonės silpnoms mokymo sritims sustiprinti būtų aptartos su mokytoju							
	Niekada		Kartais		Dažniausiai		Visada		Niekada		Kartais		Dažniausiai		Visada	
	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	0,0	(0,00)	3,1	(1,54)	21,6	(3,33)	75,2	(3,54)	0,0	(0,00)	4,0	(1,97)	30,4	(4,02)	65,6	(4,23)
Austrija	0,4	(0,41)	3,7	(1,27)	15,1	(2,49)	80,8	(2,64)	0,4	(0,41)	3,1	(1,28)	23,6	(2,85)	72,8	(2,99)
Belgija (Fl.)	0,8	(0,58)	1,9	(1,20)	21,9	(3,35)	75,3	(3,41)	0,0	(0,00)	2,9	(1,40)	29,1	(3,83)	68,0	(3,91)
Brazilija	0,0	(0,00)	10,0	(2,24)	26,3	(3,00)	63,7	(3,28)	0,0	(0,00)	3,1	(1,16)	32,3	(3,17)	64,7	(3,25)
Bulgarija	0,7	(0,74)	0,6	(0,48)	17,9	(3,63)	80,7	(3,75)	0,0	(0,00)	0,9	(0,53)	29,5	(4,24)	69,7	(4,27)
Danija	0,9	(0,94)	15,7	(3,97)	27,9	(4,38)	55,5	(4,67)	0,0	(0,00)	10,7	(3,32)	28,3	(5,03)	61,0	(5,16)
Estija	0,5	(0,46)	8,4	(2,27)	15,6	(3,01)	75,5	(3,28)	0,0	(0,00)	9,9	(2,27)	25,4	(3,51)	64,7	(3,90)
Vengrija	0,4	(0,44)	2,1	(1,30)	15,3	(2,54)	82,2	(2,95)	0,0	(0,00)	1,3	(0,69)	17,9	(3,33)	80,8	(3,43)
Islandija	3,1	(0,01)	9,2	(0,14)	39,4	(0,22)	48,2	(0,21)	0,7	(0,00)	5,5	(0,14)	46,4	(0,19)	47,3	(0,19)
Airija	3,5	(2,06)	11,5	(3,30)	25,5	(5,15)	59,4	(5,28)	2,2	(1,40)	12,8	(3,32)	30,1	(5,42)	54,9	(5,34)
Italija	3,7	(1,42)	10,5	(2,51)	27,5	(3,53)	58,4	(4,12)	3,3	(1,38)	7,8	(2,21)	30,1	(3,81)	58,9	(3,78)
P. Korėja	31,7	(4,00)	53,8	(4,27)	13,7	(2,52)	0,8	(0,80)	6,5	(2,24)	63,7	(4,03)	24,7	(3,45)	5,1	(1,81)
LIETUVA	0,5	(0,49)	2,0	(1,08)	33,1	(3,69)	64,5	(3,80)	0,0	(0,00)	0,3	(0,33)	23,4	(3,42)	76,3	(3,41)
Malaizija	0,5	(0,52)	14,3	(2,54)	38,4	(3,59)	46,8	(3,92)	0,5	(0,52)	13,0	(2,46)	35,9	(3,72)	50,6	(3,83)
Malta	0,2	(0,00)	1,3	(0,00)	32,8	(0,17)	65,7	(0,17)	0,0	(0,00)	1,1	(0,03)	24,6	(0,15)	74,3	(0,15)
Meksika	0,8	(0,83)	2,2	(1,15)	38,7	(4,16)	58,3	(4,25)	0,5	(0,49)	5,8	(1,84)	39,8	(4,11)	54,0	(4,18)
Norvegija	2,6	(1,47)	12,5	(3,27)	41,7	(5,39)	43,2	(5,00)	2,0	(1,46)	17,8	(3,57)	47,8	(5,31)	32,4	(4,97)
Lenkija	0,0	(0,00)	0,4	(0,39)	4,0	(1,62)	95,7	(1,67)	0,0	(0,00)	0,0	(0,00)	16,6	(3,13)	83,4	(3,13)
Portugalija	0,5	(0,53)	14,5	(3,55)	24,5	(3,75)	60,6	(4,49)	0,0	(0,00)	16,9	(3,56)	26,0	(4,45)	57,1	(4,75)
Slovakija	0,0	(0,00)	5,7	(2,04)	18,3	(3,48)	76,0	(3,81)	0,0	(0,00)	3,8	(1,57)	22,7	(3,76)	73,5	(4,02)
Slovėnija	0,0	(0,00)	3,2	(1,18)	24,6	(3,62)	72,2	(3,45)	0,0	(0,00)	4,9	(1,54)	30,7	(3,56)	64,5	(3,63)
Ispanija	4,1	(1,96)	12,0	(3,04)	24,7	(4,06)	59,2	(4,92)	5,3	(2,14)	9,6	(2,79)	36,9	(4,36)	48,2	(5,05)
Turkija	3,7	(2,10)	20,6	(5,90)	45,1	(6,02)	30,6	(5,61)	1,2	(1,20)	18,1	(4,10)	54,8	(5,34)	25,9	(4,17)
TALIS vidurkis	2,6	(0,26)	9,5	(0,53)	25,8	(0,75)	62,1	(0,78)	1,0	(0,18)	9,4	(0,48)	30,7	(0,81)	58,9	(0,81)

5.5 lentelė (tęsinys)

Direktoriaus veiksmai, sužinojus silpnąsias mokytojų darbo sritis

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad daro išvardytus dalykus, kai mokytojų darbo vertinimas atskleidžia silpnąsias mokytojų darbo sritis

Šalys	Direktorius ar kiti darbuotojai sudaro mokytojo kvalifikacijos kėlimo planą, susijusį su silpnosiomis jo mokymo sritimis								Direktorius ar kiti darbuotojai taiko mokytojui materialines sankcijas							
	Niekada		Kartais		Dažniausiai		Visada		Niekada		Kartais		Dažniausiai		Visada	
	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	0,0	(0,00)	7,1	(2,41)	35,5	(4,49)	57,5	(4,58)	91,9	(2,15)	4,4	(1,95)	2,0	(1,15)	1,7	(1,33)
Austrija	23,1	(3,15)	37,1	(3,00)	29,5	(2,90)	10,3	(1,91)	98,8	(0,73)	1,2	(0,73)	0,0	(0,00)	0,0	(0,00)
Belgija (Fl.)	3,3	(1,38)	40,3	(4,55)	40,5	(4,64)	15,8	(3,06)	99,4	(0,42)	0,3	(0,30)	0,0	(0,00)	0,3	(0,29)
Brazilija	8,3	(1,97)	28,2	(3,26)	33,4	(2,83)	30,1	(3,09)	93,5	(1,60)	2,7	(0,80)	1,2	(0,46)	2,6	(1,33)
Bulgarija	9,0	(3,04)	34,7	(3,45)	43,1	(5,06)	13,2	(3,40)	81,2	(3,33)	16,5	(3,19)	1,5	(0,92)	0,7	(0,46)
Danija	7,6	(2,91)	37,3	(4,59)	34,3	(5,39)	20,8	(4,46)	94,9	(2,09)	4,2	(1,88)	1,0	(0,94)	0,0	(0,00)
Estija	10,6	(2,51)	41,4	(3,87)	30,1	(3,87)	17,8	(3,18)	75,9	(3,59)	23,1	(3,52)	0,5	(0,52)	0,5	(0,47)
Vengrija	12,4	(3,17)	35,9	(3,67)	31,9	(4,12)	19,8	(4,12)	61,6	(6,54)	33,0	(6,51)	3,5	(1,39)	1,8	(1,18)
Islandija	9,5	(0,16)	19,2	(0,17)	53,2	(0,20)	18,0	(0,14)	95,4	(0,02)	4,6	(0,02)	0,0	(0,00)	0,0	(0,00)
Airija	18,9	(4,29)	30,1	(4,77)	31,7	(5,24)	19,3	(3,90)	99,1	(0,92)	0,9	(0,92)	0,0	(0,00)	0,0	(0,00)
Italija	7,8	(1,94)	31,4	(3,63)	37,7	(4,10)	23,0	(3,61)	96,4	(1,49)	3,6	(1,49)	0,0	(0,00)	0,0	(0,00)
P. Korėja	17,1	(3,19)	53,1	(3,95)	26,9	(3,64)	2,8	(1,42)	84,1	(3,10)	12,0	(2,77)	2,5	(1,24)	1,4	(1,00)
LIETUVA	0,5	(0,39)	20,0	(3,18)	53,9	(3,96)	25,6	(3,53)	87,7	(2,58)	12,0	(2,56)	0,0	(0,00)	0,3	(0,29)
Malaizija	1,8	(0,91)	27,8	(3,37)	39,9	(3,33)	30,4	(3,17)	85,4	(2,76)	10,7	(2,39)	0,7	(0,46)	3,2	(1,37)
Malta	7,5	(0,09)	42,1	(0,23)	30,0	(0,20)	20,5	(0,18)	91,9	(0,15)	8,1	(0,15)	0,0	(0,00)	0,0	(0,00)
Meksika	4,2	(1,44)	21,1	(3,28)	40,0	(4,27)	34,7	(4,51)	82,0	(3,39)	12,1	(2,70)	3,8	(1,74)	2,1	(1,14)
Norvegija	20,4	(3,56)	42,2	(4,62)	28,0	(4,60)	9,4	(3,15)	95,0	(1,70)	5,0	(1,70)	0,0	(0,00)	0,0	(0,00)
Lenkija	11,1	(2,99)	21,4	(3,57)	41,4	(4,14)	26,0	(3,51)	71,9	(3,95)	18,3	(3,36)	8,2	(2,61)	1,6	(1,02)
Portugalija	13,6	(3,12)	29,4	(4,19)	35,6	(4,35)	21,3	(3,99)	98,6	(0,84)	1,4	(0,84)	0,0	(0,00)	0,0	(0,00)
Slovakija	12,9	(2,85)	45,1	(4,64)	32,4	(4,29)	9,6	(2,62)	12,9	(2,78)	70,8	(4,05)	14,3	(3,32)	2,0	(1,03)
Slovėnija	16,0	(3,07)	47,5	(4,22)	27,6	(3,47)	9,0	(2,13)	88,1	(2,69)	9,8	(2,40)	2,1	(1,20)	0,0	(0,00)
Ispanija	21,8	(3,59)	32,1	(4,30)	30,2	(4,36)	16,0	(3,73)	98,3	(1,17)	1,7	(1,17)	0,0	(0,00)	0,0	(0,00)
Turkija	4,4	(2,18)	34,7	(5,38)	38,1	(4,97)	22,7	(4,11)	94,7	(1,85)	3,5	(1,37)	0,4	(0,27)	1,4	(1,19)
TALIS vidurkis	10,5	(0,54)	33,0	(0,79)	35,9	(0,85)	20,6	(0,70)	86,0	(0,54)	11,3	(0,52)	1,8	(0,24)	0,9	(0,16)

5.5 lentelė (tęsinys)

Direktoriaus veiksmai, sužinojus silpnąsias mokytojų darbo sritis

Mokytojų dalis procentais tų mokyklų, kurių direktoriai nurodė, kad daro išvardytus dalykus, kai mokytojų darbo vertinimas atskleidžia silpnąsias mokytojų darbo sritis

Direktorius ar kiti darbuotojai praneša kitai institucijai apie netinkamą pareigų atlikimą, kad vėliau būtų imtasi veiksmų								Direktorius užtikrina, kad mokytojų darbas būtų vertinamas dažniau								
Niekada		Kartais		Dažniausiai		Visada		Niekada		Kartais		Dažniausiai		Visada		
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	Šalys
31,1	(4,11)	52,7	(5,00)	5,2	(1,70)	11,0	(2,89)	3,2	(1,77)	38,9	(4,66)	37,0	(5,03)	20,8	(3,87)	Australij
26,8	(3,27)	52,3	(3,74)	15,7	(2,48)	5,3	(1,55)	11,1	(2,33)	36,3	(2,88)	37,4	(3,41)	15,2	(2,12)	Austrija
18,8	(3,70)	65,3	(4,39)	8,3	(2,34)	7,7	(2,07)	3,0	(1,39)	39,9	(4,41)	43,3	(4,12)	13,8	(4,26)	Belgija (Fl.)
35,7	(2,99)	37,0	(3,38)	13,2	(2,48)	14,1	(2,69)	8,4	(2,24)	32,0	(3,19)	30,0	(3,08)	29,6	(3,53)	Brazilija
50,8	(4,19)	42,0	(4,32)	5,0	(1,74)	2,2	(1,00)	0,3	(0,19)	11,7	(2,53)	69,9	(4,39)	18,1	(3,64)	Bulgarija
73,5	(4,58)	24,5	(4,52)	1,0	(1,00)	1,0	(0,98)	5,3	(2,40)	42,9	(4,95)	34,7	(4,81)	17,1	(4,31)	Danija
68,2	(3,88)	28,1	(3,84)	2,1	(0,88)	1,6	(0,64)	4,4	(1,61)	55,6	(4,18)	32,8	(3,86)	7,2	(2,18)	Estija
71,9	(5,19)	21,8	(4,98)	5,4	(2,17)	0,8	(0,62)	3,5	(1,81)	15,5	(2,58)	57,3	(4,59)	23,8	(4,64)	Vengrija
45,2	(0,20)	39,7	(0,20)	9,6	(0,11)	5,5	(0,08)	14,6	(0,16)	53,5	(0,20)	27,9	(0,18)	4,0	(0,06)	Islandija
56,0	(5,12)	31,9	(4,53)	5,7	(2,36)	6,4	(2,44)	33,9	(4,89)	38,6	(5,27)	16,6	(4,05)	11,0	(3,42)	Airija
61,7	(3,75)	35,7	(3,72)	1,6	(0,98)	0,9	(0,71)	10,9	(2,38)	33,4	(3,60)	42,8	(3,98)	12,9	(2,82)	Italija
59,2	(4,27)	34,9	(3,99)	4,6	(1,72)	1,4	(1,00)	30,4	(3,90)	53,9	(3,97)	13,4	(2,71)	2,3	(1,33)	P. Korėja
46,9	(3,38)	47,9	(3,41)	3,4	(0,89)	1,7	(0,88)	0,2	(0,20)	17,7	(2,67)	66,2	(3,62)	15,9	(2,80)	LIETUVA
33,1	(3,24)	50,0	(3,45)	9,4	(2,17)	7,4	(2,11)	0,5	(0,52)	18,7	(2,90)	49,5	(3,52)	31,2	(3,53)	Malaizija
15,9	(0,11)	63,3	(0,20)	15,7	(0,16)	5,1	(0,13)	5,2	(0,08)	46,3	(0,21)	40,2	(0,19)	8,2	(0,14)	Malta
22,6	(3,34)	30,7	(3,74)	23,3	(3,80)	23,5	(3,73)	3,1	(1,47)	16,6	(3,19)	50,4	(3,93)	29,9	(4,07)	Meksika
60,0	(4,02)	35,0	(4,31)	5,0	(2,76)	0,0	(0,00)	9,9	(2,57)	52,0	(5,57)	34,4	(4,96)	3,7	(1,91)	Norvegija
68,9	(4,00)	24,9	(3,73)	5,0	(1,94)	1,2	(1,22)	5,1	(2,60)	20,6	(3,69)	53,0	(4,27)	21,3	(3,98)	Lenkija
63,8	(4,28)	32,5	(4,43)	1,0	(0,78)	2,7	(1,61)	11,6	(3,02)	43,5	(4,62)	34,9	(4,79)	10,0	(2,81)	Portugalija
77,6	(3,96)	21,0	(3,99)	0,4	(0,29)	1,0	(0,74)	0,5	(0,49)	23,5	(3,38)	61,0	(3,82)	15,0	(2,94)	Slovakija
88,9	(2,52)	10,5	(2,43)	0,0	(0,00)	0,7	(0,67)	8,4	(2,28)	35,2	(3,40)	44,8	(3,82)	11,6	(2,10)	Slovėnija
45,1	(4,51)	40,6	(5,06)	8,2	(2,66)	6,1	(2,23)	26,4	(4,13)	35,4	(4,47)	28,8	(4,28)	9,3	(2,83)	Ispanija
51,3	(5,63)	35,1	(5,33)	7,5	(2,87)	6,1	(1,80)	7,7	(3,44)	30,6	(6,06)	44,4	(5,45)	17,3	(4,46)	Turkija
51,0	(0,81)	37,3	(0,83)	6,8	(0,41)	4,9	(0,35)	9,0	(0,50)	34,5	(0,80)	41,3	(0,83)	15,2	(0,67)	TALIS vidurkis

5.6 lentelė

Mokytojų nuomonė apie gautą vertinimą ir atsiliepimus

Mokytojų, pareiškusių nuomonę apie savo darbo vertinimą ir atsiliepimus, dalis procentais

Šalys	Darbo vertinime ir/arba atsiliepimuose apie jį buvo pateikta nuomonė apie darbo kokybę		Darbo vertinime ir/arba atsiliepimuose apie jį buvo pasiūlymų, kaip tobulinti darbą		Darbo vertinimas ir/arba atsiliepimai apie jį buvo teisingi							
	%	(SP)	%	(SP)	Visiškai nesutiko		Nesutiko		Sutiko		Visiškai sutiko	
	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	68,1	(1,36)	55,4	(1,28)	4,4	(0,51)	10,1	(0,73)	66,7	(1,05)	18,8	(0,94)
Austrija	79,4	(0,67)	41,4	(1,09)	3,8	(0,30)	9,3	(0,57)	47,9	(0,83)	39,0	(0,84)
Belgija (Fl.)	77,3	(0,90)	64,9	(1,19)	3,0	(0,38)	9,0	(0,61)	57,2	(1,22)	30,8	(1,30)
Brazilija	75,0	(1,23)	66,1	(1,65)	5,2	(0,72)	14,8	(0,96)	63,3	(1,20)	16,7	(0,91)
Bulgarija	92,5	(0,85)	70,2	(2,21)	2,1	(0,39)	6,9	(0,64)	64,8	(1,24)	26,2	(1,58)
Danija	69,6	(1,70)	36,0	(1,67)	4,3	(0,65)	10,0	(0,97)	65,3	(1,55)	20,5	(1,25)
Estija	83,4	(0,90)	58,2	(1,17)	2,5	(0,31)	10,9	(0,70)	68,9	(1,02)	17,7	(0,91)
Vengrija	79,1	(1,33)	59,0	(2,01)	2,6	(0,43)	10,7	(0,72)	65,0	(1,15)	21,7	(1,14)
Islandija	63,7	(1,73)	29,9	(1,39)	6,8	(0,78)	12,6	(1,00)	58,9	(1,67)	21,7	(1,34)
Airija	69,7	(1,40)	40,3	(1,72)	3,5	(0,49)	8,6	(0,73)	67,6	(1,33)	20,3	(1,13)
Italija	68,5	(1,42)	55,9	(1,67)	2,8	(0,40)	10,8	(0,84)	77,1	(1,02)	9,3	(0,80)
P. Korėja	64,2	(1,12)	64,7	(0,99)	9,2	(0,61)	38,1	(1,03)	51,3	(1,10)	1,4	(0,29)
LIETUVA	88,4	(0,82)	69,8	(1,19)	1,1	(0,27)	6,0	(0,48)	74,9	(0,81)	18,0	(0,91)
Malaizija	94,8	(0,46)	93,1	(0,53)	1,2	(0,17)	9,4	(0,65)	76,9	(0,97)	12,5	(0,89)
Malta	85,4	(1,34)	62,0	(1,63)	3,3	(0,67)	11,0	(1,24)	66,8	(1,72)	18,9	(1,32)
Meksika	72,8	(1,01)	77,5	(1,05)	6,2	(0,62)	13,6	(0,86)	54,9	(1,24)	25,4	(1,12)
Norvegija	61,8	(1,49)	28,2	(1,27)	6,0	(0,54)	10,0	(0,81)	46,7	(1,25)	37,4	(1,40)
Lenkija	88,8	(0,77)	59,1	(1,64)	2,0	(0,30)	4,4	(0,51)	62,3	(1,32)	31,3	(1,28)
Portugalija	77,4	(1,03)	56,1	(1,45)	4,2	(0,54)	14,4	(0,92)	66,7	(1,15)	14,8	(0,85)
Slovakija	87,2	(1,01)	65,0	(1,34)	3,0	(0,40)	15,8	(0,85)	69,0	(1,28)	12,2	(0,97)
Slovėnija	75,3	(0,96)	61,6	(1,30)	2,5	(0,36)	9,0	(0,59)	73,0	(1,03)	15,5	(0,91)
Ispanija	42,1	(1,46)	60,4	(1,40)	8,9	(0,92)	16,6	(1,07)	60,2	(1,35)	14,3	(0,96)
Turkija	53,8	(1,99)	58,7	(2,02)	12,3	(1,20)	23,2	(1,81)	50,9	(2,05)	13,6	(0,89)
TALIS vidurkis	74,7	(0,26)	58,0	(0,31)	4,4	(0,12)	12,4	(0,18)	63,3	(0,27)	19,9	(0,22)

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokytojų duomenys.

5.6 lentelė (tęsinys)

Mokytojų nuomonė apie gautą vertinimą ir atsiliepimus

Mokytojų, pareiškusių nuomonę apie savo darbo vertinimą ir atsiliepimus, dalis procentais

Darbo vertinimas ir/arba atsiliepimai apie jį buvo naudingi jo, kaip mokytojo, tobulėjimui								Šalys
Visiškai nesutinku		Nesutinku		Sutinku		Visiškai sutinku		
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	
6,2	(0,60)	18,8	(1,15)	60,0	(1,17)	14,9	(0,87)	Australija
11,7	(0,64)	20,9	(0,81)	46,1	(1,00)	21,3	(0,80)	Austrija
4,2	(0,45)	13,4	(0,67)	60,4	(1,12)	22,0	(1,07)	Belgija (Fl.)
4,4	(0,64)	10,8	(0,76)	63,8	(1,44)	21,0	(1,18)	Brazilija
2,4	(0,42)	6,8	(0,66)	67,4	(1,38)	23,4	(1,69)	Bulgarija
6,0	(0,71)	17,7	(0,95)	61,6	(1,30)	14,7	(1,08)	Danija
6,8	(0,59)	22,9	(1,02)	59,1	(1,12)	11,2	(0,70)	Estija
3,7	(0,48)	11,8	(0,95)	64,8	(1,06)	19,6	(1,47)	Vengrija
9,3	(0,95)	19,2	(1,26)	59,3	(1,81)	12,2	(1,11)	Islandija
4,8	(0,56)	16,4	(0,89)	62,7	(1,29)	16,1	(1,10)	Airija
3,3	(0,41)	13,5	(1,02)	71,6	(1,43)	11,6	(0,96)	Italija
9,8	(0,64)	36,9	(1,00)	51,5	(1,15)	1,8	(0,27)	P. Korėja
2,0	(0,31)	8,5	(0,52)	70,1	(0,95)	19,4	(0,93)	LIETUVA
0,8	(0,13)	6,1	(0,49)	70,3	(1,11)	22,8	(1,17)	Malaizija
3,4	(0,75)	17,2	(1,53)	63,5	(1,81)	15,9	(1,29)	Malta
5,3	(0,49)	9,2	(0,84)	52,6	(1,19)	32,9	(1,28)	Meksika
9,9	(0,75)	15,1	(0,96)	54,3	(1,15)	20,7	(1,12)	Norvegija
2,2	(0,30)	8,9	(0,72)	68,0	(1,20)	20,9	(1,07)	Lenkija
4,8	(0,58)	12,7	(0,77)	68,5	(1,22)	14,0	(1,01)	Portugalija
3,9	(0,48)	18,1	(1,17)	67,1	(1,26)	10,9	(0,86)	Slovakija
3,7	(0,45)	14,6	(0,79)	68,8	(1,09)	12,9	(0,92)	Slovėnija
9,4	(0,84)	20,3	(1,24)	57,7	(1,46)	12,6	(0,96)	Ispanija
10,1	(1,25)	25,4	(1,43)	51,7	(1,74)	12,8	(1,29)	Turkija
5,6	(0,13)	15,9	(0,20)	61,8	(0,27)	16,8	(0,23)	TALIS vidurkis

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokytojų duomenys.



5.7 lentelė

Darbo vertinimo ir /arba atsiliepimų apie jį poveikis mokytojui

Mokytojų, nurodžiusių, kaip darbo vertinimas ir/arba atsiliepimai apie jį paveikė išvardytus dalykus, dalis procentais

Šalys	Kaip paveikė pasitenkinimą savo darbu?									
	Labai sumažino		Šiek tiek sumažino		Nepaveikė		Šiek tiek padidino		Labai padidino	
	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	3,3	(0,43)	6,3	(0,58)	48,1	(1,31)	34,2	(1,11)	8,3	(0,67)
Austrija	2,2	(0,26)	3,8	(0,35)	53,5	(0,90)	27,1	(0,84)	13,4	(0,65)
Belgija (Fl.)	2,5	(0,38)	4,7	(0,41)	51,4	(1,43)	29,9	(1,28)	11,5	(0,77)
Brazilija	2,7	(0,48)	5,3	(0,57)	33,5	(1,43)	36,4	(1,15)	22,1	(1,25)
Bulgarija	3,7	(0,64)	4,0	(0,51)	34,8	(2,53)	41,7	(2,84)	15,8	(1,29)
Danija	1,3	(0,31)	3,5	(0,47)	51,3	(1,52)	35,1	(1,38)	8,8	(0,93)
Estija	3,1	(0,40)	6,3	(0,52)	37,8	(1,12)	45,0	(1,26)	7,9	(0,57)
Vengrija	0,9	(0,21)	4,4	(0,43)	42,0	(1,08)	44,3	(1,41)	8,4	(0,95)
Islandija	2,8	(0,53)	3,6	(0,59)	39,7	(1,47)	29,8	(1,31)	24,1	(1,34)
Airija	1,6	(0,35)	4,3	(0,56)	43,8	(1,64)	40,0	(1,64)	10,2	(0,81)
Italija	1,1	(0,23)	2,7	(0,62)	47,9	(1,38)	35,3	(1,21)	13,0	(1,05)
P. Korėja	3,3	(0,46)	8,8	(0,60)	52,8	(1,09)	32,2	(1,10)	2,9	(0,31)
LIETUVA	2,0	(0,25)	4,9	(0,43)	38,4	(0,99)	40,2	(0,98)	14,4	(0,93)
Malaizija	1,2	(0,21)	2,5	(0,28)	13,0	(0,84)	49,3	(1,16)	34,1	(1,16)
Malta	3,2	(0,65)	5,7	(0,92)	38,5	(1,77)	38,7	(1,81)	13,9	(1,35)
Meksika	1,8	(0,29)	4,7	(0,50)	16,4	(0,75)	42,5	(1,08)	34,6	(1,28)
Norvegija	1,2	(0,27)	2,8	(0,41)	46,3	(1,35)	43,6	(1,23)	6,1	(0,54)
Lenkija	1,9	(0,30)	3,0	(0,32)	36,2	(1,20)	36,1	(1,20)	22,8	(1,00)
Portugalija	3,9	(0,48)	5,8	(0,56)	42,1	(1,27)	38,2	(1,16)	10,1	(0,76)
Slovakija	2,9	(0,48)	5,9	(0,59)	42,5	(1,14)	38,3	(1,23)	10,3	(0,77)
Slovėnija	0,7	(0,15)	2,6	(0,29)	40,7	(1,08)	44,2	(1,10)	11,8	(0,64)
Ispanija	3,5	(0,43)	6,9	(0,64)	50,6	(1,44)	30,5	(1,28)	8,5	(0,69)
Turkija	6,9	(0,82)	8,2	(0,94)	47,0	(2,83)	24,9	(2,29)	12,9	(1,25)
TALIS vidurkis	2,5	(0,09)	4,8	(0,11)	41,2	(0,30)	37,3	(0,30)	14,2	(0,20)

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokytojų duomenys.

5.7 lentelė (tęsinys)

Darbo vertinimo ir /arba atsiliepimų apie jį poveikis mokytojui

Mokytojų, nurodžiusių, kaip darbo vertinimas ir/arba atsiliepimai apie jį paveikė išvardytus dalykus, dalis procentais

Kaip paveikė užtikrintumą dėl darbo?										Šalys
Labai sumažino		Šiek tiek sumažino		Nepaveikė		Šiek tiek padidino		Labai padidino		
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	
1,4	(0,32)	2,3	(0,38)	76,3	(1,03)	12,7	(0,76)	7,4	(0,71)	Australija
1,0	(0,16)	0,9	(0,15)	83,0	(0,80)	9,0	(0,61)	6,1	(0,41)	Austrija
1,0	(0,21)	1,5	(0,21)	68,3	(1,45)	15,9	(0,96)	13,3	(0,80)	Belgija (Fl.)
1,5	(0,38)	2,5	(0,29)	58,5	(1,50)	22,1	(1,14)	15,3	(0,94)	Brazilija
1,1	(0,17)	2,2	(0,56)	37,3	(2,51)	40,7	(2,57)	18,6	(1,68)	Bulgarija
0,7	(0,25)	1,3	(0,30)	81,9	(1,41)	11,2	(1,41)	5,0	(0,81)	Danija
3,2	(0,36)	7,3	(0,54)	42,5	(1,07)	36,9	(1,11)	10,2	(0,63)	Estija
1,9	(0,28)	4,2	(0,50)	61,5	(1,42)	21,5	(0,82)	11,0	(1,18)	Vengrija
1,6	(0,39)	2,4	(0,50)	51,1	(1,68)	21,1	(1,33)	23,7	(1,43)	Islandija
0,7	(0,21)	1,3	(0,27)	81,6	(1,17)	11,6	(0,91)	4,8	(0,53)	Airija
1,0	(0,23)	1,6	(0,34)	76,9	(1,21)	14,2	(0,99)	6,2	(0,65)	Italija
2,6	(0,39)	7,0	(0,53)	59,1	(1,17)	28,8	(1,05)	2,5	(0,32)	P. Korėja
1,5	(0,19)	4,6	(0,45)	45,7	(1,03)	33,8	(0,92)	14,4	(0,86)	LIETUVA
0,7	(0,16)	1,9	(0,45)	29,5	(1,88)	41,5	(1,47)	26,4	(1,06)	Malaizija
1,1	(0,42)	2,6	(0,60)	74,5	(1,61)	16,8	(1,38)	4,9	(0,80)	Malta
1,6	(0,31)	3,3	(0,41)	26,1	(0,90)	32,4	(1,16)	36,6	(1,28)	Meksika
0,8	(0,18)	1,8	(0,35)	69,8	(1,22)	19,2	(1,03)	8,4	(0,75)	Norvegija
1,6	(0,25)	2,3	(0,35)	55,2	(1,21)	23,2	(0,98)	17,8	(0,96)	Lenkija
2,1	(0,35)	2,9	(0,42)	77,7	(1,26)	13,3	(1,00)	4,0	(0,49)	Portugalija
1,6	(0,33)	3,3	(0,37)	58,7	(1,22)	25,8	(1,24)	10,7	(0,77)	Slovakija
0,9	(0,21)	3,3	(0,41)	62,1	(1,02)	24,2	(0,93)	9,6	(0,61)	Slovėnija
2,2	(0,39)	3,3	(0,47)	72,5	(1,16)	15,3	(1,05)	6,8	(0,72)	Ispanija
2,6	(0,61)	4,4	(0,67)	75,1	(1,45)	10,3	(1,25)	7,6	(1,06)	Turkija
1,5	(0,06)	3,0	(0,09)	61,9	(0,29)	21,8	(0,25)	11,8	(0,19)	TALIS vidurkis

PASTABA. Čia nagrinėjami bent kartą per paskutinius 5 metus vertintų mokytojų duomenys.

5.8 lentelė

Darbo vertinimas ir /arba atsiliepipimai apie jį bei mokyklos plėtra

Mokytojų, nurodžiusių, kad sutinka arba visiškai sutinka su išvardytais teiginiais apie vertinimą ir/arba atsiliepipimus, dalis procentais

	Šioje mokykloje direktorius imasi veiksmų keisti piniginį atlygį mokytojui, kuris nuolat netinkamai vykdo savo pareigas		Šioje mokykloje mokytojas, kuris nuolat neatliktų savo pareigų, būtų toleruojamas kitų kolegų ir darbuotojų		Šioje mokykloje mokytojai būtų atleidžiami iš darbo dėl to, kad nuolat netinkamai vykdo savo pareigas		Šioje mokykloje direktorius taiko veiksmingas priemones, kad nustatytų, ar mokytojai savo darbą dirba gerai ar blogai		Šioje mokykloje yra mokytojų kvalifikacijos kėlimo planas	
Šalys	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)
Australija	7,1	(0,72)	42,8	(1,50)	29,2	(1,61)	48,7	(1,54)	54,5	(1,73)
Austrija	7,6	(0,45)	40,8	(0,97)	11,5	(0,73)	46,2	(1,12)	21,2	(0,99)
Belgija (Fl.)	5,9	(0,51)	25,9	(1,13)	43,6	(1,63)	49,5	(1,53)	45,1	(1,54)
Brazilija	24,0	(1,15)	30,4	(1,12)	30,2	(1,52)	57,7	(1,42)	70,9	(1,41)
Bulgarija	44,0	(2,30)	11,0	(1,17)	64,7	(2,41)	83,4	(1,32)	77,4	(2,25)
Danija	6,6	(0,80)	40,7	(1,74)	35,0	(1,76)	37,8	(1,77)	54,4	(1,58)
Estija	13,4	(0,91)	18,2	(0,93)	29,7	(1,16)	50,5	(1,66)	64,0	(1,40)
Vengrija	40,7	(2,03)	32,6	(1,76)	34,3	(1,71)	61,4	(2,23)	71,9	(2,60)
Islandija	28,5	(1,40)	31,9	(1,34)	35,5	(1,32)	38,2	(1,49)	45,4	(1,46)
Airija	5,6	(0,59)	58,9	(1,32)	10,9	(1,06)	39,1	(1,61)	51,9	(1,69)
Italija	26,4	(0,88)	28,0	(1,00)	27,3	(1,02)	68,1	(1,13)	71,9	(1,14)
P. Korėja	13,3	(0,71)	47,3	(0,98)	10,1	(0,71)	31,9	(1,17)	31,3	(1,15)
LIETUVA	27,0	(1,19)	20,2	(0,86)	60,2	(1,03)	70,3	(1,15)	90,7	(0,73)
Malaizija	47,4	(1,65)	52,8	(1,28)	17,7	(0,94)	75,0	(1,26)	89,4	(0,71)
Malta	13,3	(1,19)	41,9	(1,69)	24,7	(1,24)	56,0	(1,46)	60,4	(1,65)
Meksika	34,5	(1,31)	17,7	(1,09)	28,9	(1,30)	88,8	(0,80)	69,0	(1,43)
Norvegija	7,5	(0,59)	58,2	(1,15)	10,7	(0,88)	27,6	(1,33)	42,4	(1,41)
Lenkija	31,3	(1,37)	26,5	(1,17)	34,2	(1,22)	75,1	(1,34)	78,8	(1,24)
Portugalija	22,4	(0,85)	20,0	(0,99)	27,2	(1,10)	57,2	(1,30)	49,3	(1,52)
Slovakija	50,8	(1,36)	34,9	(1,39)	42,4	(1,70)	64,3	(1,64)	73,6	(1,39)
Slovėnija	44,8	(1,37)	35,0	(1,18)	8,9	(0,74)	64,3	(1,29)	67,4	(1,27)
Ispanija	12,3	(0,76)	36,3	(1,14)	15,1	(0,94)	35,5	(1,25)	53,6	(1,67)
Turkija	17,4	(1,48)	24,6	(1,17)	10,3	(1,09)	46,8	(1,66)	38,8	(2,21)
TALIS vidurkis	23,1	(0,25)	33,8	(0,26)	27,9	(0,27)	55,4	(0,30)	59,7	(0,32)

5.8 lentelė (tęsinys)

Darbo vertinimas ir /arba atsiliepimai apie jį bei mokyklos plėtra

Mokytojų, nurodžiusių, kad sutinka arba visiškai sutinka su išvardytais teiginiais apie vertinimą ir/arba atsiliepimus, dalis procentais

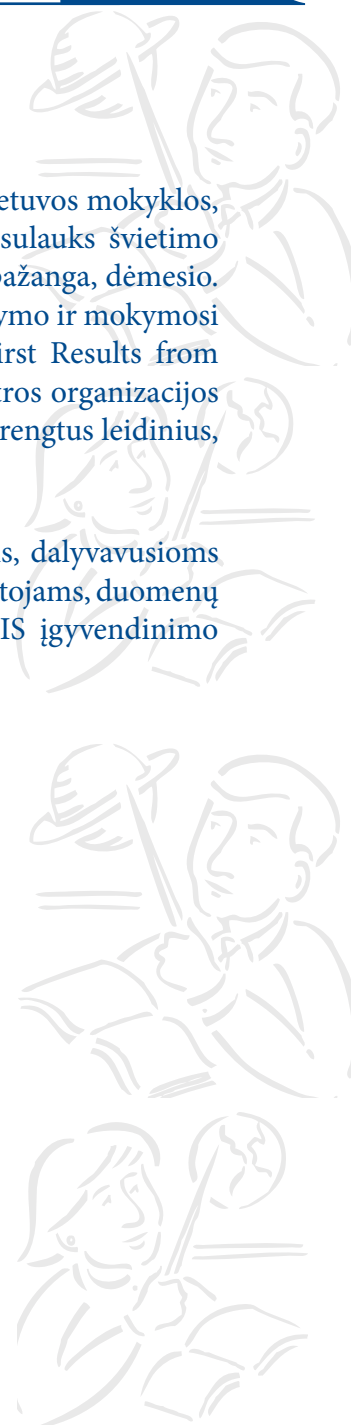
Patys geriausi šios mokyklos mokytojai gauna didžiausią piniginių ar nepiniginį atlygį		Jeigu aš pagerinčiau savo mokymo šioje mokykloje kokybę, gaučiau didesnę piniginių ar nepiniginį atlygį		Jeigu šioje mokykloje būtų išradingesnis (-ė) taikydamas (-a) mokymo naujoves, gaučiau didesnę piniginių ar nepiniginį atlygį		Šioje mokykloje mokytojai tikrinami dažniausiai tik todėl, kad yra formalūs administraciniai reikalavimai		Šioje mokykloje mokytojų tikrinimas mažai keičia mokytojų darbą pamokų metu		Šalys
%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	%	(SP)	
9,2	(0,65)	8,2	(0,67)	9,0	(0,72)	63,4	(1,54)	61,4	(1,42)	Australija
10,9	(0,64)	11,6	(0,58)	13,8	(0,66)	44,5	(0,96)	58,9	(0,82)	Austrija
5,0	(0,44)	4,1	(0,34)	4,2	(0,37)	37,9	(1,48)	44,4	(1,35)	Belgija (Fl.)
13,2	(0,90)	18,2	(0,94)	20,0	(0,90)	45,6	(1,17)	35,9	(1,33)	Brazilija
50,5	(2,83)	53,8	(1,70)	56,0	(1,74)	29,4	(1,85)	33,4	(1,31)	Bulgarija
15,0	(1,32)	8,3	(0,92)	9,0	(0,92)	48,1	(1,84)	60,8	(1,72)	Danija
37,9	(1,59)	25,1	(1,17)	21,2	(1,12)	27,8	(1,18)	43,4	(1,09)	Estija
45,0	(1,51)	44,3	(1,66)	42,1	(1,74)	24,4	(2,32)	40,2	(1,38)	Vengrija
18,1	(1,08)	17,4	(1,00)	17,4	(1,03)	45,8	(1,41)	55,8	(1,37)	Islandija
7,5	(0,66)	6,6	(0,63)	7,0	(0,60)	52,8	(1,28)	60,2	(1,38)	Airija
42,6	(1,34)	48,8	(1,38)	48,7	(1,35)	32,8	(1,19)	40,9	(1,01)	Italija
10,0	(0,65)	11,2	(0,63)	11,8	(0,64)	60,5	(0,92)	51,9	(1,12)	P. Korėja
36,3	(1,36)	27,7	(1,23)	26,6	(1,19)	48,9	(1,35)	54,9	(1,16)	LIETUVA
53,1	(1,28)	56,9	(1,20)	55,1	(1,14)	50,6	(1,23)	34,7	(1,32)	Malaizija
10,2	(1,20)	12,3	(1,15)	12,6	(1,25)	58,3	(1,51)	51,8	(1,63)	Malta
26,9	(1,20)	42,7	(1,28)	39,6	(1,40)	50,2	(1,67)	45,3	(1,34)	Meksika
11,5	(0,81)	6,3	(0,70)	11,5	(0,87)	43,4	(1,24)	64,9	(1,09)	Norvegija
59,1	(1,52)	52,1	(1,35)	46,7	(1,25)	41,8	(1,53)	37,0	(1,45)	Lenkija
11,0	(0,75)	17,8	(1,01)	17,4	(1,07)	47,9	(1,13)	55,3	(1,17)	Portugalija
48,6	(1,97)	47,0	(1,77)	48,4	(1,74)	33,8	(1,34)	54,5	(1,47)	Slovakija
42,2	(1,45)	31,4	(1,23)	35,8	(1,37)	37,5	(1,16)	55,5	(1,23)	Slovėnija
7,3	(0,59)	10,8	(0,78)	11,3	(0,78)	48,7	(1,10)	62,2	(1,18)	Ispanija
31,2	(2,08)	31,4	(2,24)	32,6	(2,08)	45,3	(2,04)	42,9	(2,40)	Turkija
26,2	(0,28)	25,8	(0,25)	26,0	(0,25)	44,3	(0,30)	49,8	(0,29)	TALIS vidurkis



Pabaigos žodis

Ši TALIS tyrimo ataskaita yra pirmasis Tarptautinio mokymo ir mokymosi tyrimo, kuriame dalyvavo ir Lietuvos mokyklos, rezultatų leidinys. Ateityje numatoma tyrimo rezultatus analizuoti detaliau. Tikimės, kad TALIS tyrimas sulauks švietimo politikų, mokslininkų ir praktikų – mokyklų vadovų, mokytojų ir visų, kurie suinteresuoti Lietuvos švietimo pažanga, dėmesio. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija yra parengusi TALIS tyrimo ataskaitą „Veiksmingų mokymo ir mokymosi aplinkų kūrimas: pirmieji TALIS rezultatai“ („Creating Effective Teaching and Learning Environments: First Results from TALIS“). Norintiems susipažinti su šia ataskaita, siūlytume apsilankyti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos tinklalapyje www.oecd.org/talis. Jame rasite su TALIS tyrimu susijusią medžiagą, taip pat galėsite atsisiųsti parengtus leidinius, naudotis šio tyrimo duomenų baze.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija ir Nacionalinis egzaminų centras dėkoja mokykloms, dalyvavusioms TALIS bandomajame tyrime 2007 m. ir pagrindiniame tyrime 2008 m. Taip pat dėkojame vertėjams, tyrimo stebėtojams, duomenų tvarkytojams ir visiems, prisidėjusiems prie sėkmingo Tarptautinio mokymo ir mokymosi tyrimo – TALIS įgyvendinimo Lietuvoje.





Šaltiniai

1. Organisation for Economic Co-operation and Development (2009). Creating Effective Teaching and Learning Environments: First Results from TALIS.
2. Organisation for Economic Co-operation and Development (2009) Creating Effective Teaching and Learning Environments: First Results from TALIS (Executive Summary).
3. Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. IX-1700 (Žin., 2003, Nr. 71-3216).
4. Europos Sąjungos Tarybos išvados dėl mokytojų švietimo kokybės gerinimo (priimtos 2007 m. spalio 26 d.).
5. Europos Sąjungos Tarybos išvados dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokslo srityje strateginės programos (priimtos 2009 m. gegužės 12 d.).
6. OECD TALIS 2008 duomenų bazė.